

Negyed század barátságban

Az Alsómocsoládiak Baráti Körének 25 éve

Alsómocsolád, 2011

1222

Alsómocsoládiak Baráti Köre 1986–2011

Csorba Győző Könyvtár

8 0 0 0 0 4 9 5 9 0 2

Köszöntő

A Baráti Kör nevével akkor találkoztam először, amikor egy évvel a rendszerváltás előtt, 1989-ben szerveztünk egy kébeltévé kezdeményezést a faluban. Akkor találkoztam és beszélgettem először Bükkösi Józsi bácsival és Róth Janival úgy, mint a Baráti Kör vezetőivel. Később szinte teljes egészében a kábeltévé szervezőiből választotta meg a falu az első képviselő-testületet. A Baráti Kör meghatározó volt a falu önállóságának kivívásában, nagy szerepet vállalt az első években azal, hogy egy sor olyan dolgot csinált, ami akkor még hiányzott a településen (könyvtár, ravatalozó, idősek klubjának létrehozása). Széleskörű kapcsolatrendszerüket kihasználva segítették a települést a hiányok leküzdésében.

A választások után, rögtön az első Baráti Kör találkozón komoly beszámoltatás volt arról, hogy a polgármester és a testület tagjai milyen tervekkel, szándékokkal látnak hozzá a falu újjáépítéséhez. Sokszor emlékezem erre úgy, mint az első komoly megmértetésre, ahol a tekintélyes, nagy tudású tagság előtt átestem a tűzkeresztségen, mint fiatal, kezdő polgármester. Ez volt az első nyilvános szereplésem, ahol kétségbeesésemben azt találtam mondani, hogy a gödör aljáról már csak felfelé mehetünk.

Egyértelmű volt, hogy közös irányban kell haladnunk, annál is inkább, mert az egyesület elnöke is képviselő lett. Azért léptem be az egyesületbe, mert a tagás és a falu is megosztott volt a jövőt illetően: egy részük a Mágoccsal maradt, a másik a falu önállóságát akarta. Vonzó volt az egyesület aktív közéleti szerepvállalása, amely megalapozta a képviselők és az egyesület együttműködését, ezzel bevonva a falu lakóit és az elszármazottakat a közügyekbe, a döntéshozatalba. Ez a kezdés meghatározó volt a szemléletem kialakulásában is, melynek fontos eleme egy hajóban ülni a civil szervezetekkel, közös célokért együtt munkálkodni.

A Baráti Kört mindig meghatározta aktuális vezetőjének motiváltsága, felkészültsége. Elérkezett azonban az az időszak is történetének 25 évében, amikor már el kellett választani az önkormányzati és az egyesületi tevékenységet a tervszerűség és tervezhetőség miatt. Az önkormányzat átvette az egyesület kezdeti tevékenységeit, úgy is mond-

hatnánk, hogy kifogtuk a szelet a vitorlájából. A partnerséget azonban mindig megtartottuk. Amikor szükségünk volt egymásra, segítettünk.

Amikor létrejött, hiánypótló, korszakalkotó, előremutató kezdeményezés volt a faluban. Az első civil szervezet, amelynek léte meghatározta a település életét, fejlődését. Nagy kihívás most az utánpótlás biztosítása, az elszármazottak még teljesebb felkutatása. Ígéretesek a gyerekek, unokák bevonására irányuló törekvések éppúgy, mint a települési és térségi civil szervezetek együttműködésének kezdeményezése.

Őszinte tisztelettel és szeretettel köszöntöm az Alsómocsoládiak Baráti Körének tagságát, volt és jelenlegi vezetőit a negyedszázados évforduló alkalmából. Kívánom, hogy jövőjük méltó legyen elődeik örökségéhez!

Dicső László
Alsómocsolád polgármestere

Alakulás előtt

Az alább idézett, a Dunántúli Napló újságírójának (jelenleg a Hetedhéthatar főszerkesztője) címzett levél hiteles adalék a megalakulás előzményeiről:

„Tisztelt L. Csépanyi Katalin!

Örömmel olvastuk igazán szakszerű és érzelmeiktől sem mentes, Alsómocsoládról szóló cikkét. Ennek hatására – többekkel együtt – jutottunk arra az elhatározásra, hogy nekünk, a faluból elszármazottaknak valamilyen segítséget kell nyújtanunk az elhagyott falu céljainak megvalósításában. Ezért azzal a kéréssel fordulunk Önhöz, hogy a lapon keresztül szíveskedjék segítséget nyújtani ahhoz, hogy minél több, szülőfalunktól távol élő barátunk, ismerősünk is megtalálja az utat, hogy érzelmei, beosztása, kapcsolatai, esetleg anyagi lehetőségei révén minél inkább hozzá tudjon járulni a tervek megvalósításához. Konkrétan az a kérésünk, hogy az Ön segítségével a lapban közzétennék, hogy minden „távol élő” levélben jelentkezzen a cikkben is említett községi elöljárónál. Címe: Tóth János 7345 Alsómocsolád, Rákóczi u. 72. Terveink között szerepel az is – amit az előbb említett Tóth Jánossal megbeszéltünk –, hogy ez év húsvét hétfőjén kora délután minden érdeklődőt szívesen látunk Alsómocsoládon az ott meghirdetett helyen és időben.

Szíves támogatását ez úton is megköszönve maradunk:

„Távol élő segíteni akarók”

Komló, 1986. január 27.

Szedeli József”

Tisztelt L. Cséányi Katalin

Örömmel olvastuk igazán szakszerű és érzelmeiktől sem mentes Alsómocsoládról szóló cikkét. Ennek hatására - többekkel együtt - jutottunk arra az elhatározásra, hogy nekünk a faluból elszárazottaknak, valamilyen segítséget kell nyújtanunk az elhagyott falu céljainak megvalósításában. Ezért, azzal a kéréssel fordulunk Önöz, hogy a lapon keresztül szíveskedjen segítséget nyújtani ahhoz, hogy minél több, szülőfalunktól távol élő barátunk, ismerősünk is megtalálja az utat, hogy érzelmi, neosztási, kapcsolatait, esetleg anyagi lehetőségei révén minél inkább hozzá tudjon járulni a tervek megvalósításához. Konkrétan ez a kérésünk, hogy az Ön segítségével a lapon közlésemünk, hogy „minden, távol élő” levélten jelentkezzen a cikkben is említett községi előjáró el. Címe: Tóth János 7345 Alsómocsolád Rákóczi u. 72. Terveink között szerepel az is - amit az előbb említett Tóth Jánossal megbeszéltünk -, hogy ez év húsvét hétfőjén kora délután minden érdeklődőt szívesen látunk Alsómocsoládon az ott meghíretett helyen és időben.

Szíves támogatását ez uton is megköszönve maradjunk:

„Távol élő segíteni akarók”

No.16, 1986. január 27.

Az Alsómocsoládiak Baráti Körének jubileuma (1986-1996)

Ebben az évben (1996-ban) ünnepeljük az Alsómocsoládiak Baráti Köre megalakulásának, fennállásának és működésének 10. évfordulóját. Ha természetesnek tartjuk, hogy itthon és szerte a világban szokás a kerek évfordulók számontartása, akkor legyen szabad nekünk is folytatnunk ezt a hagyományt. Miért van erre szükség? Elsősorban a Baráti Körnek, mint közösségnek érdeke, hogy az egyesület tíz évnyi fejlődéstörténetét megörökítsük a jövő számára (ezzel segítjük a következő évtized feladatainak tervezését); másrészt hisszük, hogy a művelődéspolitikai irányítói is okulhatnak ebből az összegző-értékelő beszámolóból.

Az utókor csak úgy tudja megérteni az Alsómocsoládiak Baráti Körének helyi és lokális érdekeken túlmutató szerepét, jelentőségét, ha a megalakulás körülményeinek vizsgálatában figyelembe veszi a 80-as évek társadalmi-politikai viszonyait. Ezért röviden összefoglaljuk a társadalmi összefüggéseket (feltételeket), amelyek az elmúlt évtizedben a helyi érdekek felismeréséhez, a teljes önállósodáshoz, a demokracizmus újjászületéséhez, az „alulról építkező”, úgynevezett „kisközélet” fokozatos kialakulásához vezettek.

Noha az állampolgár is érzékelhette már a 60-as években, hogy a szocialista államszervezet működésében egyre több zavar támadt, a diszfunkcionális jelenségek „kimondására” a nyílt fórumokon csak kevesen mertek vállalkozni. Közéjük tartozott Bihari Ottó akadémikus, pécsi jogtudós, aki már ebben az időben felismerte, hogy az államszervezet akkori állapotában „olyan új eltolódások mentek végbe, amelyek a szocialista alkotmányosság manifesztált célkitűzéseivel nem mindenben egyeznek, államszervezési értékeink erodálásához vezettek.” A bajok, hibák már ott kezdődtek, amikor az úm. szocialista forradalom kezdetén (1948-ban) „jelentős közvetlen demokratikus formák (a népi tömegaktivitás megnyilvánulási formái) fokozatosan visszaszorultak, és ahol működtetésének indokoltan tere lett volna, ott sem élt vele az államfejlesztési politika. Az első lépés tehát a közvetlen demok-

rácia beszűkülése. A közvetlen demokrácia helyett az államhatalmi képviselői szervek gyakorolják az előbbi szerepköreit” Bihari Ottó szerint káros az, hogy „a forradalmi gyakorlat, az élet teremtette intézményekre való támaszkodás háttérbe szorul(t) a formalizált szervekhez viszonyítottan”. – A diktatórikus kormányzás 1948 után már nem tartott igényt a társadalom valamennyi rétegét összefogó társulásokra. Így következhetett be az, hogy „a polgári társadalmi rendszer szétzúzásokor az egyesületi rendszert is felszámolták. Ezzel a szorosan vett társadalmi önrendelkezéstől, állampolgári jogaik gyakorlásától fosztották meg (évtizedekre) a szélesebb tömegeket. Az 1945-től 1950-ig terjedő időszakban 465(!) egyesületet szüntettek meg, illetve sorvasztottak el főleg adminisztratív úton. Ezzel szemben (csak) 47 egyesület alakult újonnan. A szervezett egyesületi formák helyére lépő politikai indíttatású mozgalmak s azok szervezett formái nem tudtak fórumokká válni egy adott település életében. A szervezett, öntevékeny társadalmi sejtek elhalása számos más társadalmi-politikai problémához vezetett a későbbi évek folyamán”.

1968-ban a változtatások kényszere indította a politika irányítóit arra, hogy akkor kísérlet történt a gazdaságirányítási rendszerünk reformjára. Az új gazdasági lehetőségek „messze túlmutattak a gazdasági szférán, és végső soron az egész jogi-politikai felépítményrendszert mozgásba hozták”. Lassan-lassan megjelentek a demokratizálódás nyomai: a „visszakérdés” joga, a vezetők elszámoltatása, a dolgozói érdekképviselőt érvényesítése stb. Mégis 1987-ben is csak ott tartottunk, hogy a jogalkotás szakemberei egyre türelmetlenebbül követelték: biztosítani kell az állampolgárok részvételi lehetőségeit a közügyeinek intézésében, s az államapparátus minden részlegétől azt kell elvárni – Bihari Ottó szavaival –, hogy „...a még ki nem mondott igényekre is reagáljunk, nemhogy a tömegesen mondottakra”. Csefkó Ferenc is helyesen látta, hogy „a politikai mechanizmus működésének, működtetésének... az állampolgári részvétel nemcsak eszköze, de elengedhetetlen része a társadalmi önkontrollnak, ellenőrzésnek, befolyásolásnak..., s így végső soron politikai jellegű.” A részvételi lehetőségek fontos, új formái – Csefkó Ferenc szerint – „a spontán, informális, valóságosan alulról jött kezdeményezések, rövidebb-hosszabb időre szerveződött csoportok”. E kedvező tendenciák ellenére nem meglepő, hogy a lakosság (tapasztalván a politikai hatalom folytonos ígérgetéseit és hazudozásait) nem igen mutatott hajlandóságot a hatalom gyakorlásában való részvételre. 1982-ben és 1985-ben (két felmérés tanúsága szerint) „14-30 év közötti fiatalok számára minden fontosabb közügyekbe való beleszólásnál”. A lakosságnak ez a „fásultsá-

ga” azonban nem vezetett teljes közömbösséghez, apokaliptikussághoz, hiszen már a 80-as évek elején, „a korábbi tendenciák ellenhatásaként nagyon erős decentralizációs igény merült fel a lakosságban és a különböző szintű települések vezetőiben. Ez a magyarázata annak, hogy a lokalitás tulajdonképpen ettől kezdve kezdett felértékelődni. (...) A spontán törekvések rendkívül erőteljesen megnyilvánultak: egyesületek, egyletek, népfőiskolák szerveződtek. Ennek hihetetlen hatása volt, mivel ebben nyilvánult meg a közösség hiánya s a közösségért érzett felelősség igénye. (...) A mai társadalomban „közösségre való éhség” tapasztalható a 80-as évek óta. (...) – A központi hatalom hogyan fogadja ezeket a törekvéseket? (...) ambivalens magatartással, azaz egyfelől megnyilvánul a határozott támogatói szándék: tegyék, csináljátok, törekedjétek, a tiétek, – másfelől meg amikor megindul valamiféle spontán, alulról szervezett s felülről nem vagy alig kontrollált mozgás, abban a pillanatban belépnek a fékek, falakat éreznek (érezünk), és abban a pillanatban leállhat a folyamat.. Ez tehát egy kemény konfliktusforrás. És reményteljes az is, hogy a demokratizálódás kezdeteit egy sor közigazgatási változás vezette be, illetve több olyan lépés, amely a közigazgatási rendszer egészének reformjához vezethet el.” A bizakodás, a változás reménye 1988-ban már sokakban felcsillant, de akkor még csak „...reformokban” lehetett gondolkodni. A rendszerváltozás közeli megvalósíthatósága irreálisnak tűnt.

A 80-as években a lokális közösségszerveződésnek sokféle akadálya volt: első helyen az „egycsatornás (irányító, rendelkező, paternalista) közigazgatás, amely csak direktívákat tudott adni, s alig kérdezett a második gátló tényező a politikai kultúra gyenge színvonala, fejletlensége; s végül az, hogy a demokratikus közélet játékszabályait a magyar társadalom soha nem tanulhatta meg: nem volt hozzá gyakorló terepe, mert hiányoztak az erős helyi közösségek”. Politikusaink a közösséget (a tágabb körűt és szűkebbet egyaránt) olyan tulajdonságokkal ruházták fel, amelyekkel voltaképpen nem rendelkezett („erős”, „iszonyatosan erős”, „példás”, „segítőkéz” stb.), miközben a közösségi érzés, a közösségért vállalt munka fogalmai devalválódtak, és szinte nevetségessé váltak azok, akik még hittek ebben.

Szociológusaink lelkiismeretességét, bátorságát utólagosan (megkésztetten) el kell ismernünk, hiszen az aggasztó jelenségeket időben észlelték, leírták. Az már más kérdés, hogy miért nem okult ebből a legfelsőbb hatalom...

A Baranya megyei baráti körök és egyéb egyesületek megalakulását a közművelődés irányítói örömmel fogadták. Elemzéseikben hangsúlyozzák:...(Az egyesületek) működésében az a legfontosabb ,hogy „a

helyi folyamatok belülről jövő, vagyis a szerves fejlődést biztosító praxishoz segítsék a helyi társadalmakat, annak lakosait”. – „Az egyre szaporodó egyesületek, baráti körök hazánkban az alulról építkezés sajátos jegyeit viselik magukon. Megnyilvánulásaik (szerint) valamiféle felülről [másutt?] meg nem kapott, várt lehetőséget kívánnak megteremteni önmaguk [és] közösségeik számára”.

A baráti körök szerveződésének okait, motivációit a fent hivatkozott szerzők (és mások) részletesen leírták. Igaz az a felismerésük, hogy a baráti körök elsősorban a hátrányos helyzetű kisközségekben jöttek létre azért, hogy a faluból elszármazott értelmiségieket „visszacsalogassák”; hogy a helyi érdekek felismerését követően megkezdődhessek egy új minőségű, falufejlesztő (kulturális és gazdasági) munka.

A közművelődés szakemberei még 1989-ben is azt várták elsősorban az önszerveződő egyesületektől, hogy művelődési (célokat szolgáló) közösségek legyenek, és segítsék a rejtett vagy elfelejtett értékek felszínre hozását, a mai kultúrába való beépülését. Kifejezetten közművelődési (honismereti) céllal alakult, és így is működött éveken át a Pécsváradi Várbaráti Kör, a Siklói Vár- és Múzeumbaráti Kör.¹⁴ A Szajki Baráti Kör, a Bólyi Községvédő és Szépítő Egyesület vezetősége 1989-ben a kulturális élet fejlesztésén túl a helyi identitás erősítését, a német nemzetiségi tudat ápolását is feladatának tekintette.

Az Alsómocsoládiak Baráti Körének megalakulása nagyjából a magyaregryei modell szerint történt¹⁶, ugyanis az alapítók az egryei példát tartották követésre méltónak. A két községben a Baráti Kör ma is hasonló célokkal működik, és az elért eredményekben is sok a közös vonás.

Az Alsómocsoládiak Baráti Köre megalakulásáról az egyesület egyik alapító tagja és „szellemi atyja” készített visszaemlékezést. Ezért a kör első évéről ehelyt csak érintőlegesen lesz szó.

Felkérés és őszinte érdeklődésem alapján 1986 ősze óta vagyok tagja az Alsómocsoládiak Baráti Körének (a továbbiakban: BK); s azóta csaknem minden évben részt vettem a rendezvényein. A kezdetektől, de különösképpen 1990-től önként vállaltam, hogy segítsem a BK programjainak tervezését és megvalósítását. Mivel nem „messziről néztem” az egyesület működését, magam is részese és egyik felelőse voltam a Körben végzett munkának. Így közvetlen tapasztalataim, élményeim alapján tudok véleményt nyilvánítani a tíz év főbb eseményeiről, tanulságairól.

1986

Az egyesület 1986. március 21-én (Húsvéthétfőn) Szedeli József és Fenyvesi (Feuerstein) Rajmund javaslatára alakult meg Alsómocsoládon. Alapító tagjai: Bükkösi Attila, Bükkösi József, Feuerstein József, Feuerstein Rajmund, Kókai Zoltán, Németh János, Német Károly, Róth János, Szedeli József, Tóth János. – Az alapítók a BK-t „Alsómocsolád fejlődése érdekében hozták létre”, továbbá azzal a céllal, hogy „a faluból elszármazottaknak adjon módot a szülőhelyhez fűződő érzelmi kapcsolatok felújítására, ápolására”. Az egyesület (1991 óta) hivatalosan bejegyzett jogi személy Alsómocsolád székhellyel. Működése az érvényes jogszabályokkal nem ellentétes. Felügyeletét az ügyészség látja el. A fennállás tíz éve alatt semmiféle törvénybe ütköző esemény (a BK rendezvényein és a szervező munka során) nem történt. Ellenkezőleg: a BK alapvetően teljesítette vállalt célját; azaz hathatósan támogatta a lokális érdekek feltárását, az aktuális faluközösségi feladatok megoldását, és igen erős impulzusokat adott a helyi demokratizmus kibontakozódásához.

Az első években a BK fő feladata az volt, hogy sikeres, valóban élményszerű találkozók szervezésével adjon módot a faluból elszármazottaknak a visszatérésre. Már 1986-ban megkereste a vezetőség azokat az embereket, akik szívesen vállalták a falufejlesztés munkálataiban való részvételt. A Dunántúli Naplóban megjelent cikk és tájékoztató levelek nyomán egyre többen kérték felvételüket; így a BK taglétszáma 1986 szeptemberében már 74 fő volt. A kezdeti, látványos sikerek ellenére a szervezés nem volt zavartalan, mert a falu közössége kissé idegenkedve fogadta ezt a kezdeményezést. Sokan nem értették meg az egyesület célját. Évek kemény munkája kellett ahhoz, hogy a falu lakossága meggyőződjön erről: a BK nemcsak az elszármazottakért jött létre, hanem azért is, hogy a község fejlődésének előmozdítója legyen. Bizonyosságul már az első közös taggyűlésen (1986. szept. 20-án) úgy döntött a Kör vezetősége, hogy a BK tagsága segíti a temetői ravatalozó villamosítását, a volt tejcsernoban tűzoltómúzeum létesítését és az Idősek Klubjának kialakítását. 1987 tavaszán (a helybeliek és az elszármazottak példás részvételével) megkezdődött az említett épületek rendbetétele, felújítása.

A BK első találkozóinak felszabadult, örömteli, oldott légkörét soha nem fogjuk elfelejteni! Sokan évtizedek óta itt találkoztak ismét egymással. Felelevenedtek az egykori baráti-pajtási kapcsolatok; megismerkedhettünk a falu új lakóival, a felnövekvő újabb nemzedékek tag-

jaival; megcsodálhattuk a szépülő utcákat, tereket... Hatalmas, élményt adó felfedezés volt!

Kezdeti lelkesedésünkre jellemző, hogy már 1986 őszén felvetődött a falumonográfia írásának ötlete, terve. Megvalósulása azonban – a kutatás nehézségei miatt – csak 1997-ben várható.

1987

1987. szeptember 20-án, a BK évi rendes közgyűlése keretében került sor az Idősek Klubjának átadási ünnepségére. Ez évi (karácsonyi és újévi) üdvözlésében a BK vezetősége arra kérte a tagságot, hogy a nélkülözhető, de színvonalas tartalmú könyveiből ki-ki küldjön ajándékot az Idősek Klubja részére. Ezzel az okos akcióval sikerült megteremteni a falukönyvtár új alapállományát. A gyűjtemény oly nagy mértékben gazdagodott az elmúlt években, hogy – szerencsére – ma már raktározási gondok vannak! A BK televíziót vásárolt az idősek részére. 1987-ben már 100 fő fölött volt a Kör taglétszáma. Ebben az évben már megszűnni látszott az a bizalmatlanság, amely a BK megalakulásának évében még érezhető volt a helybeliek magatartásában.

1988

Ez az év is sikereket hozott mind a falu, mind a BK tagsága számára. A körü rendezvényeken egyre többen vettek részt. A vezetőség gondot fordított a más baráti körökkel való kapcsolattartásra. Ennek révén és az újságok (DN) híradásai nyomán megszerezte, de talán távolabb is megismerhették a mocsoládiak kezdeményezéseit. A BK-ban folyó munka elismeréseként 1988 szeptemberében Alsómocsoládon (a BK évi közgyűléséhez kapcsolódóan) rendezték meg a baráti körök dél-magyarországi regionális tanácskozását. A vitát Csefkó Ferenc, az MTA Regionális Kutatások Központjának ügyvezető igazgatója vezette. A baráti körök jövőjéről szólva többen kiemelték: legfontosabb az önszervező jelleg; továbbá az, hogy a BK megalakításában és működésében az egyéni és közösségi érdekek egyaránt fejeződjenek ki.

Egyesületünk kezdeti, látványos sikereinek ismeretében – a vezetőség számára kissé váratlanul – „távoli vidékekről” is gyarapodott a velünk szimpatizálók száma. Tiszteletbeli tagjaink lettek: Szegedi Jánosné, Szegedi Béla, Lázár József, Vajda József, Palásthy László és sokan mások. Mindannyian szívügyüknek tekintették a BK erkölcsi és anyagi támogatását.

Vajda József, a sásdi Honismereti Szakkör és Helytörténeti Múzeum vezetője a megalakulástól kezdve figyelemmel kísérte az Alsómocsoládi Baráti Körének tevékenységét. Rendezvényeinken lelkes hangvételű hozzászólásaival sok új, helytörténeti fontosságú adattal gazdagította tudásunkat. Ötleteinek nagy részét jól tudtuk hasznosítani a közművelődési feladatok tervezésében, megoldásában. Példamutatóan számára nemcsak egy-egy falu története volt fontos és érdekes, hanem a vidék, az általa sokat emlegetett történelmi Hegyhát múltja és jelene is. Szíve és vonzódása szerint így lett Ő csaknem annyira „mocsoládi”, mint amennyire „sásdi”... Köszönet jár neki, hogy felkarolta községünket!

1989

A BK ez évi találkozója a fiatalság jegyében zajlott. Játékos vetélkedőkön bizonyították tehetségüket az ifjú korosztály tagjai; majd a fiatalok bevonásával arról vitatkoztunk, hogyan lehetne eredményesebben formálni a falu jövőjét. A rendezők a fiatalokkal való kapcsolatteremtést azért szorgalmazták, hogy az elszármazottak találkozhassanak a fiatalabb nemzedékek tagjaival, hogy idővel képes legyen megújulni a BK tagsága. Ez a felismerés helyesnek bizonyult, hiszen éppen a jubileumi évben (1996-ban) jutott a BK vezetőségének néhány tagja arra az elhatározásra, hogy a következő ciklusban már nem vállalja a Kör irányításában való aktív részvételt.

A BK tagsága 1989-ben örömmel fogadta a hírt, hogy az eddigi elhanyagolt, már csaknem romos, volt Sztankovánszky-kastélyt az új tulajdonos, a MÖBIUSZ Húsipari Vállalat (Pécs) felújította. A gyönyörű parkban a MÖBIUSZ jelentős támogatásával valóságos magyar panteon alakult ki. Nemzeti nagyjaink: Széchenyi, Kossuth, Deák, Petőfi, Munkácsy arcmását Trischler Ferenc pécsi szobrászművész készítette; magas, művészi igényességgel. A kastély megújult és a szoborpark a község egyik ékessége!

A szeptember 24-én tartott közgyűlésen került sor a faluról készült videofilm bemutatására.

1990

A rendszerváltás évében az új választás lehetővé tette, hogy községünk leváljék a mágocsi közigazgatási centrumról. Megalakult a helyi képviselőtestület, és polgármestert választottak. Ez a rég óhajtott vál-

tozás a BK munkáját is érintette: a helyi vezetőkkel könnyebben tudunk munkakapcsolatba kerülni, mint a mágocsiakkal. Az önkormányzat tagjai felismerték, hogy a községfejlesztésben s főleg a közművelődési feladatok megoldásában számítani lehet a BK invenciózus vezetőségére és tagságára; ezért az egész testület kérte a Baráti Körbe való felvételét.

A közigazgatási és részben gazdasági önállóságát is visszanyert falu vezetői és lakói nagy lelkesedéssel kezdtek hozzá a hátrányos helyzet felszámolásához. Innen kezdve szinte minden évben volt olyan említésre méltó esemény, amely a község gazdagodását, arculatának szépségét szolgálta (út-járdaépítések; vezetékes víz, fásítás stb.) A falu gazdagításából a BK tagjai is igyekeztek kivenni a részüket. Többen jelentős összegű adományokat ajánlottak fel faluközösségi célokra. Pandur József pécsi festőművész ebben az évben a községnek ajándékozta a falu különleges szépségeit kifejező-megjelenítő festményeit. A tíz darab kép eszmei értéke meghaladja az ötszázezer forintot. Az állandó tárlat sokáig az Idősek Klubjának volt fő látványossága. A képeket ma (1996-ban) ugyanitt, a Közösségi Házban őrzik.

1990-ben avatták fel a Kastélyparkban Kossuth Lajos szobrát.

1990-ben már 130 tagja volt a Baráti Körnek.

Ebben az évben ismét felvetődött a falumonográfia készítésének a terve.

Mivel a helyi önkormányzat jól ismerte a BK eddig végzett közművelődési tevékenységét, úgy döntött – igen helyesen –, hogy a falu felnőttképzési programját összekapcsolja a BK ezirányú munkájával. Ettől az évtől kezdődően alig akadt olyan (a közösséget érintő) feladat, amelyhez ne kérte volna a Polgármesteri Hivatal a BK segítőkész tagjainak innovatív hozzájárulását; – és ez fordítva is igaz. A BK minden rendezvényéhez nélkülözhetetlen anyagi és szellemi támogatást adott az önkormányzat. 1990-1996 között a Polgármesteri Hivatalnak és a Baráti Körnek (mint egyesületnek) az együttműködése a községfejlesztésben, a közművelődésben és a társasági (közösségteremtő és -formáló) feladatok megoldásában zökkenőmentes, sok tekintetben pedig példamutató volt.

1991

1991-ben az önkormányzat indítványára a BK támogatásával felújították, és kissé megnagyobbították a Templom téri Hősi Emlékművet, amelyen most már együtt olvasható az I. és a II. Világháborúban elesett

alsómocsoládi katonák neve. Az emlékmű felavatására a BK tagjainak és a falu lakosságának részvételével falunap keretében került sor. Az ünnepségen dr. Hoppa József országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet, majd a község vezetői után a honvédség képviselői (a pécsi határőrség tisztjei) is elhelyezték a megemlékezős, a kegyelet koszorúit az emlékmű talapzatán. A tartalmas, szívszorító ünnepség szervezésében és műsorának összeállításában a BK vezetői, tagjai fontos segítséget nyújtottak.

A BK közgyűlésén többen sürgették „az elveszett értékek visszaszerzését.” Ezt bizonyára a volt mocsoládi földtulajdonokra értették. A kárpótlás kérdése ekkor (1991-ben!) még csak a tervezés stádiumában volt. A közgyűlés örömmel fogadta a fiatalokból álló helyi önkormányzat bemutatkozását, a falu jövőjével kapcsolatos elgondolások felvázolását.

1991-ben lett „nagykorú” a BK, ugyanis ebben az évben hivatalosan bejegyezte a bíróság.

A BK segítségével és közreműködésével 1991 decemberében népfőiskolát szerveztek a faluban. A nagy tanulási kedvre jellemző, hogy az idősebbek is részt vettek a munkában. A színvonalas, érdekes előadásokból sokat tanultak a résztvevők. 1992. március 30-án 30 fő vehette át a diplomát.

A község zászlaját, amelynek címerét a Sztankovánszky-család ajándékozta a falunak, 1991-ben, a BK találkozásán szentelték fel a Hósi Emlékműnél.

A tenni akarás szép példájaként a BK a község önkormányzatával közösen hozta létre 1991-ben az „Alapítvány Alsómocsoládért” elnevezésű alapítványát. Ennek célja: „Biztosítani a fejlődését és elmozdítani a faluban élő emberek testi, lelki, szellemi, kulturális és szociális igényeinek a kielégítését”. Az Alapítvány kuratóriumában a BK-t 8 fő képviselte. – Az alapítvány tőkéje 1991. november 23-án már 137 000 forint volt. Ezt az összeget a BK vezetősége a közművelődési pályázaton nyert 150 000 Ft összegű támogatásból 46 000 forinttal kiegészítette. Jelenleg (1996 januárjában) az Alapítvány tőkéje már 200 000 forint. – Az Alapítvány könyvei azt igazolják, hogy a kuratórium (és szűkebb körű vezetősége) okosan gazdálkodott a rendelkezésre álló pénzzel. Igen helyes döntéssel az alaptőkéhez nem nyúltak, ám ennek kamataiból igazságos elosztással, sokféle szempontot mérlegelve ösztöndíjakat juttattak a középfokú oktatási intézményekben tanuló mocsoládi diákoknak. A döntések előkészítésében Sterner Pálné Nagy Katalin ny. tanítónő (elnökként) és Tóth János (titkárként) végzett dicséretes munkát.

Az alapítvány célja, rendeltetése az utóbbi években némileg változott, bővült; ugyanis a falu lakosságának életkörülményei az 1991-es állapothoz képest nem javultak, inkább romlottak. Ezért kellett szélesíteni a támogatandók körét. Ebben a csaknem „vészhelyzetben” az Alapítványnak még inkább kiemelt szerep jutott Alsómocsoládon.

1992

1992-ben a BK és az önkormányzat legfontosabb közművelődési feladata az volt, hogy közös szervezésben méltóképpen emlékezzenek meg Kulcsár Józsefről, Alsómocsolád tragikus sorsú költő-tanítójáról, – halálának 90. évfordulóján. Társadalmi munkával és jelentős összegek ráfordításával felújította a falu Kulcsár József és neje (Koleszárics Terézia) eddig elhanyagolt, pusztuló síremlékét. 1992. szeptember 29-én, a baráti találkozó napján került sor a temetői megemlékezésre, ezt követően pedig a Kulcsár-emlékülésre. A sírnál Pesti János mondott emlékbeszédet, majd Bükkösi József mondta el Kulcsár „Tudtam!...” című versét.

A tudományos ülést az Idősek Klubjának zsúfolásig megtelt nagytermében tartottuk. Ezen öt felkért tudományos kutató méltatta Kulcsár József sokszinű, gazdag életművét.

Dr. Horváth Veronika irodalomtörténész arról beszélt, hogyan lehet megrajzolni – száz év távlatából is – Kulcsár portréját művei alapján. Verseit, novelláit, hírlapi cikkeit, riportjait, néprajzi leírásait olvasva egy rendkívül érzékeny, a természeti és a társadalmi valóság legapróbb részleteit is jól ismerő, közvetlen, kedves, jó humorú, sokoldalúan művelt ember egyénisége bontakozik ki előttünk. Korát messze meghaladó író és tudós volt. Szülőfaluja talán csak sejtette Kulcsár emberi és írói nagyságát.

Lantosné dr. Imre Mária néprajzkutató érdekes adatokkal, személyekkel igazolta Kulcsár néprajzi megfigyeléseinek plasztikusságát, életszerűségét. Kiemelte, hogy az író „Hegyhát” c. tanulmányában nemcsak a hűség, a hitelesség, az adatgazdagság a különleges érték, hanem az is, hogy lebilincselő olvasmány, bizonyos részeiben költői remekmű.

Dr. Wild Katalin nyelvész szerint Kulcsár József fontos adatokat rögzített a hegyhāti német dialektusokról. Kulcsár szövegei és a mai beszélt német nyelv helyi változata alapján megállapítható, hogy a Hegyhát és főleg Mocsolád német lakossága frank nyelvjárási területről érkezett ide a 18. század első felében.

Dr. Barics Ernő nyelvész tanulmánya arról szól, hogy a 19. századi szláv családnevek és dűlőnevek alapján bizonyítható vidékünkön a szláv népesség (főleg szerbek) egykori jelenléte. Erről már Kulcsárnak is voltak ismeretei.

Dr. Pesti János azt érzékelhette, hogyan változott a Hegyhát (s benne Mocsolád) nyelvjárása az elmúlt évszázad alatt. A változásvizsgálatban Kulcsár néprnyelvi adatai, megfigyelései jelenthetik az egyik kiindulópontot. Kulcsár meg volt győződve arról, hogy a helyi (és a hegyháti) dialektus különleges érték; ezért a leírása fontos tudományos feladat.

Dr. Füzes Miklós történész Kulcsár József történelemszemléletét elemezte. Kiemelte: Kulcsár nagy érdeme, hogy a „Hegyhát” c. tanulmányával megteremtette e tájegység első tudományos monográfiájának alapjait.

A délutáni órákban érkezett az ünnepségre dr. Andrásfalvy Bertalan művelődési miniszter, aki meleg hangú beszédben köszöntötte a BK tagjait és a tudományos tanácskozást. Szerinte országos mércével is mintának lehet tekinteni az alsómocsoládiak faluközösségi életét, a helyi hagyományok feltárásában és megőrzésében immár évek óta lankadatlan erőfeszítéseit.

A tudományos ülés képi háttereként szolgált az a hét tablóból álló kis kiállítás, amely Kulcsár József életéről, munkásságáról, részben pedig koráról nyújtott újszerű, képi és szöveges információt. A képeket, szövegeket e sorok írója gyűjtötte; a fotókat Pesti András készítette.

A tudományos ülés végén – spontán módon – több idős ember megköszönte, hogy Kulcsárt és Mocsoládot így megtisztelték a kutatók. Elmondták, hogy ilyen tartalmas, rangos és érdekes tudományos esemény még nem volt ebben a faluban; és számukra felemelő érzés volt hallani, hogy a mocsoládiak egykori híres tanítója, Kulcsár József „tényleg nagy embör vót”... Csak hát ezt korábban kellett volna tudatni a falu népével.

Az alaposan megkésett szellemi és erkölcsi „jóvátételre” azért tudunk csak 1992-ben sort keríteni, mert eddig nem állt rendelkezésünkre Kulcsár írásainak teljes gyűjteménye. A gyűjtés, feldolgozás és közzététel munkálatait e sorok írója végezte el csaknem 30 évig tartó kutatómunkával. Így jelenhetett meg 1992-ben a BK és az önkormányzat támogatásával a „Bolygó csillag, futó csillag...” c. antológia, benne az író életrajza és a munkásságát elemző tanulmány. A Kulcsár-könyv megjelenését a Lakitelek Alapítvány is támogatta 25 000 forintos kiadói támogatással.

Pesti János gyűjtése és munkássága révén Kulcsár Józseffel kapcsolatosan sok fontos dokumentum került a helyi Helytörténeti Adatbank irattárába.

A helyi önkormányzat képviselőtestülete 1992 májusában „Alsómocsolád Községért Érdemrendet alapított. Ennek indoklása: „Alsómocsolád község anyagi és szellemi fejlődéséért egyénileg vagy együttes munkával sokan tevékenykedtek (nek) olyanok, akik itt élnek és dolgoznak, vagy innen elszármaztak ugyan, de tevékenységük révén ma is szorosan kapcsolódnak a községhez.

A község önkormányzatának képviselőtestülete nagyra értékeli azokat, akik tevékenyen részt vállaltak, illetve vállalnak a község társadalmi, gazdasági, kulturális életében. Irántuk való tiszteletünket és nagyrabecsülésünket kívánjuk kifejezni emlékük ápolásával, az utókor számára való megőrzésével.” Az alapító rendelet meghatározza az adományozás feltételeit (II. 2. paragrafus). Az Érdemérem átadásának módját (4. paragrafus), a kitüntetés értékét (5. paragrafus), az esetleges visszavonhatóság okait (6. paragrafus). Az Érdemérem elkészítésére Soltra Elemér Munkácsy-díjas festő-, és éremművész kapott megbízást. 1992 nyarára elkészült tíz darab művészi igényű, cizellált megmunkálású bronzérem. Az érem egyik oldalán az alsómocsoládi templom és a hősök szobrának sziluettje látható, a másik oldalán „virágzó virágfa” a falu címerével, a kitüntetett nevével és „Alsómocsolád községért” felirattal (félkör alakban).

Az Érdeméremet és a hozzá kapcsolódó oklevelet első alkalommal 1992. szeptember 19-én adta át Dicső László polgármester a BK két alapító tagjának: Bükkösdői József elnökünknek és Fenyvesi Rajmund volt titkárunkra emlékezve (utóbbi: posztumusz) F.R. feleségének.

1992 nyarán egy váratlan, szomorú hír árnyékolta be akkori lelkesedésünket: tragikus baleset során elhunyt Fenyvesi Rajmund barátunk, a Baráti Kör egyik „szellemi atyja”, aki rendkívül dinamikusan tudott harcolni a mocsoládi érdekekért; nagy lelkesedéssel és jó szervezői képességekkel hozta létre (Szedeli Józseffel együtt) a falu Baráti Körét. Jó kapcsolatai révén egyesületünk látványos eredményei hamarosan közismertté váltak a megyében. Ő maga is ügyesen, jó stílusban publikálta a mocsoládi híreket. Megrendítő, korai halálával nagy veszteség ért bennünket. A BK tagsága és a falu lakossága kegyelettel őrzi Feuerstein (Fenyvesi Rajmund) emlékét. Utolsó írásából idézzük néhány gondolatát: „Egy ilyen rövid tanulmány nem adhatja vissza egy csodálatos közösség [a Baráti Kör] hangulatát, erejét, de azt bizonyítja, hogy egy közösségért, közösségben, békében, barátságban, szeretetben tevékenykedni jó, fontos és érdemes.”

1992-ben ismét szóba került a falumonográfia terve. Hosszas viták után végre úgy döntött az önkormányzat, hogy szakemberekre (történészekre) bizza a falutörténet megírását. Ezért megbízást adott dr. Füzes Miklós kandidátusnak, a Baranya Megyei Levéltár tudományos főmunkatársának, hogy az eddigi terveket is figyelembe véve készítsen végleges tervet a monográfia munkálataihoz. Az új terv alapján több kutató bevonásával elvégezték az anyaggyűjtést; és már kész fejezetei is vannak a műnek. Mivel bizonyos témákban még újabb adatfeltárás szükséges, a könyv megjelenése csak 1997-ben várható.

1992 őszén – Kopházi Lajos szervezésében és irányításával – társadalmi munkában nagy fásítási program valósult meg a faluban. Egységesen, azonos fajtájú, különleges díszfák kerültek a járdák mellé; és a Templom-kert parkját is felújították: kivágták az elöregedett fákat, s helyükre örökzöldek (tuják, fenyők) cserjék kerültek. A kiültetett fák, bokrok értéke 50 000 forint. Ezt pályázat útján nyerte a falu.

1992-ben sportpályázaton elnyert támogatás segítségével a BK futballmezeket, nadrágokat vett a focistáknak; és finanszírozta, hogy az iskolások tíz héten keresztül úszótanfolyamon vehessenek részt az innen 30 km-re levő Mosdós falu uszodájában.

1993

1993 szeptemberében a BK találkozója ismét jó hangulatban. Kötetlen beszélgetésekkel telt el. A tagság megtekintette a felújított templomunkat. A munkálatokhoz a BK anyagilag is hozzájárult, többen társadalmi munkát vállaltak. A felújítást Kövesdi János plébános úr irányította; ügyelve arra, hogy a műemlék jellegű épület eredeti formájában szépüljön meg. A BK köszönettel tartozik Kövesdi János plébános úrnak azért, mert sokirányú egyeztetéssel törekedett arra, hogy a baráti találkozók vendégei minden alkalommal részt vehessenek a szentmiseken. Szentbeszédeiben természetes módon kapcsolódott a BK éppen aktuális gondolköreihez. Állíthatjuk, hogy a BK programjainak szeres részei voltak a templomi és templomkerti szertartások.

1993 tavaszán az Idősek Klubjában író-olvasó találkozó keretében került sor a Kulcsár-életművet reprezentáló kötet („Bolygó csillag, futó csillag...”) bemutatására. A könyv szerkesztője elmondta hogyan fedezte fel a maga számára Kulcsár Józsefet; illetve azt is, hogy milyen forrásokból gyűjtötte a kötet anyagát. A könyv bemutatása után zsűri ismertette, hogy kik voltak a mű tartalmával kapcsolatos tesztkérdések legjobb megválaszolóí; és a nyerteseknek pénzjutalmat adott át a köz-

ség polgármestere. Mivel a Kulcsár-könyvet a falu minden családja 1992 karácsonyára ajándékkul megkapta, és a vele kapcsolatos írásos vetélkedőn sokan részt vettek, van rá remény, hogy Kulcsár József sok tekintetben ma is aktuális tartalmú és friss szemléletű írásművei újra részei lehetnek a helyi műveltségnek, akárcsak száz évvel ezelőtt, amikor legjobb tanítványai „fejből” tudták idézni a „mestor úr” verseit. – Találón fogalmazta meg Dicső László polgármester úr a Kulcsár-életmű fontosságát: „A mi községünk azért lehet szerencsés helyzetben, mert olyan szellemi nagyságot tud magáénak vallani, mint amilyen Kulcsár József volt. Megtaláltuk azt a személyt, akire ezután sokszor lehet majd hivatkozni, ahogy a példaképekre, nagy elődökre szokás.”

1993. január 22-én a Pécs-Baranyai Kulturális Kamara a Magyar Kultúra Napja alkalmából Pesti Jánosnak az Alsómocsoládon végzett kutató és művelődésszervező munkájáért megosztott kamarai nívódíjat adományozott. A nívódíj „másik felét” a Baráti Kör vezetősége és a falu önkormányzata kapta azért, hogy a két szervezet együttműködve jelentős támogatást nyújtott a helyi közművelődés fellendítéséhez. A díjakat Bükkösi József, Dicső László és Pesti János Komlón díszes ünnepség keretében vehette át.

1994

1994. augusztus 27-28-29-én nagy sikerű falunap és baráti találkozó keretében ünnepeltük Alsómocsolád (régén: csak Mocsolád) fennállásának 700. évfordulóját. Az eseményről színes riportok jelentek meg az ÜDN-ben.

Az ünnepség előkészületei már 1993 őszén megkezdődtek. A tervezésben a BK vezetősége és helyi tagsága egyaránt részt vett. A rendezvényre sokan eljöttek, nemcsak a BK tagjai, hanem a faluból 1946-ban kitelepített német családok idősebb tagjai is. Sokukkal 40 év óta most találkoztunk először. (Reméljük, hogy a német barátaink hazalátogatásának lesz majd folytatása!) Az ez évi találkozó egyébként nemcsak a résztvevők számát tekintve volt példátlan, hanem az egymásra ismerés, a barátkozás feledhetetlen percei alapján is.

A megemlékezés ünnepi szentmisével kezdődött, majd a Béke téren gyülekezők meghallgatták Pesti Jánosnak a 700 éves évfordulót méltató ünnepi beszédét. Bükkösi József felolvasta Pesti Jánosnak az évforduló tiszteletére írott versét; majd Dicső László polgármester köszöntötte az ünnepségre érkezett vendégeket, és leleplezte a Béke-szobor talapzatán elhelyezett emléktáblát. – A nap folyamán az egybesereglett

résztevőket zenekarok és táncgyűttesek szórakoztatták. Szabadtéri tűzhelyeken sült a kolbász, peccsenye; forgatták a „nyársra tett” ökröt...Sátrak védelmében folyt a falatozás, a poharazgatás, a baráti csevegés, a közös élmények felidézése... Valóságos népünnepély zajlott a faluban három napig, kitűnő hangulatban!

A Kastélyparkban ezen a napon leplezte le Brun József, a MÖBIUSZ vezérigazgatója Trischler Ferenc újabb művét: Munkácsy Mihály portréját. A BK tagjai ezen az ünnepségen is részt vettek. – Itt illik megemlítenünk, hogy a MÖBIUSZ évek óta önzetlenül igen jelentős anyagi támogatást nyújt a községnek és a BK-i rendezvények számára. Köszönet érte!

A BK közgyűlésén többen kiemelték: az Önkormányzat és a BK dicséretre méltóan szervezte meg az idei jubileumi ünnepségsorozatot. Egyes – talán túlzó – vélemények szerint Mocsoládon a 90-es évek elejétől jelentősebb a fejlődés, mint az előző évtizedekben együttesen.

1995

1995. március 24-én – Pesti János ötlete és írásos előterjesztése alapján – az Önkormányzat és a BK vezetői jóváhagyták azt az „Alapító okirat”-ot, amely „Alsómocsolád község helytörténetének adatbankja és tárgyi emlékei” címen – célja szerint a községtörténeti adatok és muzeális értékű tárgyak gyűjtésének előmozdítását fogja szolgálni. A tárgyak rendszeres gyűjtésével talán egy szerényebb falumúzeum alapja is meg lehet majd teremteni.

Hogy-e tervnek van realitása, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a kiállítás, amelyet az 1995. évi baráti találkozó napján (június 24-én) nyitottuk meg „Alsómocsolád község helytörténetének adatbankja” címmel. Tárgyi anyagát gyűjtötték: a BK tagjai, írásos dokumentációját pedig Pesti János. A kiállítás teljes anyaga részben tablókön, részben iratként (dossziékban tárolva) a „Helytörténeti Adatbank”-ba kerül. Az átadott (átvett) értékekről jegyzőkönyv készült. Az eddig gyűjtött anyag eszmei értéke: kb. 100 000 forint.

A kiállításnak igen nagy sikere volt. Sokan nem gondoltak eddig arra, hogy ennek a kis falunak ilyen becses és megőrzésre méltó értékei vannak. A mostani felbuzdulás folytatását csak úgy tudjuk elképzelni, hogy ennek a gyűjtőmunkának lesz majd egy lelkes, helyi szervezője. Feladata lenne a meglévő anyag tárolása, őrzése, a gyűjtés irányítása és kapcsolatfelvétel a pécsi JMP szakembereivel.

A fiatalok a találkozó napján (délután) játékos vetélkedőkön vettek részt.

A Községi Házban Dicső László polgármester irányításával izgalmas, élénk és hasznos kerekasztal-beszélgetés folyt Alsómocsolád jövőjéről. Ezen a BK tagjain kívül a falu fiataljai is részt vettek a pécsi JPTE BTK képviselőjében pedig Koltai Dénes, Kleisz Teréz és Pesti János. Az eszmecserén sok okos, előrevivő gondolat fogalmazódott meg.

A BK szokásos évi közgyűlésén Bükkösi József elnök értékelte az elmúlt évben végzett munkát, majd Dicső László polgármester átadta Kopházi Lajosnak az Alsómocsoládért Emlékérmét. Szegedi Jánosné tanítónő betegsége miatt nem vehette át az Emlékérmét. Másnap kaptuk a szomorú hírt, hogy június 24-én Mecseknádasdon váratlanul elhunyt. Temetésén a BK tagsága 7 fővel képviseltette magát. A mocsoládi tanítványok és a falu lakossága nevében Bükkösi József mondott meghatóan szép búcsúbeszédet. A temetést követően – Nagy Sándor és Pesti János javaslata nyomán – előterjesztés készült, hogy Alsómocsoládon állítsunk emléktáblát Szegedi János és Szegedi Jánosné tiszteletére. Az írásos előterjesztést az Önkormányzat és a BK vezetősége megvitatta; és elfogadása után hamarosan, 1995. szeptember 30-án már emléktábla-avatót tarthattunk. A megemlékezés szentmisével kezdődött, majd lelepleztük Szegedi János és Szegedi Jánosné emléktábláját a Béke téren, egykori lakóházunk falán. Ezt követően megnyitottuk a Szegedi család tárgyi emlékeit bemutató kiállításunkat, és emlékülésre került sor a Kultúrházban.

Pesti János ismertette az elhunytak életrajzát, méltatta pedagógiai munkásságukat. Nagy Sándor professzor „Emlékezés első tanítóimra” címmel, Ledneczky Ferenc tanár pedig „A Szegedi család mecseknádasdi éveiről” címmel tartott előadást. A Szegedi-tanítványok (dr. Szabó Magdolna, Szedeli József) hozzászólással egészítették ki az előadásokat.

Ünnepségünkön sok szeretettel fogadtuk és köszöntöttük az elhunyt tanítók gyermekét, Szegedi Bélát és Tóth Józsefnét (Teri nénit), aki „fogadottgyermek”-ként csaknem két évtizedig élt a Szegedi családban.

Az ünnepségnek – nem tagadhatjuk – voltak hamis, bántó felhangjai is; de ezt a szomorú tényrt részleteiben nem hozzuk nyilvánosságra.

A BK vezetősége és tagsága örömmel fogadta a hírt, hogy az Önkormányzat kiadásában (a kezdeti közös, kísérleti újságszámok után) 1995 nyarától rendszeresen, havonta megjelenik a HÍR HARANG (Alsómocsoládi hírek, információk) c. helyi újság. Szerzői, egyúttal szerkesztői („mindenesei”) a szerkesztőbizottság tagjai: Ginzer Jánosné,

Márton Ferencné, Mühlbert Kornél, Nagy Lászlóné. Felelős kiadó: Dicső László polgármester. A lap megjelenését írásainkkal alkalmanként külső munkatársak is segítik (Schild Csaba, Enyedi Gáborné, Kövesdi János, Pesti János, Káplár János). A lap elejére kerülnek az aktuális eseményekről szóló „előzetes” tudósítások (meghívók, programok stb.), az önkormányzati rendeletek, az eseményeket kommentáló utólagos hírek. A „Gazdajegyző tájékoztató”-ban új tudnivalók olvashatók az elemi károkról, a természetvédelmi ismeretek megszerzéséről, az erdőbirtokosok teendőiről. Hasznos tanácsokkal segíti az újság a kismamákat, a nyugdíjasokat. Rendszeresen közlik a Nőklub, a Nyugdíjas Klub híreit, az anyakönyvi eseményeket. „Portrévázlatok” címmel riportok jelennek meg a község nevezetes személyiségeiről. Beszámol a lap arról is, hogy a falu fiataljai immár ötödik éve minden nyáron országjáró kerékpártúrán vesznek részt. Újabban a lelki élet gondozását segítő cikkek is helyet kaptak az újságban. Bizonyára mindegyik korosztály érdekesnek tartja a lapban megjelenő vicceket, rejtvényeket.

Összességében úgy látjuk, hogy a „Hírharang” a falu mai életének talán legfontosabb hírfóruma, egyúttal az események, történések hiteles, érdekes krónikája! Így máris része és alapanyaga a község Helytörténeti Adatbankjának! Talán a legmerészebb fantáziájú mocsoládiak sem igen gondoltak arra, hogy a közeljövőben újságja, méghozzá saját kiadású lapja lesz ennek a kis falunak,

Mivel a BK minden fontos eseményéről (rendezvények, pályázatok) tudósít a Hírharang, úgy tekintjük, hogy az Önkormányzat nagylelkű támogatásával a mi társaságunknak is van egy rendszeres hírfóruma; kis túlzással: „majdnem” önálló újságunk van! Ezzel kevés BK dicsekedhet! A jövőben a BK vezetőségének és tagságának kapcsolatát javítaná, ha minden tagtársunk megrendelné a „Hírharang”-ot. Gyorsabba, pontosabbá válna az információcsere.

1995. május 1-jén új színnel gazdagodott a falu közösségi élete: vídám majálist rendeztek a Nőklub, az Önkormányzat és a BK összefogásával. Délelőtt a gyermekek ügyességi versenyeken (kerékpározás akadályokkal, lepényevés, kötélhúzás stb.) vehettek részt; és ebéd után rendezték meg a felnőttek Ayrton Senna emlékére kiírt autós ügyességi versenyét. Este babgulyás várta a résztvevőket a Községi Házban, majd tábortűzzel fejeződött be az érdekes, izgalmas versenynap.

1996. március 23-án rendkívüli baráti találkozó és falunap keretében került sor a millicentenáriumi ünnepségünkre. Az ünnepi program szentmisével kezdődött az alsómocsoládi templomban, majd folytatódott a Templom téren lévő Hósi szobornál. A Himnusz és a Szózat elhangzása után Dicső László polgármester olvasta fel az emlékpark „Alapító Okirat”-át, majd Nagy Lászlóné Jurasits Erika (a szónoki pályázat győztese) mondott nagy sikerű, hatásos szónoki beszédet; méltatván a honfoglalás és az államalapítás jelentőségét, és egyúttal összefoglalta, felidézte a 700 éves településünk történetének főbb eseményeit. Ezután következett az emlékfák ültetése (a Hósi szobor körül) ebben a sorrendben:

ÁLMOS vezér fáját ültette: Dicső László és Ginzer János. ÁRPÁD fejedelem fáját ültette: Szedeli József és Kopházi János. SZENT ISTVÁN király fáját ültette: Bán Gyula és Bükkösi József.

Az ÉLET fáját ültette, a lakosság fáját ültette: Bandi Olivér és Furu-lyás Emese. Az emlékfák szimbolikus jelentéséről szóló szöveget Pesti János ismertette. Kövesdi János plébános úr megszentelte az elültetett emlékfákat.

Az ünnepséghez tartozik még az a kis tanulmány, amelyet Pesti János írt a millicentenárium tiszteletére.

A faluból elszármazott Káplár János (aki autodidakta, naív költő) érdekes verseket írt „ALSÓMOC SOLÁD – HONFOGLALÁS” (896-1996) címmel a honfoglalás tiszteletére.

Káplár Jánost mint író-t egyébként a BK fedezte fel. Noha évek óta írja műveit, Mocsoládon lépett először a nyilvánosság elé helyi vonatkozású verseivel. Hangjának, érzéseinek tisztasága, kissé gyermeki szemléletmódja, a helyi aktualitások pontos megörökítésének szándéka jellemző elsősorban a műveire. Ritmikai, poétikai, verselési „botlásai” olyanok, mint a naív festők képi, színelméleti, térszemléleti „hibái”. Olvasói (Mocsoládon) a faluhoz való erős kötődéséért tisztelik; ezért örömmel olvassák minden írását a helyi újságban, a „Hírharang”-ban.

A millenniumi ünnepségünknek jó volt a sajtóvisszhangja. Az ÚDN és a „Hírharang” több tudósítást közölt az eseményekről.

Azt viszont fájjalják a rendezők, hogy a megyei és országos érdeklődésre is érdemes rendezvényünkre hiába vártuk a „felsőbb” szervek, intézmények képviselőit. Pedig hírt adtunk róla például a Millicente-

náriumi Emlékbizottság titkárságának is. Belátjuk: Mocsolád igen messze esik a fővárostól...

Arra azonban büszkéek vagyunk, hogy önerőből, lelkiismeretünk parancsára, a magunk lelki gazdagodására – a millicentenárium tiszteletére – olyan színvonalas és tartalmas ünnepséget tudtunk rendezni, amely sokáig emlékezetes marad a BK tagjai és a falu lakossága számára.

Itt ér véget – egyelőre – a BK tíz évének eseménytörténete. Bízunk abban, hogy lesz folytatása.

A rendelkezésemre álló bőséges források, személyes tapasztalataim alapján objektivitásra törekedtem, de azt azért nem lehet kizárni, hogy az ügy iránti elkötelezettségem miatt bizonyos részletek megítélésében az elfogultság, a szubjektivitás jeleit lehet felfedezni. Vallom, hogy az ilyen nagy fontosságú (mert a közösségek munkáját is érintő) kérdéseket az érzelmi viszonyulás kizárásával, illetve az érzelmek erős tompításával nem lehet (vagy nem érdemes) megírni. Ezért a sokoldalú és tárgyilagosabb minősítés érdekében levélben kértem a helybélieket, hogy a BK munkájáról az általam feltett 16 kérdés alapján fogalmazzák meg véleményüket. Elszomorított, hogy a levelem válasz nélkül maradt. Beláttam: dologidőben nem lett volna szabad ezzel a kéréssel terhelnem a BK tagságát. Remélem, szóban majd többen kifejtik véleményüket a 10 év munkájáról a július 6-i baráti találkozón.

Elnökünk, Bükkösi József válaszolt kérdéseimre. Valószínű, hogy válaszaiban a BK tagságának és a falu lakosságának kollektív véleménye is kifejeződik; ezért itt szó szerint idézem a 16 kérdésre adott velős, megfontolt és a jövő feladataira is utaló válaszait. Helykímélés céljából a kérdéseket nem ismétlem meg.

„A Baráti Kör létrejötté azzal segíti az elszármazottak hazalátogatását, hogy évente egyszer ünnepi keretek közt megtartja baráti találkozóit, így a BK tagjai családtagjaikkal együtt találkozhatnak az itthon maradt barátaikkal, rokonaikkal, ismerőseikkel. Ezekon a találkozón tartósnak ígérkező régi és új baráti kapcsolatok jönnek létre.

A Baráti Kör helyi tagjainak és az elszármazottaknak sokrétű szellemi munkája és fizikai tevékenysége azt bizonyítja, hogy tagságunk sikeresen vett részt a falu közéletében.

A rendszerváltást megelőző években (1986-1989) a BK szerepe a politikában az volt, hogy helyi és elszármazott tagjainak (szellemi és fizikai munkájának) igénybevételeivel társadalmi munkában oldottuk meg a fejlesztési munkákat, új kulturális lehetőségeket biztosítottunk a falu lakosságának, hogy megakadályozzuk a szerep nélkülivé vált községünk elsorvasztását. 1989 után a BK politikai szerepe úgy módosult, hogy a falu önállósulási törekvéseit támogattuk.

A BK programjában mindig szerepelt a társadalmi munka, a község rendezési és fejlesztési tervének támogatása. Ebből a falura nézve sok gazdasági, szociális és erkölcsi haszon származott.

A BK tagjai részt vállaltak minden faluszépítési munkában és a közösségi célt szolgáló létesítmények megvalósításában. Ezek: az Egészségház előtti kerítés megépítése és kiskert létesítése; használaton kívüli tűzoltószertár lebontása, a mérlegház tetőjavítása; a volt tanítói lakásból Idősek Napköziotthonának kialakítása és előtte fedett terasz létesítése; Kulcsár József, községünk hírneves költő-tanítója családi sírboltjának rendbetétele, lefedése, síremlékkeresztjének kijavítása; tekepálya létesítése; a második Világháborúban elesettek tiszteletére emlékmű létesítése, és az I. Világháborús emlékművel való összeépítése; a temető ravatalozójának villamosítása; a temetőhöz vízvezeték építése; az utcák több részben történő fásítása; a Templom tér öreg fáinak kiszedése és helyükre újak ültetése stb. Ezekhez a munkákhoz a BK tagjai sok munkával járultak hozzá. Ennek forintban kifejezett értéke 1986-1990-ig évente több százezer forint. Az önállósulás utáni években a társadalmi munka értéke (évenként) már nem haladja meg a 100 000 forintot.

A BK saját, önálló rendezvényeivel segítette közvetlenül a falu közművelődésének élénkítését. Ezek a rendezvények rendszerint a találkozók idejére estek. A tanácsadásban, az ötletek és tervek elgondolásában a BK vezetői ugyancsak élenjárók voltak.

A községünkben megvalósuló rendezvények közül a BK találkozói (és a hozzá kapcsolódó egyéb események, műsorok) aratják a legnagyobb sikert. A lakosság nagy többségének a tetszését megnyerik azaz, hogy minden korosztály megtalálja a számára legkedvezőbb, legérdekesebb szórakozási lehetőséget.

A BK egész szellemiségét és rendezvényeit (a megvalósulás színvonalá tekintetében) így lehet minősíteni: értékteremtő, értékmentő- és megőrző munka ez, amelyet a mai falu érdekében és a jövő nemzedékei számára végzünk.

A BK tagjai által végzett szellemi és egyéb tevékenységek nagyban hozzájárulnak a mocsoládi öntudat erősödéséhez. Hisszük, hogy joga-

san és büszkén vállalhatjuk mocsoládi származásunkat. Ezt a plusz értéket adja meg nekünk a BK léte és munkája.

A BK által nyújtott kulturális lehetőség csak azok számára érték, akik megteremtik, igénylik és elvezik ennek a lelki és szellemi többletértéknek a gazdaságát. Ennek forintban kifejezhető értékét szerintem meghatározni nem lehet.

Szerintem a BK eddigi, sokszínű programja jó, elfogadható és folytatandó.

A BK tevékenysége révén öregbítette községünk jó hírnevét a környéken, sőt járási és megyei szinten is. Mivel a találkozóinkon meghívott vendégként részt vesznek a járási és megyei vezetők is (sőt egy alkalommal a kultuszminiszter is jelen volt) és elismeréssel szóltak a BK munkájáról, ez fokozza községünk hírnevét. Kitűnik ez abból is, hogy amikor találkozom vidéki ismerősökkel, irigykedve mondják, hogy olvasták, hallották, hogy nálunk mindig történik valami, ami a falu fejlődését előbbre viszi. Hírverésünket lehet fokozni, ha az ÚDN többször önként közölné az elvégzett faluszépítési, falufejlesztési munkáink eredményeit. Mivel ezekről újabban sok friss hírt közöl a helyi újságunk (a Hírharang), jó lenne, ha minden tagunk előfizetné és olvashatná.

A BK működése révén sikerült gyarapítanunk a falu tisztelőinek számát. A BK taglétszáma nem csökken, sőt gyarapszik az új helyi és vidéki tagok révén. Tisztelőink számát a jövőben is növelni tudjuk, ha rendezvényeinket még szebbé és vonzóbbá tudjuk tenni.

A BK és az Önkormányzat együttműködése jó, zavartalan. 1986-tól 1990-ig a Bk-nak meghatározó szerepe volt a községfejlesztésben. A mi (akkori) munkánk nélkül sokkal hátrányosabb helyzetben volna községünk. 1990-től mindmáig az önkormányzati vezetőkkel teljes az egyetértés. Minden közösségi munka és kulturális esemény megvalósításához megkapjuk tőlük a szükséges támogatást (anyagit is). Ezért is hasznosak és eredményesek a közösen meghirdetett pályázataink.

A BK szellemiségére eddig (is) szükség volt, és a jövőben is szükség lesz. Egyesületünknek ez a szíve-lelke, amely a Kör (és a falu) fennmaradásának is egyik fő biztosítója. Ha összejöveteleinket az eddigi szinten tudjuk megrendezni, ha évente tudnánk egy-egy új létesítményt avatni, akkor ez növelné tagságunk sikerélményét. Öregbítené községünk hírnevét. A mai nehéz politikai és gazdasági helyzetben nehéz megjósolni, hogy milyen új létesítményt tudunk javasolni, amelyhez szellemi és fizikai munkákon kívül anyagiakkal is hozzá tudnánk jár-

rulni. A BK jövőjén feltétlenül gondolkodni kell, mert mai szerepe már nem az, mint a megalakulás évében (1986-ban) volt.

A BK első évtizedének munkája összességében eredményesnek mondható. Ezt arra alapozom, hogy

Taglétszámunk nem fogyott, hanem nőtt;

Tagjaink közül sokan részt vettek kérésünkre az általunk szervezett társadalmi munkákban (az elszármazottak is);

Tagjaink nagy többsége rendszeresen fizeti a tagdíját, sőt vannak, akik a dupláját, többszörösét is;

Tagjaink évről évre örömmel várják a találkozót, hogy jelen lehessenek családtagjaikkal együtt a legnagyobb, legszínvonalasabb hazai (falusi) ünnepnapunkon. Tagjaink közül többen (akik valamilyen oknál fogva nem tudnak részt venni a találkozón) bocsánatkérően jelentik távolmaradásukat, és szívből jövő jókívánságokkal köszöntik a találkozón részt vevő barátaikat.”

(Idézet: Bükkösi József válaszleveléből)

Régóta foglalkoztat, hogy kell-e, szabad-e, érdemes-e számításokat végezni egy-egy közösség (vagy akár egyén) teljesített munkáinak pekuniárius (pénzbeli, anyagi) értékével kapcsolatban. A kérdés jó megválaszolása azért nagyon nehéz, mert az értékelésben a közgazdasági szempontokon túl morális elveket is figyelembe kell venni.

Azt még rutinszerűen meg lehet mondani, hogy mennyi tagdíj és alapítványi támogatás „folyt be”, hogy mennyi volt a társadalmi (fizikai) munka értéke. Akkor már zavarban vagyunk, ha a szellemi munka értékét kell „forintosítani”...Sajnos, mindmáig él az a tévhit, hogy a szellemi munka (talán) nem is érték, hiszen megalkotása nem kerül pénzbe, s ha már elkészül, ki tudja mire jó??...Sokan végletesen alábecsülik a szellemi termékek értékét; mások meg felbecsülik, mondván: az értéke (forintban) kifejezhetetlen...Nos, szakítanunk kellene mindkét felfogással. Mivel a szellemi munkának (és értékeinek) is vannak világos, egyértelmű mutatói, így vállalni lehet (kell), hogy ez az érték pénzben is kifejezhető.

Bükkösi József adatait is figyelembe véve a község lakossága a BK tagságával együttműködve társadalmi munkában 1986-1996 között megközelíthetően 2 millió forintnyi értéket hozott létre Alsómocsoládon. Az itt végzett szellemi munkák értéke – hozzávetőlegesen – eléri a 800 000 forintot. (Részletezve: a Kulcsár-könyv munkálatai és megjelentetése kb. 400 000 Ft.; A Kulcsár-kiállítás tablói kb. 20 000 Ft; a Kulcsár-émléklés előadói tiszteletdíjai: 24 000 Ft; a „Helytörténeti adatbank

és emléktár” eddigi gyűjteménye kb. 160 000 Ft; a Szegedi-család relikviái kb. 80 000 Ft; a Szegedi-emlékülés előadói tiszteletdíjai (ha kifizetjük volna) kb. 50 000 Ft; Szegediék emléktáblája 30 000 Ft; pályázatok, tanulmányok, cikkek szövege 40 000 Ft; lektori munkák kb. 20 000 Ft; Pandur József festményeinek becsült értéke kb. 500 000 Ft. Összességében tehát 1986-1996 között a BK és a falu lakossága csaknem 3,5 millió forint összegű értékkel járult hozzá Alsómocsolád gazdagításához, a lakosság szellemi-kulturális lehetőségeinek javításához. Ez a mi kis közösségünk eddigi történetében bizonyára egyedülálló teljesítmény. Értékét növeli, hogy a közösség volt a megteremtője!

A krónikaírók – általában – a sikereket részesítik előnyben; és a gondolat kudarcokat tudatosan elhallgatják. Bennünket a számvetés teljes őszinteségre kötelez. Nem titkolhatjuk, hogy a nagy igyekezet ellenére (vagy éppen a „nagyot akarás” szándéka miatt) volt néhány elvetelt kezdeményezésünk, ötletünk. Ezek azért nem valósulhattak meg, mert vagy nem valóságos igényekre épültek (csaknem „lázálmok” voltak), vagy mert elkapkodott, kiérleletlen tervek voltak, vagy hiányoztak a megvalósítás helyi (tárgyi, anyagi, személyi stb.) feltételei. De talán más rejtett okokkal is számolnunk kell.

Tanulság: a következő években sokkal realisabb terveket kell készíteni, és jobban kell ügyelni a helyi igényekre, a BK tagságának elgondolásaira.

„Elmaradt („elsikkadt”), csak a tervekben szereplő programjaink ezek voltak:

1993. szeptember 26-án korosztályonként népdaléneklési versenyt kívántunk rendezni a Kultúrházban. Elmaradt. Talán meg se hirdettük?

1993. III. 30-i keltezéssel pályázat készült a helyi hagyományok feltárását szolgáló gyűjtések, kutatások támogatására. Elmaradt. Talán a meghirdetésig sem jutottunk el.

1993. III. 20-i keltezéssel pályázat készült honismereti témájú dolgozatok írására.⁵⁶ Elmaradt. Nem hirdettük meg.

1993. január 15-i keltezéssel: kérdőíves adatgyűjtést kezdeményeztünk az Alsómocsoládról elszármazott barátaink életrajzának (életművének) megismerésére; egy későbbi publikálásra is gondolva. Elmaradt; bár meghirdettük.

1993.január 15-i keltezéssel: készüljön szöveges, képes kislexikon a falu mai lakosságáról. Kiadását 1996-ra terveztük. Bár ezt is meghirdettük, a gyűjtés csak részleges eredményt hozott.

1995. május 11-i keltezéssel: pályázat készült „Képzelt utazás az időben – avagy: nézőpontváltás” (Mit gondolna és mondana Kulcsár József, ha látná a mocsoládi változásokat?) – Meghirdettük. Elmaradt, mert bizonyára túl nehéz feladatnak bizonyult.

1995-ben (és korábban is) javasoltuk, hogy alakuljon meg a helyi hagyományokat (táncokat, dalokat) bemutató népi együttes például a „Mocsoládi lakodalmas” bemutatására – Helyi szervező szakember hiánya miatt ez a terv jelenleg is megvalósíthatatlannak látszik; de ebbe nem szabad belenyugodnunk!

1995. január 24-i keltezéssel: elkészült egy vetélkedő terve (tesztkérdésekkel); ennek témája: „Alsómocsolád község helytörténetének adatbankja és tárgyi emlékei” (Kiállítás az Idősek Klubjában 1995 nyarán). Bár a megrendezett, nagy sikerű kiállítás erre módot adott volna, mégsem hirdettük meg a vetélkedőt.

1995-ben ismét terveztük a mocsoládi kislexikon elkészítését „Alsómocsolád emlékkönyve a honfoglalás és az államalapítás tiszteletére a millecentenárium évében (1996-ban)” Sajnos, nem tudtuk megvalósítani.

1996 januárjában tettük közé a Hírharangban a „Segítsük gondolatokkal Alsómocsolád fejlődését!” c. felhívás és pályázat szövegét, megadva a pályázat főbb témaköreit. – A tervezett, sokoldalú szellemi innovációtól hasznos, megvalósítható ötleteket várt a falu vezetősége. Sajnos eddig (1996.május 30-ig) nem érkezett be pályamunka. Feltehető, hogy sokan (főleg a BK elszármazott tagjai) nem értesültek a fenti pályázat híreről. Ezért határidő-módosítással újra meg kellene hirdetni: szóban a BK július 6-i találkozásán, írásban pedig röviden és utalás-szerűen a „Hírharang”-ban. – Valakit meg kellene bízni a pályázat munkálatainak megszerzésével!

Csak részleges eredményt hozott a „Pályázat évfordulók tiszteletére”. c. pályázat. Dolgozattal Nagy Lászlóné Jurasits Erika, Pesti János és Szedeli József vett részt a pályázaton. A harmadik témát („Hogyan tovább?”) – önálló témaként – senki sem dolgozta fel. Kár, mert a BK jövőjén van elég töprengeni való!

Terveztük továbbá, hogy közös emléktáblát állít a falu és a BK tagsága azoknak a pedagógusoknak a tiszteletére, akik a község ifjúságának oktatásában és nevelésében kiemelkedő munkát végeztek. – Az emléktábla szövege elkészült. Jóváhangyása után talán már 1997-ben lesz a leleplezése a Béke téren.

E vázlatos, ám adatokban, tényekben gazdag áttekintés bizonyítja, hogy a 10 éve alakult Alsómocsoládiak Baráti Köre életképesnek bizo-

nyult: s az alapítók által megfogalmazott célkitűzéseket lényegében teljesítettük. Sok vonatkozásban a BK túlnőtt a maga szabta keretein: többet vállalt magára, mint amennyit illetet volna. Tekintélyét jelzi az is, hogy a helyi önkormányzat (1990-től máig) fontos és megbecsült partnerének tekintette a BK vezetőségét és tagságát.

Sokszor talán a kívülállók úgy látták (gondolták), hogy a BK egy múltba „menekülő”, nosztalgizáló, romantikára „éhes” társaság... Ez bizony csak a látszat, a felszín. Számunkra a múlt nem „színházi háttér”, nem díszes „csecsebecse”, hanem a jelen előtörténete, előideje, amely szervesen hozzátartozik mai világunkhoz.

Erőt merítünk belőle. Ezért is szeretnénk értékeit a jövő számára felfedezni, megőrizni. Hisszük, hogy a múltunkhoz csak a szülőfalunkhoz át vezet az út! Együttal azt is látjuk, hogy új minőségű kultúra van kialakulóban Alsómocsoládon is. Ennek tartalmát, irányait maga a település (a lakosság) határozza meg. Az útkereséshez kívánt a BK némi segítséget nyújtani.

A faluból elszármazottak azt tartják a legnagyobb eredménynek, hogy a BK vezetősége ügyes és lelkes szervező munkával segítette a távol elő mocsoládiak évenkénti hazatérését.. A község szempontjából pedig az a lényeges motívum a BK 10 éves történetében, hogy az elszármazottak nagy része – ki-ki ereje és tehetsége szerint – tevőlegesen, jó szívvel vett részt a falu közéletében, a jövő formálásában.

Bármennyire is kicsi ez a mi közösségünk, íme, van tiszteletre méltó története! S ez szerves része a falu, a vidék (a Hegyhát), távolabb pedig a haza jelenkori történelmének.

A dolgozatban említett tények, adatok mögött jelentős munkák, hatalmas szellemi erőfeszítések állnak. Ezeknek a részletes leírása, bemutatása lehetetlen. De talán nem is kíváncsi erre az utókor. Pedig tanulságos lenne megismerni, hogy a látványos sikerek milyen vívódások árán jöttek létre, milyen tényezők idézték elő a nem várt botlásainkat, kudarcainkat... Ezek a kis „titkok” azonban már nem a közösség(ek) történetéhez tartoznak, hanem az egyéni élet szférájához. Ezért leírásukat „bevallásukat” a szerénység illemszabályai tiltják. A BK történetének természetesen ugyancsak megvan az egyéni életsorsokban rögzült, személyes háttere. Ha valaki egyszer erre (is) kíváncsi lesz, olvassa majd el azokat a leveleket, visszaemlékezéseket, tervezeteket, amelyek fontos háttérinformációkat tartalmaznak; jelezvén, hogy a BK vezetősége számára alig volt „holt idő”: ugyanis legalább egy fél évvel

előbbre kellett tekintenünk, hogy a tervezett feladatok megoldására legyen elég időnk. Félig tréfásan: a BK vezetősége hamarabb öregedett, hiszen gondolatban mindig egy évvel „előrefutott” ...

Manapság újra „divat” a jövő jóslása, a futurológia. A történelem krónikását az is foglalkoztatja, hogy mit hoz a jövő...A „hogyan tovább?” kérdését mi sem hagyhatjuk válasz nélkül. Kollektív bölcseséggel, sok töprengéssel mielőbb választ kell adnunk a következő kérdésekre; mégpedig azért, hogy a BK vezetőségében lassan esedékes nemzedékváltás ne okozzon törést az egyesület munkájában, hogy az újabb „minikorszak”, a második évtized kihívásaira fel tudjunk készülni. E gondolatok jegyében vitára bocsátom az alábbi kérdéseket:

Általában véve: melyek azok a hagyományok, amelyek a BK eddigi tevékenységéből átvehetők és folytatást érdemelnek?

Egy évtized múltán, a rendszerváltás tényét is figyelembe véve szükség van-e a BK alapszabályának bizonyos módosítására? Milyen változásokat lehet/kell javasolni? Kik vállalják az átdolgozást (megbízás alapján) akkor, ha ez szükségessé válik?

Szükség van-e a BK szellemiségének megújítására? Ha igen, milyen tekintetben?

Van-e esély arra, hogy a BK a kulturális munka szervezésén túl a falu gazdasági, szociális, fejlesztési (stb.) feladataihoz is segítséget tud nyújtani? Kik azok a szakemberek, akikre minden tekintetben számítani lehetne? Ki, hogyan kérje fel őket erre a munkára?

Ha ezekre a kérdésekre érdemi választ tudunk adni, akkor a BK jövője bizonyára megnyugtatóan fog alakulni.

Az előttünk járó idősebbek és a magam korosztálya teljesítette azt, amit a falu tőlük/tőlünk joggal elvárhatott.

Örömmel tapasztaljuk, hogy cselekvőkész, okos, lelkes fiatalok szervezik már a község életét. Az Önkormányzat és lapja a „Hírharang” körül valóságos kis szellemi műhely jött létre. 1990 óta Alsómosolád egyre jobban „éledezik”, fejlődik; és ma már képes arra, hogy magából, a saját erejével teremtsen meg új, korszerű értékeit. Úgy vélem, hogy a baráti körnek az eddigi felkaroló, patronáló szerepét módosítani kell, mert nem szorul már rá a falu.

További eredményes évtized(ek)et kívánok a bennünket felváltó-követő ifjabb nemzedékeknek!

Isten éltesse e szép jubileumon Baráti Körünket, mint egyesületet és „intézményt”; Isten éltesse tagságunkat!

Szülőfalum elöljáróságának és barátságos népének köszönöm a BK tagsága nevében is, hogy az elmúlt 10 év alatt sok szeretettel, kedveséggel vártak haza bennünket. Így történhetett meg az a csoda, hogy évenként legalább egy napra – a találkozó napjára – visszakaptuk szülőfalunkat, visszaálmodhattuk magunkat gyermek- és ifjúkorunk feledhetetlen színtereire. Ezt az élményt igyekeztünk figyelmességgel, szerény adományokkal, munkával viszonzni, – de a helybéliek mindig felülmúltak bennünket. Így lettünk mi, az elszármazottak, a kezdeti lelkes ajándékozók – a megajándékozottak!

Pécs, Alsómocsolád, 1996. május 27-én, Püünkösöd napján

Pesti János

(Javaslattevő az Alsómocsoládiak Baráti Köre működésének megújításához, fejlesztéséhez).

Fennállásának 10. évében az Alsómocsoládiak Baráti Köre forduloponthez érkezett. Mivel az eddigi eredményeket felülmúlni, sőt szinten tartani sem lehet, a várható stagnálás, (esetleg "visszafejlődés" vagy sorvadás) elkerülése érdekében – kollektív töprengéssel – ki kell dolgoznunk a Baráti Kör működésének új koncepcióját: és ennek alapján tervezni lehet az érdemi (gyakorlati) munkát legalább 2000-ig. E célok megvalósítását kívánja ez a tanulmány előmozdítani.

Évek óta sajnálattal állapítjuk meg, hogy a Baráti Körben – erőfeszítéseink ellenére – súlyának, számának megfelelően nincs jelen a helyi középnemzedék és az ifjúság. Így a Baráti Kör programjai elsősorban az idős(ebb)ek izlését, érdeklődési körét tükrözi. Azaz a Baráti Kör kissé más a nosztaigazó, múlton merengő, álmokat kergető emberek egyesülete. Működésében kevés a jelenkori momentum, kevés az életszerűség. Még ritkább a jövőbe mutató elképzelés. Mindez érthető, hiszen az egyesület az elszámazottak (ma már idős vagy idősödő emberek) érdekében jött létre (elősegítve a szülőfaluhoz való visszatérést), és ma is értük va elsősorban. E tényből sok ellentmondás származik. Az egyik az, hogy nem várhatunk az ifjúságtól közeledést és lelkes jelenlétet, ha a Baráti Kör programjaiban a fiatalok érdeklí elsikkadnak. A másik a Baráti Kör programjaiban a fiatalok érdekei elsikkadnak. A másik a Baráti Kört jelenlegi formájában azért sem lehet sokáig fenntartani, mert az idősök lassan "kikopnak" a vezetői szerepekből: és aktivitásuk hiányában félt, hogy az egyesület működésképtelenné válik. Most még talán időben felismertük a problémát, így lesz értelme a "vészharang megkondításának"...

A változtatás elkerülhetetlenségét nemrégiben megfogalmazták. Legutóbb Dicső László polgármester úr hangsúlyozta a "két irányból történő nyitás" időszerűségét. Egyrészt: az elszámazottak közeledjenek még természetesebb módon a falu lakosságához: másrészt: a helyiek is tegyék félre az elszámazottak irányában itt-ott megmutatókozó bizalmatlanságukat. Ha az a "nyitás" megtörténik (s ez csak az egyének törekvéséne, jüindulatán múlik), mélyülni fognak a ma még felületes, formális baráti kapcsolatok.

Teendők, feladatok

Mivel a parlament nemsokára (talán szeptemberben) elfogadja a nonprofit szervezetek és egyesületek működését meghatározó törvényt, ennek adatptálására mindenképpen sort kell keríteni. Az új törvényi szabályozás bizonyára sok dilemmánkat megoldja (ilyeneket: a vezetőségválasztás időpontja, a lebonyolítás módja, a gazdálkodás rendje stb.), ezért szakemberek bevonásával még 1996 őszén el kell készíteni a Baráti Kör új szervezeti és működési szabályzatát.

A témakör felelősei legyenek: Bán Gyula, Dicső László, Dr. Keller József, dr. Pesti János és Tombi Lajos.

Határidő: 1996. december 31.

A Baráti Kör új szervezeti kereteihez és a működés újszerű tartalmához igazodva módosítani kellene az egyesület jelenlegi nevét.

Mivel a Baráti Körben eddig is tekintettel voltunk a községépítés és fejlesztés, valamint az értékmentés szempontjaira, jó lenne, ha ez a szándék az egyesületben felerősödne, és ez az egyértelmű társulati cél az egyesület nevében is megjelenjen! (Megemlítjük, hogy Pécsváradon Várbaráti Kör, Siklóson Vár- és Múzeumbaráti Kör működik! A Baráti Kör fogalmához tehát hozzá lehet illeszteni egy-egy megfelelő, pontosító jelzőt. A névváltoztatás egyáltalán nem ritka a mai közéletben!)

Javaslatok az új névre:

- a) Községvédők és - Fejlesztők Baráti Köre
Alsómocsolád
- b) Faluvédők és - Fejlesztők Baráti Köre
Alsómocsolád

- c) Községvédők és - Szépitők Baráti Köre
 Alsómocsolád
- d) Ugyanez (a c) típus) csak a falu szóval!
- e) Községvédő és - Fejlesztő Baráti Kör
 Alsómocsolád
- f) Mint az e) típus: csak a falu szóval!
- g) Községvédő és - Szépitő Baráti Kör
- h) Mint az f) típus: csak a falu szóval!
- i) Faluszépitők Baráti Köre
- j) Faluszépitő Baráti Kör
- k) Baráti és Faluszépitő Kör
- l) Baráti és Faluszépitő Kör

Bizonyára van még más variáció is. Várjuk az újabb jó ötleteket! Javasataimból talán kitűnik, hogy a névmódosítás nem formális újítás, hanem annak kifejezése, hogy Baráti Körmek a baráti kapcsolatok ápolásán kívül eddig is voltak községfejlesztő programjai. A munkának ezt a részét ezután szeretnénk a jövőben fellendíteni. A javasolt új névben jobban kifejeződik, hogy egyesületünk az elszármazottak és a község mai lakosságának érdekeit egyaránt szolgáló kívánja. A névváltoztatás ügyét intézze: dr. Keller József, Dr. Pesti János
 Határidő: 1996. december 31.

Javitásra szorul az egyesületi programok tervezésének módszere is. -- Eddig egy-egy személy (főleg Pesti János) készített előzetes terveket: majd a megvitatás után került sor a feladatvállalásra és az érdemi szervezőmunkára. -- Ezután a tervezést előzze meg a közvéleménykutatás (e gondolat jegyében: "Mit akar a tagság?"): majd a tagság kívánalmainak megfelelően készüljön el az egyesület rendezvényeinek legalább egy középtávú (4 - 5 évre szóló) és éves terve. A folyamatosság és a teendőik rendszerjellegének biztosítása érdekében lenne szükség a középtávú tervre! Egy év távlatában folyamatokat nem lehet elképzelni: illetve ez nagyon nehéz. Az éves terveket a vezetőség nevében a mindenkori elnök terjessze a tagság elé az évenkénti közgyűlésen. El kell érni, hogy a programterveket kritikus szemlélettel fogadják a vezetőség tagjai és az egyesület tagsága. A tagság által elfogadott tervek ellen már nincs helye az egyéni kifogásoknak, bírálatoknak: s főleg nincs helye a megalapozatlan, ún. "lebunkózó" kritikáknak! Ha erre mégis sor kerülne, az egyesület közössége adjon védelmet a méltatlanul megtámadottnak! A demokratikusnak az itt vázolt modelljét, belső (egyesületi) szabályaink, megállapodásaink betartását komolyan kell vennünk!
 Felelősök: a vezetőség tagjai
 Határidő: folyamatos

Reálisabb, megvalósítható és "életszerű" programtervek készüljenek a helyi adottságok és igények szigorú figyelembevételével!

A tervezetekben feltétlenül szerepeljen:

- a tervezett munka (vagy rendezvény) hasznosságának indokolása
- bizonytalanság esetén több jó alternatív javaslat:
- mi oldható meg helyi anyagi eszközök igénybevételével?
- mihez kellene külső támogatás?
- a szervezés irányítójának neve
- a munka végrehajtói

Felelősök: a mindenkori tervezők

Meg kell újítani a programok lebonyolításának szervezését! Mivel eddig keves vettek részt a tervek megvalósításában, adjunk nagyobb önállóságot

- a vezetőség tagjainak
- a helyi irányítóknak
- a fiatal)abb) nemzedék tagjainak.

Felelősök: a vezetőség elnöke, titkára

Határidő: folyamatos

A szokásos évi közgyűléseken sort kell keríteni a végzett munkák globális és személyeket is érintő értékelésére! A jegyzőkönyvekben ennek legyen nyoma! A dicséret, az elismerés cselekvést motiváló hatása közismert. Ne fukarkodjon vele a vezetőség!

Felelősök: az elnök, a titkár

Határidő: folyamatos

Az egyesület vezetősége igyekezzen jobban együttműködni:

- a közösség önkormányzatával
- a falu lakosságával (különösen az ifjabb nemzedékkel)
- a Baráti Kör tagságával.

Felelősök: az elnök, a titkár

Határidő: folyamatos

Még hatásosabb, frissebb "hírverés"-re lenne szükség! A "Hírharang"-ban és az ÚDN-ben! A híreket időben, az eseményt megelőző héten kellene közzé tenni, hogy a rendezvényeinken még többen tudjanak megjelenni. Sajnálatos, hogy az elmúlt években a hírközlő szervezetek lemaradtak néhány rendezvényünkről, pedig korábban sokat foglalkoztak az újságírók a község és a Baráti Kör életével.

Felelősök legyenek: Ginzer Rózsa, Nagy Lászlóné, Márton Ferencné

Határidő: folyamatos

Ösztönözze a vezetőség a tagságot a baráti kapcsolatok elmélyítésére! E tekintetben sok a tennivaló, bár az utóbbi időben már sok szép jelét láthattuk az újszerű, őszinte baráti gesztusoknak, az örömszerzés apró, de igen megkapó momentumainak. A lehetőségeket még közel sem merítettük ki. Tapasztalataink szerint életünknek ez a részlege is "eltűri" a szervezést, és nem tűnik durva beavatkoásnak, ha előmozdítjuk a közöny felszámolását, és segítjük a szeretetteljes légkör megteremtését.

Felelősök: a vezetőség tagjai

Határidő: folyamatos

A Baráti Kör programjaiban nagyobb súllyal szerepeljenek ezután a faluvédő és -szépitő feladatok! A lehetőségek feltérképezése után készüljön konkrét feladatterv a megvalósításához! E kérdéskörben különösképpen szoros együttműködésre van szükség az önkormányzat illetékeseivel!

Felelősök: Márton Ferencné, Kopházi Lajos, Lehel Zoltán, Ginzer Rózsa, Bükkösi Márta (és férje)

Határidő: folyamatos

A bevezetőben kifejtett koncepcióhoz igazodva dolgozza ki egy munkacsoport az egyesület programját 2000-ig! Ezt elősegítendő itt teszem közzé a magam elgondolását. remélvén, hogy ez alapul szolgálhat a tervezéshez. Bizonyára kitűnik a tervezetből, hogy törekedtem a folytonosságra: arra, hogy a megkezdett munkáknak (Falumonográfia) jussunk a végére, illetve a korábbi ötletek is valósuljanak meg. Természetesen a megújuló egyesületi munkához újszerű feladatok szükségesek. Ezért néhány szokatlan (merész) ötlet is szerepel a programtervezetben.

1996.: Elkészül az egyesület új szervezeti és működési szabályzata.

Javaslat az egyesület új nevére.

Elkészül a működés középtávú programja (1996-2000). Vitéje és elfogadása az év végéig.

Karácsonyi levél a tagságnak. Ebben szerepeljen:

- az 1997. év programja (részletezően)
- középtávú program terve (csak rövidített formában)
- tájékoztatás az egyesület új nevéről
- tájékoztató a megújítandó szervezeti és működési szabályzatról
- tájékoztató az 1997. évi vezetőségválasztó közgyűlés előkészületeiről.

1997. - Januárban: A Baráti Körön belül (annak irányításával) létrehozzuk az Alsómocsoládi Hagyományörző Egyesületet.

- Július 5-én, vagy július 28-án: Megszervezzük az alsómocsoládi németek találkozója című összejövetelt.
 - Szeptember 27-én (vagy október 4-én) lesz a Baráti Kör találkozója és évi közgyűlése. Ezen:
 - beszámoló az 1996-ban végzett munkáról, a tervezett változtatásokról,
 - vezetőségválasztás.
 - Az Alsómocsoládi Hagyományörző Egylet első bemutatkozó szereplése (Kultúrház)
 - Faluszépitő program ismertetése
 - A falumonográfia bemutatása
 - Karácsony előtt levél a tagsághoz.
1998. - Januárban: A falumúzeum terve és a megvalósítás első intézkedései.
- Február : - "Életmódváltás" (avagy: "Sikerült leszoknom róla"..) címmel pályázat meghirdetése a "Hírharangban"
 - Július első hetében: Baráti Köri találkozó és évi közgyűlés . Ezen:
 - beszámoló az 1997-ben végzett munkáról
 - Az "Életmódváltás" c. pályázat értékelése
 - A faluszépités és - fejlesztés legújabb eredményei
 - A hegyháti hagyományörző egyletek műsora (egregyiek, szalatnakiak, helyiek)
 - Karácsonyi levél.
- 1999: - Január: "Mit tehetne az ifjúság a falu jövője érdekében;" címmel pályázat kifejezeten fiataloknak. Meghirdetése: a Hírharangban.
- Július első hetében: Baráti Köri találkozó és éves közgyűlés. Ezen:
 - Beszámoló az 1998-ban végzett munkáról
 - A "Mit tehetne az ifjúság a falu jövője érdekében;" c. pályázatértékelése és a díjak átadása.
 - A faluvédő és - szépitő munka legújabb eredményei.
 - A hegyháti hagyományörző egyletek baráti találkozója és műsora.
 - A falusi turizmus jelenlegi helyzete Alsómocsoládon, és a jövő lehetőségei.
 - Karácsonyi levél a tagságnak.
- 2000: - Január: "Hogyan lehetne szebbé tenni a portánkat": címmel a faluvédő és - szépitő munkacsoport pályázata.
Meghirdetése: a Hírharangban.
-"Tegyük szebbé a mocsoládi ötemetőt!" címmel a faluvédő és - szépitő munkacsoport pályázata. Meghirdetése: a Hírharangban.
- Július első hetében: Baráti Köri találkozó és évi közgyűlés. Ezen:
 - Beszámoló az 1999-ben végzett munkáról.
 - "15 éves a Baráti Kör" címmel a jubileumrövid méltatása.
 - A januárban meghirdetett két pályázat értékelése és a díjat átadása.
 - A Baráti Kör következő (2000-2005) középtávú programjának előterjesztése és elfogadása.
 - A hegyháti hagyományörző egyletek újabb műsora a Kultúrházban.
- A közszépitő munkák szervezési formái lehetnek:
- pályázatok a "Hírharang"-ban
 - megbízási szerződések tiszteletdíjja
 - társadalmi munka díjazás nélkül, illetve szerény jutalommal.
- Ha a Baráti Kör költségvetése ezt lehetővé teszi, illetve a tagság megszavazza, az aktuális ügyek, feladatok inézője (elnök, titkár) kapjon havi tiszteletdíjat megbízási szerződés alapján! Ennek összege legalább havi 3.000.- (Háromezer) forint legyen.
- A téma felelőse: a vezetőség tagjai
- Határidő: 1996. szeptember 30.

Gazdasági szakértőket kell felkérni a faluvédő é - szepítő munkacsoport támogatására. Kapjon irásos felkérést: dr. Róth József (Bp.), Tombi Lajos (Pécs), Kopházi Lajos (Kaposvár), Lehel Zoltán (Pécs)
Felelős: az elnök és a titkár
Határidő: 1996. szeptember 30.

Adjon segítséget a Baráti Kör a község szociális és ifjúságvédelmi gondjainak megoldásához!
Felelős: az "Alsómocsoládért" Kuratórium elnöke és vezetősége
Határidő: folyamatos

Adjon segítséget a Baráti Kör a község szociális és ifjúságvédelmi gondjainak megoldásához!
Felelős: az "Alsómocsoládért" Kuratórium elnöke és vezetősége
Határidő: folyamatos

Készüljön tervezet a közeli Baráti Körök (egregyi, komlói stb.) vezetőségével való kapcsolatok megteremtésére!
Felelős: az elnök és a titkár
Határidő: 1996. december 31.

Készüljön tervezet arról, hogy a Baráti Kör faluvédő és - szepítő munkacsoportja hogyan segíthetné a helyi turizmus (az üdülőfaluvá válás) fejlesztését, illetve gyorsabb kobontakozását!
Felelős: Ginzer János, Ginzer Rózsa és az említett munkacsoport (amelyet mielőbb létre kell hozni).
Határidő: 1996. december 30.

Alakuljon munkacsoport a vezetőség tagjaiból az Alsómocsoládi Németek Találkozója megszervezésére és lebonyolítására. Feladat:
- a rendezvény programjának kidolgozása (1996. szeptember 20-ig)
- a Mocsoládról elszármazott (kitelepített) német családok címének felkutatása (1996. október 30-ig)
- Tájékoztató és előzetes meghívólevél küldése (1996. november 30-ig)
- az eddigi előkészületek értékelése (1997. január) és a szervezés további feladatai.
- végleges meghívó küldése: 1997. május 1-ig
Felelős: az elnök, a titkár, Ginzer János, Ginzer Rózsa
Határidők: lásd fentebbi!

A vezetőség készítsen tervet az 1997. évi választás lebonyolítására! Alakuljon meg a jelölőbizottság!
Felelős: az elnök és a titkár
Határidő: 1996. szeptember 30.

Készüljön tervezet értékeink védelme ügyében! Ennek alapján folytatódjék az az értékmentő munka, amelyet 1995-ben kezdtünk el a Baráti Körben.

Témái: a.) A falu építészeti értékeinek számbavétele (fotók, rajzok, katalógus)
b.) Javaslat a mentés módszereire.
c.) A paraszti élet és gazdálkodásmód tárgyi emlékeinek gyűjtése a falumúzeum számára.
d.) A falu történetének írásos és képi dokumentumai. (Gyűjtés a Helytörténeti Adatbank részére!)
e.) További adatok (főleg élőnyelvi szövegek) gyűjtése a falu nyelvjárásának leírásához.

A gyűjtés szervezése Lantosné dr. Imre Mária múzeológus (Pécs, JPM) és dr. Pesti János kapjon megbízást. Ha a gyűjtés jó eredményt hoz, akkor Lantosné dr. Imre Mária kapjon megbízást a falumúzeum létrehozására!
Felelősök: A Baráti Kör elnöke, a Polgármester és a gyűjtés szervezői

Határidő: Tervezetek (1997-ben): gyűjtés (1998-tól, esetleg már előbb?)

A "Hogyan tovább?" című előterjesztés teljes szövegét kapják meg a vezetőség tagjai! (1996. augusztus 10-ig) Majd a vezetőség vitassa meg (1996. szeptember 28-án) és a jóváhagyás után a szöveg summázatát kapja meg a tagság (1996. október 30-ig)!

A javaslatot készítette: Dr. Pesti János Pécs, 1996. augusztus 4.

1997–2011

Az 1997-2003 közötti időszakban a tevékenység fókuszában az éves Baráti Kör találkozók megrendezés állt. Dicső László polgármester köszöntőjében már kitért arra, hogy a rendszerváltást követő időszakban az önkormányzat átvette a Baráti Kör kezdeményezéseit - így a Demokratikus Jogok Alapítvány támogatásából létrehozott Teleház fenntartását is. A következő évek a hely- és útkeresésről szóltak, a 2005. évi tisztújítás pedig változásokat, új kezdeményezéseket hozott. Pontosabb dokumentáció 2004-től áll rendelkezésünkre, amely az NCA működési pályázatok beadásának kezdetétől (2006-tól) kiegészül a pályázati struktúrához igazodó éves beszámolóval és a következő évi tervekkel.

Események, tevékenységek (dokumentáció)

2004. év

Szeptember 11.

Alsómocsoládiak Baráti Körének éves közgyűlése, tisztújítás

Elnök:	Bódog Antal
Alelnök:	Tóth János id.
Vezetőségi tagok:	Habler Emil Németh Károly Varsányi Gyuláné Dudás Zoltánné Bódog Antalné
FEB tagok:	Bálinti Béla Dicső László Gombos Szilveszter

Kádár Tünde festménykiállítása

Szüreti nap 11 csapat főzőversenye

Október 25. Vezetőségi ülés

November 20. Beszélgetés, igényfelmérés a Faluház aulájában 25 fő baráti kör taggal 14-19 óráig

December 23. Falukarácsony: az ünnepségen részt vevők megajándékozása asztali dísszel.

2005. év

Március 23. Vezetőségi ülés

Április 9. Temető szépítési nap: 37 fő részvételével társadalmi munka

Augusztus 20. Baráti Kör Találkozó: szentmise, ünnepség, kenyérszentelés, közgyűlés, foci, kugli verseny, szellemi vetélkedő 110-120 fő részvételével

Augusztus 26. Kaposvár Pipacs utca által szervezett találkozón 5 fő képviselte a szervezetet

Augusztus 27. Sásd: Három lábon a Hegyháton előadás , délután főzőverseny

Szeptember 17. Szüreti nap: főzőverseny 9 csapat részvételével, játszótér ház gyerekeknek. Vezetőségi ülés

Október 1. Társadalmi munka : Pap kereszt helyének megtisztítása 6 fővel

December 15. Leader pályázat beadása a Pap kereszt felújítására

December 23.: Falukarácsony asztali gyertyatartó átadása a falu lakosainak.

2006. év

Február 11. Vezetőségi ülés

Március 13. Budapest Parlament: Sikeres Vidék konferencia Leader+ program

Július 4-5. Leader út : Püspökhatvan, Telkibánya, stb. életfák megtekintése

Július 17. Vezetőségi ülés

Szeptember 2. Társadalmi munka: Pap keresztnél, temetőben 23 fővel

Szeptember 16. Baráti kör találkozó, Szüreti nap : 20 éves a szervezet. Alapító tagok köszöntése, közgyűlés, tisztújítás, orgonahangverseny, főzőverseny, szüreti felvonulás

Október 20. Kibővített önkormányzati ülés

December 22. Falukarácsony, ajándékozás

2007. év

2007. évben fő feladatunk volt a Pap kereszt és a Rigac pihenő elkészítése, melyhez pályázati úton 360 000 Ft kaptunk az AVOP-Leader programtól. Tavasszal már elkezdtek a bozót irtását, több napot töltötünk el a terep rendezésével, melyre még vidéki tagjaink is eljöttek segíteni.

Megrendelésre került a Pap kereszt, amit Mecseknádasdon készítettek el.

Tavasszal 4 fővel részt vettünk a Nyugdíjasklubbal közösen a falu virágosítási akciójában.

A feladatok elvégzéséhez igazítottuk a vezetőségi üléseket, a tavalyi évben négy alkalommal tárgyaltunk, melyen részt vett polgármesterünk, Dicső László és segítőkink a Teleházból: Balogh Anikó és Vass Andrea.

A falunapon a fűzőcsapatot erősítettük.

A nyár folyamán a Pap kereszt alapjának betonozása, valamint még tereprendezés folyt.

2007. 09.08-án került sor az évi hagyományos baráti kör találkozóra, melynek megrendezését az Önkormányzattal közösen végeztük. Ünnepeles Istentisztelet volt a templomban, majd a Pap kereszt megszentelése, valamint a Rigac pihenő avatása. Délután orgonahangverseny, szüreti felvonulás, fűzőverseny.

Az őszi folyamán (november elején) a Pap kereszthez és a Rigac pihenőhöz virágokat, illetve cserjéket ültettünk.

Karácsonykor együtt ünnepeltünk a faluval, forralt borral, sült almával, alkalomhoz illő ajándékkal készültünk az Önkormányzattal közösen.

A civil szervezetekkel igyekeztünk együttműködni, az Önkormányzat által szervezett helyi programokon részt vettünk.

Működésünkhöz sok segítséget nyújtanak a Teleház dolgozói, elsősorban Balogh Anikó és Vass Andrea. Az ő segítségükkel sikerült működésünkhöz, elsősorban adminisztrációs költségekre NCA támogatást kapni.

Együttműködtünk még a kistérségi társulatokkal.

Felhívást küldtünk vidéki tagjainknak a 2008. márciusában megrendezett Kulcsár József évforduló pályázatairól, valamint beszámoltunk a karácsonyi üdvözlő levelünkben évi tevékenységünkről.

2007.10.24-én vezetőségi ülést tartottunk, melyen megfogalmazódott, hogy tájékozódó felmérést készítsünk azzal a szándékkal, hogy a 2008.

évi programunk tervezésekor a Baráti Kör tagságának elgondolásait jobban figyelembe tudjuk venni.

Mitől baráti, illetve hogyan lehetne még barátságosabb az Alsómocsoládiak Baráti Köre?

Mit tehetnénk a 2008. márciusában sorra kerülő Kulcsár-évforduló sikeres megrendezése érdekében?

Egyéb gondolatok, ötletek a 2008. évi programunkhoz

2007. év, a tavalyi 20 éves jubileumi évforduló után, szintén mérföldkő a Baráti Kör életében, hisz a LEADER pályázat keretében, az Önkormányzat és a Teleház segítségével sikerült szeptember 8-án felavatnunk a Pap keresztet, Rigac-pihenőt.

A Közgyűlés id. Tóth János egykori alelnökünk helyére, Vincze Andort választotta vezetőségi tagnak.

Éves közgyűlésünkön határozat született a tagdíj módosításáról, ami 2008. évtől aktív dolgozók esetében: 1600 Ft/év, nyugdíjasoknak, egyéb szociális ellátásban részesülőknek 800 Ft/év.

December 22-én a Falukarácsony rendezvényen a falu lakosainak sajtóközlemény készített karácsonyi díszeket fogunk átadni.

Kulcsár József költő, tanító születésének 150. évfordulója tiszteletére versenyeket hirdettünk, melyre még várjuk a jelentkezéseket, érdeklődéseket. Mindenkit bátorítunk, hogy jelentkezzen!

A megemlékezés tervezett időpontja: 2008. 03. 15., melyről a részletes programot el fogjuk küldeni.

A Kulcsár – évforduló tiszteletére Alsómocsolád Község Önkormányzata, a Mocsolád–Civiltárs Kht. és az Alsómocsoládiak Baráti Köre pályázatot hirdet az alábbiak szerint:

- Tanulmány készítése (max. 20 gépelt oldal) „ A népi műveltség folytonossága és megújulása Kulcsár József művei alapján”.
- Versmondó verseny felnőttek számára. Kötelező vers: Kulcsár József „Éjtakarta” c. verse + 1 szabadon választott vers.
- Prózaírói verseny tanulók számára. Kötelező szöveg: Kulcsár József „Hegyhat, 1978 július 5-én” c. újságcikke + szabadon választott 30 sornyi szöveg elmondása.
- Grafikai mű, festmény vagy szobor készítése Kulcsár József írásai alapján (életmód, öltözködés, lakodalom, népszokások, hiedelmek stb. tárgykörben).

Szeretnénk Benneteket ezúton is biztatni a részvételre!

Nevezési határidő 2007. 12. 31.

Aki bármelyik kategóriában szeretné megméretni magát annak jelentkezését örömmel fogadjuk, segédanyagot biztosítunk!

2008. év

2008. március 15.

Megemlékezés és Kulcsár- emléknap

9.00-10.00: Koszorúzás a Kulcsár sírnál (buszindulás a Templom elől 8.40)

- Mecsekhátnak Mocsolád – Dal az Ezüst Idő Énekkar előadásában
- Kulcsár Józsefre emlékezem – Bükkösi József
- Koszorúzás

10.00 -10.20: Emlékműsor az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 160. évfordulójára (Vendégház,- és Konferencia Központ)

- Himnusz
- Petőfi Sándor: 1848 – Elmondja Taller Marietta
- Emlékbeszéd – Fellingner Károlyné
- Petőfi Sándor: Európa csendes – Elmondja Dicső Martina
- Szózat

10.20-10.30: Az „Egy forinttal is segíthet” kampányban befolyt pénzösszeg ünnepélyes átadása az Alsómocsoládi Aerobic- és Tánc Kar részére – Pandúrné Deák Ágnes, képviselő

10.30- 11.10: Megemlékezés Kulcsár József születésének 150. évfordulójára:

- Emlékbeszéd Kulcsár József a néptanító – Vass Andrea
- Mocsolád dalcsozor – Bikal-Egyházaskozári ÁMK Énekkara
- Kulcsár József munkásságának helytörténeti értékeiről – dr. Ódor Imre levéltár-igazgató
- Mocsoládi köszönések – Bikal-Egyházaskozári ÁMK

11.10 -11.30: „Kulcsár József emlékére” kiállítás megnyitó
Megnyitja Varsányiné B. Márta

11.30- 11.50: Rövid szünet

11.50.- 12.10: Szavaló verseny

12.10- 12.30: Próza- és mesemondó verseny

12.30-13.00: Ünnepélyes eredményhirdetés

13.00-: Ebéd

2008. március 15-én megrendeztük a Kulcsár József emlékünnepélyt. Az ünnepség keretein belül szerveztünk egy vers- és prózamondó versenyt, valamint egy emlékkiállítást Kulcsár Józsefről. A rendezvényt kapcsolatos szervezési feladatokat önkéntesek segítették.

Március 21-én, Nagypénteken mutattuk be Varsányiné Bükkösi Márta alelnökünk Alsómocsoládi emlékek című könyvét, mely a Demok-

ratikus Alsómocsoládi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat segítségével jött létre.

2008 júliusában, egy héttel a falunap előtt részt vettünk az első alkalommal megszervezett Önkéntesek hetén. A kezdeményezés célja, hogy összefogja a falu lakosságát a környezetünk szebbé tétele érdekében. A munkában nemcsak szervezetünk alsómocsoládi tagjai vettek részt, hanem a környező településen élők is, összesen 100 munkaórával járultunk hozzá a település szépítéséhez.

Egyesületünk a Norvég Civil Támogatási Alaphoz pályázatot nyújtott be „Közös ügyeink – állampolgári részvételen alapuló térségfejlesztés” címmel, melyet megnyertünk. A program az Alsómocsoládi Körjegyzőség öt településén (Alsómocsolád, Gerényes, Kisvaszar, Köblény, Szalatnak) megvalósuló modellkísérlet. A projekt célja a civil szervezetek szerepének, az állampolgárok aktivitásának fejlesztése, új szervezetek megalakulása és a már meglévők fejlesztése. A projekt szeptember 15-én indult és 2010. június 30-áig tart.

2008 szeptemberében megtartottuk éves közgyűlésünket, valamint a Baráti Kör találkozót. Ezt követte a Szüreti fesztivál, amit a Német Kisebbségi Önkormányzattal közösen szerveztünk. Bódog Antal, szervezetünk elnöke kisbíróként kidobolta az elmúlt egy év eseményeit, valamint a délután folyamán játszoházat csináltunk a gyerekeknek, ahol kézgyűességüket fejleszthették.

A település karácsonyi ünnepségeinek is aktív részesei voltunk: szerepeltünk az ünnepi műsorban, valamint ajándékot készítettünk és adtunk át a falu minden lakójának.

A Rigac pihenőt, amely szervezetünk közreműködésével készült folyamatosan gondozzuk.

Az alsómocsoládi Polgárőr Egyesület által megnyert pályázati támogatásból 2008-ban felújításra kerültek a Kálvária Domb stációi és központi hármaskeresztje. Együttműködési megállapodás keretében vállaltuk a stációk és keresztjek felújított állapotának megőrzését.

Az önkormányzat 2008-ban is támogatta működésünket. Az Alsómocsoládi Teleház nemcsak székhelyet, hanem a működéshez szükséges eszközök egy részét is biztosítja szervezetünk számára, ám ez nem elegendő, hogy elérjünk célunkat: egy Térségi Civil Információs Iroda létrehozását.

2008-ban is gyümölcsöző kapcsolatot ápoltunk a sásdi HÍD Egyesülettel, melynek megalakításában részt vettünk még 2006-ban. Bódog An-

tal, a szervezetünk elnöke folyamatos elősegítője a helyi közelet fejlesztésének a civil és az önkormányzati szektor közti kapcsolatok erősítésével. Ennek érdekében generálja a helyi civil párbeszédrendszer erősítését civil fórumok során.

Szervezetünk igyekszik támogatni a településen élő hátrányos helyzetű személyeket és családokat, különös módon odafigyelve az idősekre. A tagfelvétel feltétele az Alapszabály elfogadása, valamint a tagdíj megfizetése, nemre, korra, nemzetiségi hovatartozásra tekintet nélkül bárki tagunk lehet, aki elfogadja szervezetünk céljait.

2009. év

Az elmúlt évi Baráti Kör Találkozót szeptember 6-án tartottuk. Az idő jó volt, 30 fok feletti hőmérséklettel. A közgyűlésen 42 tagunk vett részt, a délutáni programokra ez a szám jócskán megnövekedett. A Baráti Kör főzőcsapata 50 főre főzött a főzőversenyen. Csapatunk Kohl Béla tagtársunk által irányítva „Bronzfakanál” díjat, azaz 3. helyezést ért el. Szerény személyem kisbíróként tevékenykedett a Szüreti Fesztiválon, remélem megfelelően.

Most röviden áttekinteném az azóta történt eseményeket, eredményeket!

Szeptember 11-én történt meg a Norvég Civil Támogatási Alap pályázati szerződésének aláírása.

Szeptember 13-án Mikrotérségi Nap volt, melyen öt faluból 30 fő jelent meg.

Október elején – az önkormányzat hathatós segítségével – füvesítés volt a Rigac pihenőnél, azóta a hely tovább szépült mindannyiunk ószinte örömeire!

Október 2-án a 2008. évi NCA pályázat szerződése is aláírásra került, mellyel újabb évre biztosítottuk működésünket.

November 15-én az erősen megdőlt Mindenki Keresztjét állítottuk helyre a temetőben.

December 23-ra a Falukarácsonyra 120 darab asztali díszet készítettünk, melyeket az ünnepélyen adtunk át. A résztvevőknek forralt bort, teát, sült almát készítettünk.

Január 20-án a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége beszélgetést folytatott a faluról. Kutatás készült a település működéséről, melyet Zongor Gábor készített, aki a TÖOSZ főtitkára.

Február 4-én vezetőségi ülést tartottunk, melynek témái a következők voltak:

- Beszámoló a „Közös Ügyeink” projektről
- Szervezetfejlesztési tréning időpont egyeztetése
- Külföldi civil szervezettel történő partneri kapcsolat felvetése
- Az alsómocsoládi eseménynaptárral történő összehangolás – nyári programok

Március 15-i ünnepen Majthényi József báróra emlékeztünk, illetve a Konferencia Központ udvarán felállított emlékkőnél koszorúztunk.

Március utolsó hétvégéjén (27-29) péntek délutántól vasárnap délutánig zajlott a Baráti Kör szervezetfejlesztési tréningje. 10-15 fő vett részt, a résztvevők zöme az idős korosztályt képviselte, így a leendő utánpótlásunk számára újabb lehetőség maradt el a baráti Kör múltjának, jelenének és jövőjének megismerése illetve tervezése útján. A tréningről részletesebben az egyéb napirendi pontban tájékoztattunk benneteket.

Május 1-én volt az I. Körjegyzőségi Nap Alsómocsoládon. A jövőben ez hagyományos rendezvény lesz, mindig más-más faluban (a körjegyzőségen belül), de azonos időben. Ezen minden civil szervezetnek lehetősége volt a bemutatkozásra, tevékenységük ismertetésére. Főzőverseny is volt, melyen körülbelül 20 főre készítettünk ételt. A következő alkalomra mindenképpen szeretnénk jobban odafigyelni, mert ez remek alkalom a civil szervezeteknek egymás jobb megismerésére!

Május 21-én vezetőségi ülésünk volt, melyen értékeltük a szervezetfejlesztési tréninget, kérdőíves felmérés kiküldéséről döntöttünk, évszakonként 1-1 rendezvény szervezését terveztük el, állandó jellegű Baráti Kör székhely megvalósításának lehetősége merült fel – a régi posta helységeiben.

Május 29-én az évenként esedékes „állapot jelentés” kötelezettségünknek tettünk eleget a Pap – keresztrel kapcsolatosan. A Leader – pályázat 5 évig megköveteli ezt a jelentést.

Júniusban személyi változás történt a projekt koordinátor személyét illetően. Keszler Bernadett elköszönt tőlünk. Az állásra pályázatot hirdettünk, melyre nagyon sok jelentkező volt, de az általunk kedvezményezettnek tekintett körjegyzőségi falvakból egy sem. Kétfordulós kiválasztáson végül Boór Bernadett – csikóstóttósi lakos – felvétele mellett döntöttünk! Berninek kívánunk jó és tartalmas munkát.

Júniusban megtörtént a 2008-as NCA pályázat szakmai, pénzügyi elszámolása, melyet hiánypótlás nélkül elfogadtak!

Július 4-én a Falunapon örvendetes eseménynek lehettünk tanúi – kedves párom Bódog Antalné „ Alsómocsoládért Érdemérmét ” vehettük át Dicső László polgármester Úrtól. A kitüntetettnek ezúton is szeretnék gratulálni!

A rendezvényen hagyományosan összeszokott főzőcsapat készítette a több mint 400 főnek elegendő babgulyást. (Bandi István, Kohl Béla és jómagam). Remélhetőleg ezzel mi is picit hozzájárultunk e jeles nap sikeréhez!

A július 16-i vezetőségi ülésen a Baráti Kör találkozót készítettük elő, beszámolót hallgattunk meg a „ Közös Ügyeink ” projektről és nyertes pályázatokról úm. 2009-s NCA illetve a régiós szervezetfejlesztési pályázatról. Itt mutatkozott be a vezetőségnek az új projekt koordinátorunk!

Július 20–24. között ismét jelentős rendezvény volt e falvak között. 5 napon keresztül Nonprofit Menedzsment Alapismereti képzés volt, naponta más – más témában, így:

- pénzügyi tervezés, adminisztráció
- forrásteremtés
- humán erőforrás (HR)
- külső – belső információáramlás (PR)
- marketing témakörökben.

Július 30-tól augusztus 3-ig alsómocsoládi küldöttség járt erdélyi testvértelepülésünkön, Máréfalván. A Baráti Kört 5 fő képviselte a csodálatos környezetben megtett utazáson. Az ott töltött idő alatt találkoztunk a „ KÖLIK ” Hagyományőrző Egyesület vezetőivel és felvetettük egy szorosabb partneri kapcsolat létesítésének szándékát, melyet nagyon nyitottan, kedvezően fogadtak. A Baráti Kört bemutató ismertető anyagotadtunk át.

Augusztus 8-án az Alsómocsoládi Sport Egyesület Sportnapot szervezett, mely nem a versenyeken, hanem a fakanállal „ evezve ” alkottunk maradandót. 220 főre főztünk Bandi Pityuval, Mihályi Gyurival hármasban.

Augusztus 17-én az Önkéntesek hete munkában vettünk részt (jelentős számban). Ezen a II. Fafaragó Tábor által elkészített műrekek lettek kihelyezve felállítási helyükre. Azt hiszem mindannyian büszkék lehetünk az új alkotásokra, remélve, hogy a következő Táborok szintén jelentősen gazdagítják kicsi falunk környezetét, kultúráját!

Bódog Antal

Adventi hangulatban Alsómocsoládon

2009. 12. 12-én az Alsómocsoládiak Baráti Köre a helyi civil szervezetekkel együttműködve adventi vásárt rendezett a templomkertben. A forraltbor, sült gesztenye és a kürtös kalács illata, valamint a halk zene segítségével varázsoltunk egy kis karácsonyi hangulatot az idelátogatók szívébe. A foltvarró klub feldíszített sátrából hamar elkelték az áruk, amiket a lányok- asszonyok szorgos munkával készítettek erre a napra. Nagyon szép ünnepi terítőket és kopogtatókat kínáltak a vendőknek. Pandúr Viktória karácsonyi asztali- és egyéb díszeket árult. Kapható volt még Burghardt Klára új CD-je, a kerámiákat pedig Drüszler József értékesítette.

Nagy volt a forgalom a forralt boros sátorban, a hidegben mindenkinek jól esett egy kis melegítő. A körjegyzőség területéről Kisvaszarról és Szalatnáról érkeztek vendégek. Nagy tetszést aratott a sült gesztenye és a kürtös kalács. Nem győzték sütni a fiúk a sátorban, olyan nagy volt a kereslet. A Konferencia teremben a DAGYIÖK és a Baráti Kör közösen szervezett játszóházában készültek a karácsonyi díszek. Jól érezték magukat a kicsik és a nagyok is. A bolhapiacon is vásárolhattak a gyerekek és a felnőttek az összegyűjtött adományokból.

Délután 3 órakor a Dombóvári Rézfúvós Kvintett karácsonyi dalokkal kedveskedett a közönségnek. A templomban akusztikájának köszönhetően, felemelő érzés volt hallgatni a trombita, tenorkürt és a tuba hangját. Bódog Antal felolvasta Jókai Mór: Melyiket a kilenc körül című elbeszélését. A műsor után szentmisével zárult a nap programja.

Varsányiné Bükkösi Márta a Baráti Kör alelnöke, ajándék karácsonyi ablak és ajtó matricákkal köszönte meg az önkéntesek munkáját.

A fotókat Böröcz Tamás és Böröcz Dániel készítette. A kürtös kalács receptjét, illetve a sütést Kohl Bélánénak és családjának köszönhetjük. A finom karácsonyi mézes süteményeket a nyugdíjasklub tagjai készítették, a gesztenyét polgármesterünk Dicső László ajánlotta fel, a forralt bor alapanyagát Vincze Andor, az Önkormányzat és Novák Lászlóné adományozta, a játszóház alapanyagait Pandúrné Deák Ágnes adta, a szedvicseket Nagy Zoltánné Zsuzsi készítette. A nap háziasszonya Dicső Lászlóné volt.

Az összefogás, az önkéntes munkában dolgozó segítőkész emberek, a felajánlások tették lehetővé, hogy megrendezhettük az első adventi vásárunkat. Mindenkinek nagyon szépen köszönjük, és áldott, békés karácsonyi ünnepeket kívánunk nagyon sok szeretettel.

Bódog Antalné

NCA pályázatok szakmai tevékenységet bemutató anyagai

2006. évi beszámoló és következő évi tervek

A Baráti Kör elnökségének 2005. évben bekövetkezett megújulásának, és az NCA támogatásnak köszönhetően 2006-tól pénzügyileg kiegyensúlyozottá vált a helyzetünk. Az ezt megelőző közel tízéves időszakban a szervezet tevékenysége kimerült az évente egyszeri Baráti Kör találkozó megrendezésében. 2006-ban szervezetünk 3 faluszépítési akciót szervezett, megtartotta éves közgyűlését, valamint a Baráti Kör Találkozót, részt vett a település programjainak (Falunap, Szüret, Játszóházak) megrendezésében, valamint karácsonyi ajándékot készített a településen élőknek.

2006. évben a következő pályázatokat nyújtottuk be: Pro Renovanda Culturae Alapítvány: Alsómocsoládi Füzetek kiadása: 50.000 támogatást nyert, beadott AVOP-LEADER+ pályázatunk a Papp-Kereszt felújítására szintén nyert. Szervezetünk aktív kapcsolatot tart fenn a település 13 civil szervezetével. Az önkormányzat 2006-ban is támogatta működésünket. Az Alsómocsoládi Teleház nemcsak székhelyet, hanem a működéshez szükséges eszközök egy részét is biztosítja szervezetünk számára. 2006. évben is gyümölcsöző kapcsolatot ápolunk a Nevelők Háza Egyesülettel, valamint részt vettünk a HÍD Egyesület megalakításában. Évek óta szoros, baráti kapcsolatban állunk a kaposvári Pipacs utcai Baráti Körrel. Bódog Antal, szervezetünk elnöke tagja a Baranyai-Hegyhát Helyi Akciócsoportnak, és a Helyi Bíráló és Monitoring Bizottságnak is. Ezen túl folyamatos elősegítője a helyi (települési) közélet fejlesztésének a civil és az önkormányzati szektor közti kapcsolatok erősítésével. Ennek érdekében generálja a helyi civil párbeszédrendszer erősítését civil fórumok során. 2007. évben célunk a Papp-Kereszt felújítása, Alsómocsolád Virágosításának megszervezése önkéntes munkában, valamint a szokásos Baráti Kör Találkozó megtartása.

2007-ben szervezetünk igyekszik fenntartani azt a kiegyensúlyozott pénzügyi és szervezeti működést amelyet tagjaink az elmúlt 2 év során megszoktak tőlünk. Minden tagunk számára személyre szabott szolgáltatásokat nyújtunk, hiszen szervezetünk segít abban, hogy az elszármazottak kapcsolatot tarthassanak fenn a település lakosságával, megszervezzük, hogy részt vehessenek a település ünnepein, jeles

napjain. Célunk továbbá a település hagyományainak megőrzése, így például a 2007. évben tervezzük a település bekötő útja mentén található Papp-Kereszt helyreállítását. Évek óta fontos szerepet vállalunk a település tisztán tartásában, faluszépítési, hulladékgyűjtési akciókat szervezünk. 2007. évben Varsányiné Bükkösi Márta alelnökünk segítségével részt veszünk a település virágosítási tervének elkészítésében, valamint a virágosítási munkálatok elvégzésében. Ezen túl támogatjuk az Alsómocsoládi Tájosztár elkészítését, valamint elősegítjük a „Mocsoládi Füzetek” kiadását. 2007. szeptemberében 2 napos Baráti Kör Találkozót tervezünk, hogy kapcsolatainkat ápolhassuk, és szervezetünket fontossá tegyük mind az elszármazottak, mind az Alsómocsoládon élők számára.

2007. évi beszámoló

2007-ben szervezetünk 2 faluszépítési akciót szervezett, megtartotta éves közgyűlését, valamint a Baráti Kör Találkozót, részt vett a település programjainak (Falunap, Szüret, Játszóházak) megrendezésében, valamint karácsonyi ajándékot készített a településen élőknek.

2007. évben AVOP-LEADER+ támogatás felhasználásával (360 000 Ft) felújítottuk a település határában lévő Papp-Keresztet és elkészítettük a Rigac pihenőt, melynek átadása, és megszentelése a Baráti Kör Találkozóval egybekötött Szüreti Fesztivál keretében történt.

Szervezetünk elnöke, Bódog Antal 2007. február és június között részt vett a Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség által szervezett, 5 alkalomból álló Partnerségépítő Tréningorozaton.

Szervezetünk aktív kapcsolatot tart fenn a település 12 civil szervezetével. Az önkormányzat 2007. évben is támogatta működésünket. Az Alsómocsoládi Teleház nemcsak székhelyet, hanem a működéshez szükséges eszközök egy részét is biztosítja szervezetünk számára. 2006-ban is gyümölcsöző kapcsolatot ápolunk a Nevelők Háza Egyesülettel, valamint részt vettünk a HÍD Egyesület megalakításában. Évek óta szoros, baráti kapcsolatban állunk a kaposvári Pipacs utcai Baráti Körrel. Bódog Antal, a szervezetünk elnöke, tagja a Baranyai-Hegyhát Helyi Akciócsoportnak, és a Helyi Bíráló és Monitoring Bizottságnak is. Ezen túl folyamatos elősegítője a helyi (települési) közélet fejlesztésének a civil és az önkormányzati szektor közti kapcsolatok erősítésével. Ennek érdekében generálja a helyi civil párbeszédrendszer erősítését civil fórumok során.

2008. évi beszámoló, következő évi tervek

2008. március 15-én megszerveztük a Kulcsár József emlékünnepe-lyt, és lebonyolítottunk egy vers- és prózamondó versenyt, valamint egy tárgyalató és tanulmányíró pályázatot, továbbá egy emlékkiállítást Kulcsár Józsefről.

Március 21-én, Nagypénteken mutattuk be Varsányiné Bükkösi Márta alelnök Alsómocsoládi emlékek című könyvét, mely a Demokratikus Alsómocsoládi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat segítségével jött létre.

2008. júliusában, egy héttel a falunap előtt részt vettünk az első alkalommal megszervezett Önkéntesek Hetén. A kezdeményezés célja, hogy összefogja a falu lakosságát a környezetünk szebbé tétele érdekében. A munkában nemcsak szervezetünk alsómocsoládi tagjai vettek részt, hanem a környező településen élők is, összesen 100 munkaórával járultunk hozzá a település szépítéséhez.

Egyesületünk a Norvég Civil Támogatási Alaphoz pályázatot nyújtott be „Közös ügyeink – állampolgári részvételen alapuló térségfejlesztés” címmel, melyet megnyertünk. A program az Alsómocsoládi Körjegyzőség öt településén (Alsómocsolád, Gerényes, Kisvaszar, Köblény, Szalatnak) megvalósuló modellkísérlet. A projekt célja a civil szervezetek szerepének, az állampolgárok aktivitásának fejlesztése, új szervezetek megalakulása és a már meglévők fejlesztése. A projekt szeptember 15-én indult és 2010. június 30-áig tart.

2008. szeptemberében megtartottuk éves közgyűlésünket, valamint a Baráti Kör találkozót. Ezt követte a Szüreti fesztivál, amit a Német Kisebbségi Önkormányzattal közösen szerveztünk. Bódog Antal, szervezetünk elnöke kisbíróként kidobolta az elmúlt egy év eseményeit, valamint a délután folyamán játszoházat csináltunk a gyerekeknek, ahol kézügyességüket fejleszthették.

A település karácsonyi ünnepeinének is aktív részesei voltunk: szerepeltünk az ünnepi műsorban, valamint ajándékot készítettünk és adtunk át a falu minden lakójának.

A Rigac pihenőt, amely szervezetünk közreműködésével készült folyamatosan gondozzuk.

Az alsómocsoládi Polgárőr Egyesület által megnyert pályázati támogatásból 2008-ban felújításra kerültek a Kálvária Domb stációi és központi hármaskeresztje. Együttműködési megállapodás keretében vállaltuk a stációk és keresztek felújított állapotának megőrzését.

Az önkormányzat 2008-ban is támogatta működésünket. Az Alsómocsoládi Teleház nemcsak székhelyet, hanem a működéshez szükséges eszközök egy részét is biztosítja szervezetünk számára, ám ez nem elegendő, hogy elérjünk célunkat: egy Térségi Civil Információs Iroda létrehozását.

2008-ban is gyümölcsöző kapcsolatot ápoltunk a sásdi HÍD Egyesülettel, melynek megalakításában részt vettünk még 2006-ban. Bódog Antal, a szervezetünk elnöke, folyamatos elősegítője a helyi közelet fejlesztésének a civil és az önkormányzati szektor közti kapcsolatok erősítésével. Ennek érdekében generálja a helyi civil párbeszédrendszer erősítését civil fórumok során.

Szervezetünk igyekszik támogatni a településen élő hátrányos helyzetű személyeket és családokat, különös módon odafigyelve az idősekre. A tagfelvétel feltétele az Alapszabály elfogadása, valamint a tagdíj megfizetése, nemre, korra, nemzetiségi hovatartozásra tekintet nélkül bárki tagunk lehet, aki elfogadja szervezetünk céljait.

A Norvég Civil Támogatási Alap segítségével megvalósuló Közös Ügyeink projekt keretén belül márciusban egyesületünk részt vesz egy szervezetfejlesztési folyamatban, amely felkészít bennünket a megváltozott szerepre. Terveink szerint 2010 elején létrehozunk és működtetünk egy Térségi Civil Információs Irodát, amely segíti a mikrotérség civil szervezeteinek működését, érdekérvényesítését.

A Közös Ügyeink projekt keretében tovább folytatjuk a civil szektor erősítését célzó tevékenységet: a Körjegyzőséghez tartozó öt településen új civil szervezetek megalakulását, a meglévők fejlesztését segítjük tréningekkel, workshopokkal, pénzügyi és jogi tanácsadással.

Az év utolsó negyedében tervezzük a térségi civil szövetség létrehozását, amelynek célja a hatékony érdekérvényesítés technikáinak kidolgozása, a civil kontroll funkció erősítése.

Idén is részt veszünk az Önkéntesek Hete elnevezésű akcióban, mely 2009. júliusában és augusztusában is megrendezésre kerül a település arculatának fejlesztése érdekében.

2009. szeptemberében Baráti Kör Találkozót szervezünk, hogy erősítsük szervezeti identitásunkat, az elszármazottak és az Alsómocsoládon élők kapcsolatát.

Szeptemberben aktív részesei vagyunk a Szüreti Nap szervezésének, az idén játszóházat tervezünk és ellátjuk a hagyományos szerepeket is: kisbíró, főzőverseny.

Mint minden évben, 2009. decemberében is részt veszünk a település karácsonyi ünnepségén. Tesszük ezt szervezőként és fellépőként egyaránt. Egyben ez az éves tevékenység értékelésének, elismerésének

ideje is: a legtöbb önkéntes munkát végzőket köszöntjük és ajándékozuk meg.

Önkéntes munkával támogatjuk az Alsómocsoládi Tájéztató elkészítését, melyet dr. Pesti János, szervezetünk tagja készít.

Évek óta fontos szerepet vállalunk a település tisztán tartásában, faszépitési, hulladékgyűjtési akciókat szervezünk. Ezt a tevékenységet 2009-ben is folytatjuk.

2009. évi beszámoló, következő évi tervek

Az Alsómocsoládiak Baráti Köre 1986. Húsvét hétfőjén alakult azzal a céllal, hogy erősítse a települési identitást. Az akkor még Mágocshoz tartozó település önállósodásában és a rendszerváltás utáni évek fejlődésében meghatározó szervezet több nyertes pályázatot követően 2008. szeptember 1-jén kezdte meg a Norvég Civil Támogatási Alap kiírásán nyertes „Közös Ügyeink – Allampolgári részvételen alapuló térségfejlesztés” című 27 hónapos projekt megvalósítását. A projekt keretében márciusban egy háromnapos szervezetfejlesztés során módosítottuk szervezetünk küldetését és a következő három év stratégiáját, és megkezdtük az új célok szerinti működést. A változás érintetlenül hagyta az eredetileg vállalt célok megvalósítását (települési identitás erősítése, értékek feltárása, megőrzése, a település fejlesztése), azokat kiegészítettük térségi szerepvállalással. Úgy gondoljuk, hogy helyi munkánk mintaként szolgálhat a térségben újonnan felvállalt küldetésünk teljesítésében, amely az állampolgári tudatosság és a civil szektor fejlesztésére, aktivitásának növelésére irányul.

Megvalósított programok:

Részvétel a település nagy-rendezvényeinek tervezésében és megvalósításában (5)

Augusztusban részvétel a települési önkéntes hét szervezésében és lebonyolításában.

Az erdélyi testvérvárosi delegációban az egyesület képviselője, kapcsolatfelvétel az ottani "KŐLIK" Hagyományőrző Egyesülettel.

Szeptember 5-én Baráti Kör találkozó, szüreti fesztivál.

November 11-én települési civil fórum szervezése.

December 12-én megrendeztük az első adventi vásárt, ahol a falu lakói által felajánlott és más civil szervezetek munkáiból választhattak kará-

csonyi ajándékot a rászorulóknak. A ruhaadományokat a Körjegyzőséghez tartozó települések hátrányos helyzetű lakóinak adtuk.

Szolgáltatásaink:

- Civil szervezetek megalakulásának segítése (alapszabály, ülésvezetés, bejegyzéshez szükséges iratok).
- Szervezeti menedzsment tanácsadás.
- Állampolgári ügyek-bajok intézése a halmozottan hátrányos helyzetűek körében (Gerényes, Kisvaszar).

Kommunikáció:

- Bemutató szórólap, a Körjegyzőség 5 településének minden háztartásába ingyenesen eljuttatott hírlevél írása, szerkesztése, a szerkesztőbizottság képzése, működtetése. Rendszeres információs csatorna ezeken kívül az alsómocsoládi hírlevél, amely havonta több alkalommal is megjelenik, ezért gyakori és rugalmas forma a település lakóinak tájékoztatására.
- Negyedévente vezetőségi ülést, évente közgyűlést tartunk. Nyertes pályázatunknak köszönhetően részt veszünk a Baranya megyei civil szervezetek fejlesztésében. Elnökségünk tagjai az elmúlt évben részt vettek non-profit alapmenedzsment, projekttervezés, közösségfejlesztés képzéseken és több szakmai fórumon. Munkánkat szervezetfejlesztési tanácsadó segíti.

Infrastruktúra:

- A Faluházban kaptunk irodát, 2 laptop, 2 asztali számítógép és multifunkcionális nyomtatót áll rendelkezésünkre. 2 főállású dolgozónk van, a könyvelést szolgáltatóval látjuk el.

Kapcsolatok:

- A térségben működő civil szervezetekkel rendszeres kapcsolatot ápolunk.

2010. évi beszámoló, következő évi tervek

A Baráti Kör az elmúlt év novemberében zárta a Norvég Civil Támogatási Alap finanszírozásával megvalósított „Közös Ügyeink – Állampolgári részvételen alapuló térségfejlesztés” című projektjét. A 90.000 EURÓ költségvetésű projekt célja a civil szektor fejlesztése, az állampolgári részvétel erősítése volt az Alsómocsoládi Körjegyzőség-

hez tartozó 5 településen (Alsómocsolád, Gerényes, Kisvaszar, Köblény, Szalatnak). A projekt eredményeként létrejött 6 települési és 1 térségi civil szervezet részvételével új módszert dolgoztunk ki a képviselő-testületek és a civil szervezetek közötti együttműködésre, az állampolgárok bevonásával. A módszer lényege, hogy a civil szervezetek szervezésében közösségi tervezési folyamat zajlik négyévente valamennyi településen és körjegyzőségi szinten, amely beépül a képviselő-testület ciklusprogramjába. Az így létrejött település- és térségfejlesztési terv megvalósítása során lehetőség nyílik a civil kontroll gyakorlására, az együttműködés erősítésére. A projekt sikerét az „Emberekről az Emberekkel Díj” nyertes pályázata – melynek eredményeként Alsómocsolád Önkormányzata elnyerte a kitüntető címet –, az országos első hely és a projekt nemzetközi bemutatása BRNO-ban bizonyítja, valamint a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének Tüzzománc Emlékplakettje a helyi demokrácia fejlesztése terén elért kimagasló eredményért kitüntetés.

Már nagyon várva a tavaszt, készülődve a virág vasárnapra és a húsvéti ünnepekre az Alsómocsoládiak Baráti Köre, a DAGYIÖK és a Nyugdíjasklub tagjainak összefogásával a 2010.03.27-én délelőtt a temető takarítását végeztük el. Taller József temetőgondnok irányításával lemetsztük a burjánzó bokrokat, összegereblyéztük az őszi faleveleket, szemetet gyűjtöttünk.

A három civil szervezet részéről 19-en vettünk részt a munkában. Nagy öröm volt látni a fiatalok lelkesedését, szorgalmas munkáját, Ők először vettek részt a már hagyománynak számító társadalmi munkában. Mindenkinek nagyon szépen köszönjük.

2010. áprilisában megszerveztük az első Elszármazottak Napját, ahol 150 vendéget fogadtunk az ország különböző részeiről. A rendezvényt minden évben megismételjük a Baráti Kör alapításának évfordulójához kötődően (egyesületünk 1986. Húsvét hétfőn alakult), erősítve ezzel a települési identitás kialakulását, az alsómocsoládi kötődést.

Mint ahogy minden évben, 2010-ben is részt vettünk a település szépítésében: a falunapot megelőző önkéntes héten vállaltunk feladatokat, két alkalommal a temetőben szerveztünk önkéntes munkát, gondoztuk a Rigac Pihenőt és a Pap Kereszt környékét. A falu életét érintő valamennyi tevékenységben önkéntes szerepet vállaltunk, továbbá egyik tagunk önkéntes munkában látta el a körjegyzőségi havilap főszerkesztői feladatait. Az önkormányzat két külföldi gyakornokot fogadott az elmúlt év őszén 6-6 hétre, munkájukat tolmácsolással és szervezési feladataik elvégzésével segítettük. Vezető szerepet vállaltunk a térség civil szervezeteinek összefogásában, hálózati együttműködésük

megalapozásában. Már másodszer szerveztük meg a Civil Szigetet a május 1-jén tartott Körjegyzőségi Nap rendezvényen.

2010. október 29-én tartottuk a **Közös Ügyeink** projekt zárókonferenciáját, amelyet Bódog Antal elnök az alábbi szavakkal nyitott meg:

Tisztelt Zárókonferencia, Kedves Vendégeink!

Az Alsómocsoládiak Baráti Körének nevében nagy tisztelettel és sok szeretettel köszöntök minden résztvevőt!

A Projekt több, mint kétéves futamának végéhez értünk. Az első lépésektől fogva tudtuk, hogy a program lebonyolítása során a mi szervezetünknek is meg kell újulnia, mind működésben, mind szervezeti felépítésben. Nagy utat jártunk be, nagyon megszerettük a programot, a képzéseknek köszönhetően fejlődöttünk. Hamar eltelt a két év, eredményeink elvitathatatlanok.

Nagyon szépen köszönjük Fekete Katalin projektvezetőnek azt a sok tevékenységet, amit az Alsómocsoládiak Baráti Körének neve alatt végzett, kitartó, szorgalmas munkájával a létrejövő új, és a fejlődő régi civil szervezetekért. A mai napra nagyon jó munkát, a további eredményekhez pedig nagyon jó egészséget és sok sikert kívánok minden kedves résztvevőnek.

Az eseményről az alábbi cikk jelent meg Bódog Antalné vezetőségi tag tollából:

Befejezéséhez közeledik a Közös Ügyeink – Állampolgári részvételen alapuló térségfejlesztés az Alsómocsoládi Körjegyzőségben projekt

2010. október 29-én az alsómocsoládi Konferencia Központban megrendezésre került a Közös Ügyeink Projekt zárókonferenciája. Meghívót kaptak a térség önkormányzatai, civil szervezetei, vezetői, támogatók, partnerek. Jelenlétükkel sokan, mintegy nyolcvanan megtisztelték a rendezvényt.

Folytatás a 4. oldalon

Befejezéséhez közeledik a Közös Ügyeink

– Állampolgári részvételen alapuló térsejfejlesztés az Alsómocsoládi Körjegyzőségben projekt

Folytatás az 1. oldalról

A délelőtti komoly szakmai munkával telt, melynek keretein belül Fekete Katalin, a projekt vezetője bemutatta a projektet és annak eredményeit, a meghívott előadók pedig a program három dimenzióját: a helyi demokrácia fejlesztését, a civil szervezetek szerepvállalását a településfejlesztésben és a program közösségfejlesztő szerepét elemezték, hazai és külföldi gyakorlatok alapján.

A helyi demokráciáról Dr. Pallai Katalin önkormányzati szakértő osztotta meg velünk tapasztalatait az Európai Unióban belül, illetve Dél-amerikai példán keresztül. Kiemelte a projekt jelentőségét, az állampolgári részvétel felelősségét, elismerően szólt a projektben belül elért eredményekről. A civil szervezetek szerepéről a térségfejlesztésben Váradi Mónika szociológus beszélt. Kiemelte a „hálozatosság”, azaz a civil szervezetek közötti együttműködés szerepét a pénzszertés, a gesztorság területén is. Az elmúlt két év munkáját azzal értékelte, hogy a körjegyzőségen belüli civil szervezetek működését támogatni kell, a szakértelmet és a tudást ide kell hozni, a megkezdett értékes együttműködést folytatni kell. Vercseg Ilona ELTE oktató, a Közösségfejlesztők Egyesületének tiszteletbeli elnöke a Közép-Kelet európai országokban végzett kutatások eredményeivel szemlélítette az állampolgári aktivitást. Ezek alapján kiemelte, hogy Magyarország elmaradt a fejletlebb államoktól. A gyors fejlődés eszközei közül legfontosabbnak a segítő foglalkozásokat, a „kivülről jött ember” szerepét, önmagunk fejlesztését, a feladattal, az állampolgári felelősségvállalással való közösségi azonosulást tartja. Gratulált Fekete Katalinnak, és a programban résztvevőknek.

A délutáni program a projektben résztvevő civil szervezetek vezetőinek bemutatkozásával kezdődött, majd a vendégekkel együtt újra átéltük az elmúlt két év eseményeit. A tapasztalatok megosztása, a feladatok átbeszélése nagyon hasznos volt minden résztvevő számára. A civil vezetők magukénak érzik a projektben elért eredményeket, a mindennapjaikban tovább kívánnak dolgozni, folytatni a megkezdett munkát, együtt haladni a Közös Úton - mint ahogy ezt a véggyűlést fejezi ki a Térségi Civil Egyesület neve is. Közösségi elemények fejlesztéséhez egy-egy, a programban megismert Identity járókaptak a civil szervezetek vezetői a projekt vezetőjétől.

Az élmények megosztásában, az elmúlt két év örömeinek és nehézségeinek feldolgozásában a

Pécsi Playback Színház előadása segítette a résztvevőket. Felszabadultan, jókedvűen elevenítette fel a közösségek az emlékezetes pillanatok, eseményeket - jól szórakozva azok tanulságain. Pálvölgyi Péter, a DemNet vezetője a projektet támogató Norvég Civil Alap képviselőjében azzal zárta a konferenciát, hogy most ugyan lezárul egy finanszírozási időszak, de van remény a folytatásra.

Az Alsómocsoládi Baráti Körnek nevében ezúton köszönjük Fekete Katalinnak, Alsómocsolád Községnek, a Körjegyzőség településeinek, hogy részesei, illetve befogadói lehettünk a projektnek. Nagyon sokat tanultunk, fejlődöttünk a két év során. Kedves Kati, nagyon szépen köszönjük!

ABK

Az előző évben teremtett új hagyományunkhoz hiven 2010 decemberében is megrendeztük az immáron II. Adventi Vásárt.

2010. január 1-jétől Térségi Információs és Tanácsadó Központot működtetünk, amelynek keretében jogi-, pénzügyi- és szervezetfejlesztési tanácsadást biztosítunk a körjegyzőség valamennyi településén működő civil szervezetek számára.

Az elmúlt évben két főállású alkalmazottunk látta el a szervezeti menedzsment feladatokat, kiegészülve pénzügyi vezetőnkkel, valamint az elnökség tagjaival. Kommunikációs tevékenységünk elsősorban a Közös Út körjegyzőségi újságban való megjelenésre fókuszált, de megjelenítettünk a Duna TV-ben, a Lugio TV-ben és Tolnatáj TV-ben is (ez utóbbiban több alkalommal is).

Könyvelésünket külső szolgáltatóval végeztetjük (SHS Kft.), az adminisztrációs feladatokat egy fő támogatott foglalkoztatott végezte el, akit projektkoordinátori munkakörben alkalmaztunk december 31-éig. Két asztali számítógéppel, 2 lappal, egy multifunkcionális nyomtatóval, egy digitális fényképezővel és egy dominóártyás telefontal rendelkezünk.

Együttműködünk a pécsi Nevelők Háza Egyesülettel, az általuk meghirdetett szervezetfejlesztési pályázat nyerteseiként megújultunk ismeretekben, elkötelezettségben és stratégiánkban egyaránt. A Baranya Megyei Civil Szolgáltató Központtal, Önkéntes Központtal, valamint a Tolna Megyei ifjúsági Unióval, a szekszárdi Mentálhigiénés Műhellyel és a Tamási Civil Kerekasztallal építettünk kapcsolatot. Segítő együttműködésükkel tapasztalatcserét, tanácskozásokat, civil ügyintéző képzést tartottunk a térség civil szervezetei számára. Létrehoztuk a Közös Út Térségi Civil Egyesületet, amelynek a körjegyzőség valamennyi formális és informális szervezete (17) tagja.

Szolgáltatásainkat elsősorban az újonnan alakult egyesületek és alapítvány veszik igénybe, főleg pénzügyi, jogi és forrásteremtési területen. Különös figyelmet fordítunk az itt élő külföldiek bevonására és a térségünkben nagyszámú roma lakosság önszerveződésének támogatására.

Önkéntesek mozgósítása terén kiemelkedő eredményeket értünk el: akcióinkon 10-30 önkéntes vett részt, legnagyobb rendezvényünkön, az elszármazottak találkozóján 40 fő segítette a programok megvalósulását.

Évek óta elsődleges stratégiai célunk – a civil szektor erősítése mellett – a település értékeinek összegyűjtése és megmutatása az itt élőknek, az elszármazottaknak és hozzánk látogatóknak. Gyűjtőmunkánk és az önkormányzattal való együttműködésünk eredményeként a helytörténeti gyűjtemény elhelyezését az önkormányzattól használatba vett és egyesületünk által önkéntes munkában felújítandó ingatlanban. A helytörténeti gyűjtemény működtetését, interaktív programok szervezését és lebonyolítását egy fő támogatott foglalkoztatottal tervezzük, akinek betanításához partnereink segítségét vesszük igénybe (népi mesterségek, kézművesség).

A nyári időszakban tervezzük az Elszármazottak Napjának és a Baráti Kör alakulásának 25. évfordulóját megünneplő esemény feldolgozását, dokumentálását és az őszi Baráti Kör találkozó megszervezését.

Egyesületünk elmúlt két évben megvalósult fejlődésének beépítését tervezzük a szervezeti működésbe. Miközben szakmai téren jelentős előrelépéseket tettünk úgy a települési identitás, kötődés, mint a civil szektor fejlesztése terén, működésünk hatékonysága és zavartalansága érdekében fejlesztenünk kell külső-belső kommunikációkat, a munkamegosztást, a menedzsment tudatos és tervszerű működését és az önkéntesek bevonását, foglalkoztatását. Ennek érdekében (jelentős önrész hozzáadásával) arculat-megújítást, honlapfejlesztést, új bemutatkozó kiadványt és kiállítást tervezzük.

A helytörténeti gyűjtemény és az egyesület adminisztratív feladatainak ellátása, a térségi civil szolgáltatások koordinálása egy főállású alkalmazottat igényelne, akit a gyűjtemény megnyitásától támogatással tervezünk foglalkoztatni.

Mint a térség legidősebb, a részvételi demokrácia terén jelentős eredményeket elért szervezete, elkötelezettek vagyunk a környezőség településein működő civil szervezetek fejlődése, a hálózati együttműködés fejlesztése terén. Jogi-, pénzügyi- és szervezeti menedzsment területen biztosított szolgáltatásainkat kiegészítjük negyedéves helyi és térségi civil fórumok, civil napok szervezésével, amelyen belső képzéseket, tanácsadást biztosítunk (ingyenesen) minden szervezet számára.

Kapcsolataink ápolása belföldi és erdélyi partnereinkkel folyamatos. Tapasztalatsere látogatás eredményeként norvég partnerkapcsolat kiépítését is tervezzük, angol nyelvű bemutatkozó anyaggal.

Ugyancsak a nyári időszak alkalmas arra, hogy dolgozzunk egyesületünk stratégiájának aktualizálásán, az arculatunk, kommunikációs tevékenységünk megújításán is. Honlap, hírlevél, bemutatkozó anyag, kiállítás készítését tervezzük.

Szeptemberben megtartjuk éves közgyűlésünket és a Baráti Kör Találkozót, decemberben pedig a III. Adventi Vásárt.

A Baráti Kör és a faluk önkormányzata

A település képviselő-testületével szoros együttműködésben több, a falu fejlesztését szolgáló programot valósítottunk meg. Együttműködésünk során mindig a falu fejlesztését tartottuk szem előtt, amelynek érdekében hol az önkéntes munkákban vettünk részt, hol pályázóként egy kezdeményezés elindításában (Teleház), hol pedig alapítóként, mint ahogy az Alapítvány Alsómocsoládért esetében is. Közel 20 éve már, hogy megalakult az Alapítvány Alsómocsoládért, amelynek az elmúlt évig alapítói voltunk.

Alsómocsolád Község Önkormányzatától kapott támogatások*

Támogatás éve	összege
2003	50.000 Ft
2006	45.000 Ft
2006 Kulcsár József pályázat	70.000 Ft
2008	100.000 Ft
2011	140.000 Ft

* A Hivataltól kapott adatok alapján

Alsómocsoládért Érdemérem

Alsómocsolád Község Önkormányzata 1992-ben Alsómocsoládért Érdemérmel alapított, melyet minden esztendőben egy, indokolt esetben 2 fő részére adományoz. A képviselő-testület a díjat a lakosság és a település civil szervezeteinek javaslatai alapján a település fejlődéséért, közéletéért végzett munka elismeréseként ítéli oda az arra méltóknak. Büszkék vagyunk arra, hogy a rangos névsor kétharmadát egyesületünk tagjai alkotják.

- 1992: Feuerstein Rajmund, Bükkösdí József
- 1993: Sterner Pálné, Dr. Pesti János
- 1994: Szedeli József, Tóth János
- 1995: Szegedi Jánosné, Kopházi Lajos
- 1996: Tombi Lajos
- 1997: Bán Gyula
- 1998: Dicsó László
- 1999: Sztankovánszky Imre, Németh Károly
- 2000: Bálint Béla
- 2001: Róth János
- 2003: Balogh Anikó
- 2005: Varsányi Gyuláné Bükkösdí Márta
- 2008: ifj. Bandi István
- 2009: Bódog Antalné
- 2010: Fellingér Károlyné
- 2011: Bódog Antal

Balogh Anikó kuratóriumi elnök:

Alapítvány Alsómocsoládért

Az alapítványt az Alsómocsoládi Önkormányzat és az Alsómocsoládiak Baráti Köre hozta létre 1991-ben.

Működése nyilvános, munkája, tevékenysége során épít a nyilvánosság, a társadalmi ellenőrzés lehetőségeire, a civil támogatók javaslataira, kezdeményezéseire. Politikamentes, politikai tevékenységet nem folytat és nem támogat, de kész együttműködni minden jogi személlyel, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel, mozgalommal, közösséggel és természetes személlyel, aki ugyanazon, vagy hasonló célok megvalósításáért munkálkodik.

Rendszeresen nyújtott szolgáltatásaink célcsoportja Alsómocsolád Község lakossága, kiemelten a gyermek- és ifjúsági, de a szolgáltatások nem csupán alacsony küszöbűek, hanem nyitottak is, bárki számára elérhetőek korra, nemre, lakhelyre való tekintet nélkül.

Szolgáltatásaink a közhasznú információk – ösztöndíjak, pályázatok, munkavállalás, önkéntes munka, továbbtanulás, albérlés, szórakozási lehetőségek – gyűjtése és a célcsoporthoz juttatása, pályázatfigyelés, pályázatíráshoz való segítségnyújtás, projektmenedzsment, tanácsadás (pályáorientáció, karriertervezés, jogi stb.), valamint a közösségszervezés. Ezen túl részt veszünk a térségben zajló tervezési folyamatokban, majd azoknak aprópénzre váltásában, a programok megvalósításában különös tekintettel a kultúraközvetítés, a környezetvédelem, vidék- és településfejlesztés, munkaerő-piac, oktatás-és közösségfejlesztés területeire.

Az Alapítvány céljai:

- biztosítani Alsómocsolád fejlődését, elősegíteni a benne élő emberek testi, lelki, szellemi, kulturális és szociális igényeinek kielégítését,
- támogatni minden olyan kezdeményezést, tanulmánytervezetet, szakdolgozatot, amely a település összkomfortúságát célozza meg,
- a munkanélküliek elhelyezkedésének elősegítése, lehetőségek szerint munkahelyteremtés a községben,
- segíteni minden olyan tevékenységet, mely a település jobb ellátását célozza meg,

-
- elősegíteni az idegenforgalom megszervezését a falusi turizmus területén,
 - biztosítani a lehetőséget a hagyományok megőrzésére, a múlt feltárására, a kultúra ápolására,
 - pályakezdők és fiatal házások támogatása,
 - az ifjúsági kezdeményezések támogatása, ifjúságsegítés és ifjúságvédelem,
 - a munkanélküliek és a nyugdíjasok szociális terheinek csökkentése,
 - az infrastruktúra fejlesztése,
 - a környezetvédelmi szempontok szem előtt tartása, támogatása,
 - a felnőttoktatás támogatása, ösztöndíjak biztosítása.

Céljai elérése érdekében az Alapítvány Alsómocsoládért feladata:

- vidék- és településfejlesztési folyamatokba való bekapcsolódás, vidék- és településfejlesztési programok kezdeményezése és menedzselése, különös tekintettel a turisztika területére,
- munkaerő-piaci programok kezdeményezése és menedzselése,
- ifjúsági programok kezdeményezése és menedzselése,
- környezettudatos szemléletet népszerűsítő, környezetvédelmi, természeti és épített környezetünk megóvását elősegítő programok kezdeményezése és menedzselése,
- kultúraközvetítő programok kezdeményezése és menedzselése,
- közösségfejlesztő programok kezdeményezése és menedzselése,
- esélyegyenlőségi programok kezdeményezése és menedzselése,
- az érintett témákban információk terjesztése, a szervezet PR tevékenységének, média megjelenésének biztosítása,
- nemzetközi kapcsolatok kialakítása,
- felnőttképzési tevékenység folytatása, iskolarendszeren kívüli képzés biztosítása,
- felnőttképzéshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása,
- egyéb oktatási tevékenység.
-

Vezetőség

A kuratórium elnöke: Balogh Anikó
A kuratórium tagjai: Ginzer Jánosné
Veréb Zoltánné

Az Alapítványunk által 2010. évben végzett tevékenységek, nyújtott szolgáltatások elsődleges célcsoportja továbbra is Alsómocsolád Község lakossága, de programjainkkal megcélzottuk a Körjegyzőség-

hez tartozó társtelepülések, Gerényes, Kisvaszar, Köblény, Szalatkak, és persze Alsómocsolád lakosságát; a szervezetről készült kiadványt minden háztartásba eljuttattunk. 2011. januárjában a fent említett területre is kiterjesztettük 1%-ot kampányunkat. Ösztöndíj programunkkal a középiskolás korosztályt támogattuk, így sarkallva őket eredményeik javítására, e mellett egy záró dolgozat elkészítésében is segítséget nyújtottunk. Az eltelt időszakban folytattuk ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységünket, melynek keretében változatos programokat szerveztünk településünk legifjabb lakóinak. Voltak Teaházi Estek, Játzóházak, Gyereknapi akadályverseny, Szent Iván Éji éjszakai akadályverseny és tűzgrás, Furdónap, Halloween Party, Falukarácsony. E hagyományos rendezvények mellett az olvasásnépszerűsítést, az egészséges életmódra nevelést és a partnerségi kapcsolatok kialakítását helyeztük fókuszba. Faluszépítő akciókat, valamint Falunapunkon meghirdettük a Nagymama palacsintája és a Népek palacsintája versenyt, mellyel célunk az idősek és fiatalok kapcsolatának elmélyítése volt.

Önkénteseinkre elsősorban a rendezvényeink, programjaink szervezésében, lebonyolításában vettek részt. Főállású munkatársat nem alkalmaztunk, a kuratórium tagjai és az önkéntesek végezték az irányítási és megvalósítási, valamint működtetési feladatokat. A kuratóriumi elnök, valamint a kurátorok rendszeresen vettek részt képzéseken, fórumokon, melyek hozzájárultak Alapítványunk fejlesztéséhez, a szervezet működésének tökéletesítéséhez.

Ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységünk megvalósításánál szorosan együttműködtünk helyi, illetve megyei szervezetekkel. A Demokratikus Alsómocsoládi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat a 6-30 éves korosztály számára szervezett programok tervezési és megvalósítási folyamataiból is kivette részét, a három fős testület, valamint az önkéntes fiatalok rendszeresen részt vettek az ifjúságot érintő rendezvények koordinálásában, lebonyolításában. Közös programokat szerveztünk a pécsi Zöld-Híd Alapítvánnyal, valamint a Nevelők Háza Egyesülettel, e mellett a Tett-Hely Hálózat végpontjaival, valamint a Baranya Ifjúságért Nonprofit Kft.-vel is többször együttműködtünk programok megvalósítása során.

Híreinket, felhívásainkat nyomtatott és elektronikus úton is eljuttattuk a településen, valamint a környezetszennyezési társtelepüléseken élőkhöz. Az Alsómocsoládi Hírlevélben és a Közös Út környezetszennyezési újságban rendszeresen tudósítottunk az ösztöndíj-programunkról, valamint az aktuális rendezvényeinkről. Alsómocsolád község honlapján nemcsak a szervezet bemutatkozó anyaga, de az általa szervezett programok is

rendszeresen megjelennek. Külön kiadványt (prospektust) szerkesztettünk, mely bemutatja szervezetünk működését, céljait, megvalósított programjait.

Alapítvány Alsómocsoládért nevű szervezetünk alapító vagyona 20.000 Ft volt 1990-ben az Alapítvány létrehozásakor. Jelenlegi vagyónunk 3.134.000 Ft értékű tárgyi eszközből és 3.835.736 Ft készpénzből áll.

Alapítványunk működése stabil, vagyona elegendő céljai megvalósításához. Szervezetünk vállalkozási tevékenységet nem végez. Szervezetünk működési költségeit az elmúlt időszakban a Nemzeti Civil Alap nyertes pályázataiból biztosítottuk, törzsvagyónkat így nem érintette.

Vagyongyarapítás céljából:

1. Aktív 1%-os kampányt folytatunk, melynek eszközei:

- Szervezet céljait, működését bemutató szóróanyag készítése és terjesztése Alsómocsoládon, 2011. évben Körjegyzőség 5 településén (Alsómocsolád, Gerényes, Kisvaszar, Köblény, Szalatnak)
- évenkénti kampány a település minden háztartásához eljutó Hírlevélben,
- megjelenés a település honlapján www.alsomocsolad.hu,
- megjelenés a települési, kistérségi, megyei rendezvényeken,
- regisztráció és bemutatkozó anyag a Nonprofit Információs és Oktató Központ Alapítvány honlapján.

Eredménye:

- 2008. évben -50.315 HUF
- 2009. évben- 82.168 HUF
- 2010. évben- 47.820 HUF
- 2011. évben- 128.431 HUF

2. Pályázatok

2007. évben pályázott 2008. évben megvalósított: 4.739.998.- HUF

- AVOP Vidéki térségek fejlesztése prioritás/LEADER+/ Egységes arculatlemek kialakítása a Baranyai Hegyháton- 3.740.000 HUF támogatás

-
- AVOP Vidéki térségek fejlesztése prioritás/LEADER+/ „Forráshe-lyek” megvalósíthatósági tanulmány készítése- 999.998.- HUF támo-gatás

2008. évi: 695.000.- HUF

- Nemzeti Civil Alap- működés- 300.000.- HUF
- Szociális és Munkaügyi Minisztérium- Ifjúsági közösségfejlesztő programok Alsómocsoládon- 305.000.- HUF
- ANTSZ- Dél-dunántúli Régió- Parlagfű kampány- 90.000 HUF

2009. évi: 400.000.- HUF

- Nemzeti Civil Alap- működés- 400.000.- HUF

2010. évi: 1.100.000.- HUF

- Nemzeti Civil Alap- működés- 600.000.- HUF
- Szociális és Munkaügyi Minisztérium- Ifjúsági közösségfejlesztő programok Alsómocsoládon- 500.000.- HUF

2011. évi: 300.000.- HUF

- Nemzeti Civil Alap- működés- 300.000.- HUF

3. Adományszervezés:

Szervezetünket bemutató szóróanyagunkat az 1%-os kampányon kí-vül adományszervezésre is felhasználjuk. Elsődleges célcsoportunk Alsómocsolád Község lakossága, közülük is kiemelten azok a családok amelyek megtapasztalták már a szervezet által működtetett ösztöndíj-rendszer előnyeit, és azok a fiatalok, akik tanulmányaik el végeztével, az Alapítvány támogatásán keresztül hozzák helyzetbe az Őket követő generációkat. Másodlagos célcsoportunk a velünk együttműködő, projektjeink megvalósításakor elköteleződő személyek, szervezetek csoportja.

Eredménye:

2008. 660.000.- HUF

2009. 0.- HUF

2009. 38.000.- HUF

2010. 29.500.- HUF

Alapítványunk programjai az elmúlt években:

2008

2008. nyarán a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft-vel együttműködve a Norvég Civil Alaphoz pályázatot nyújtottunk be kistérségi ifjúsági hálózat kialakítására és működtetésére, mely pályázat nem nyert, de létrejött egy kölcsönös együttműködésen alapuló partnerség, mely alkalmas további projektek megvalósítására.

2008. évben ifjúsági és közösségfejlesztő tevékenységünk keretein belül a Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági tanács támogatásával megvalósítottuk a "Helyi ifjúsági közösségfejlesztő programsorozatunkat", amely hozzájárult a helyben dolgozó ifjúsági közösségek megerősödéséhez számtalan szabadidős és fejlesztő programelemmel (színház és cirkuszlátogatás, Teaházi estek, filmklubok).

2008. évben kidolgoztunk és benyújtottunk egy pályázatot Fialatok Lendületben program keretében, a Demokratikus Alsómocsoládi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzattal együttműködve Vándor-táncszívatál szervezésére. A pályázat nem nyert.

Részt vettünk helyi szervezőként a Magyar Teleház Szövetség Dél-Dunántúli Regionális Tagozatának a "Hálózatok a dél-dunántúli ifjúságért" programja megvalósításában. Itt bemutattuk az Alsómocsoládi Teleház működését, valamint a helyi ifjúsági munkát.

2008. júliustól - decemberig 10 alkalommal szerveztünk és bonyolítottunk Internet Klubokat a településen a NETreKész program keretében, ahol a település lakosainak segítettünk egy-egy témacsoport köré szervezve előadásokat tartottunk az internethasználatról.

2008. évben ismét sort kerítettünk a helyi demokráciafejlesztő program megvalósítására, melynek keretében közösségi tervezési folyamatokat menedzselünk, tréningeket tartottunk a helyi civil szervezetek aktivistáinak, valamint a helyi nyilvánosság fejlesztése kapcsán "terített asztal" beszélgetéseket szerveztünk.

Decemberben nagyszabású Német Karácsonyt szerveztünk az ünnepkör jegyében.

2009

2009. évben kezdtük el alapítványunk kuratóriumának átalakítását. Első lépésként tartottunk egy szervezetfejlesztő tréninget 2 alkalomból álló tréninget 2009 március 13-14; és 20-21-én a "Mocsolád-Civilház" Nonprofit Kft. trénerével, amikor is a szervezet jövőképét, céljait és

feladatait is meghatároztuk a csapatépítésen, szervezeti struktúrán kívül.

UMVP pályázatot nyújtottunk be a Dél-Dunántúli Borok Háza c. projektünk megvalósítására, a pályázattól forráshiány miatt visszaléptünk.

Március 15-én részt vettünk a Majthényi emlékünnepegség megszerzésében.

Ezek után 2009. májusában nyújtottuk be a Baranya Megyei Bírósághoz a szervezet alapszabályának és kuratóriumának módosítását. Új alapszabályunk mely magában foglalja céljaink megvalósítása érdekében folytatott a modernizált tevékenységi köreinket és az új kuratórium összetételét is, szeptember hónapban jogerőre emelkedett.

Május elsején Mikrotérségi Nap programjában feladatunk az 5 település civil szervezeteit bemutató „Civil Sziget” szervezése és lebonyolítása volt.

Támogattuk Dr. Pesti János: Alsómocsoládi Tájiszótár című könyvének kiadását, valamint egy Kulcsár József emlékfűzet elkészítését. A két kiadvány könyvbemutatójára 2009. május 28-án került sor.

Folytattuk ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységünket melynek a következők voltak a jelentős állomásai: Teaházi Estek, Húsvéti Játszóház, Gyereknep, DAGYIÖK választás, Szent Iván Éji éjszakai akadályverseny tűzgrás, termékenység varázslás, Fürdőnap Halloween Party, Karácsonyi Játszóház, Falukarácsony, Húsvéti játszóház.

Júliusban megszerveztük az Önkéntesek hetét, ahol a település lakosaival elvégeztük a Falunap előtti szemétszedési, illetve közterület-rendezési munkálatokat. Szervezetünk biztosította a Falunapon a kulturális programokat, környékbeli amatőr előadók, Desperádó és Forgács Gábor humorista közreműködésével.

2009 év őszén a helyi nyugdíjas klub rendezvény előkészítésében vállaltunk aktív szerepet (Regionális Nyugdíjas Kupa), valamint Idősek Napi Települési Ünnepelet szervezünk.

Szeptemberben megszerveztük a Hálózatok Napját, a baranyai ifjúsági információs pontok hálózatának díjátadó ünnepségét.

Decemberben „Jó muri a hómuri” tölts a szabadban 1 napot rendezvényt szerveztünk.

2010

Állandó szolgáltatásainkat a 2010-es esztendőben is a célcsoporthoz illeszkedően alacsony küszöbvel, de magas színvonalon biztosítottuk. Bejárattott ügyfélkörünkön túl, megcéloltuk a Körjegyzőséghez tarto-

zó 4 társtelepülés (Gerényes, Kisvaszar, Köblény, Szalatnak) lakosságát is. Ennek érdekében kiadványt készítettünk szervezetünkről, melyet eljuttattunk a társtelepülések minden háztartásába.

Csekély számú Önkéntesünk számára (akik elsősorban a rendezvényeink, programjaink szervezésében, lebonyolításában vesznek részt) újak bevonásával és felkészítésével, képzésével nyújtottunk segítséget márciusban, a megszervezett Önkéntes kampány nem csupán az eddigi faluszépítő akciókra korlátozódott, hanem a szervezet életébe való folyamatos jelenlétet is biztosította.

Folytattuk ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységünket - megvalósítottuk a Demokratikus Alsómocsoládi Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzat éves munkatervét . IT(T) 2010. címmel- fókuszba helyezve az olvasás népszerűsítést (könyvklub, „Álomfogó tábor”, író- olvasó találkozó Böszörményi Gyulával, Teaházi Estek, Játszóházak, Gyereknapi akadályverseny, Szent Iván Éji éjszakai akadályverseny és tűzugrás, Fürdőnap, Halloween Party, Falukarácsony), az egészséges életmódra nevelést és a partnerségi kapcsolatok kialakítását.

A júliusban Generációs híd programon belül a település szélső korosztályai számára faluszépítő akciókat, Nagymama palacsintája és Nagymama sütije versenyt hirdettünk, ahol az idősek és fiatalok kapcsolata elmélyülhetett.

Szeptemberben megrendeztük a település Szüreti Fesztiválját.

Decemberben részt vettünk az Adventi Vásár szervezésében, melynek főszervezője az Alsómocsoládi Baráti Köre és az Alsómocsoládi Foltvarró Klub volt.

2011

Megcéloltuk a Körjegyzőséghez tartozó társtelepülések, Gerényes, Kisvaszar, Köblény, Szalatnak, és persze Alsómocsolád lakosságát; a szervezetről készült kiadványt minden háztartásba eljuttattunk. 2011 tavaszán fent említett területre is kiterjesztettük 1%-ot kampányunkat. Ösztöndíj programunkkal a középiskolás korosztályt támogattuk, így sarkallva őket eredményeik javítására, e mellett egy záró dolgozat elkészítésében is segítséget nyújtottunk.

Folytattuk ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységünket, melynek keretében változatos programokat szerveztünk településünk legifjabb lakóinak (Teaházi Estek, Játszóházak, Gyereknapi akadályverseny, Szent Iván Éji éjszakai akadályverseny és tűzugrás, Fürdőnap). Ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységünk megvalósításánál szorosan együttműködtünk helyi, illetve megyei szervezetekkel. A Demokratikus Al-

sómocsoládi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat a 6-30 éves korosztály számára szervezett programok tervezési és megvalósítási folyamataiból is kivette részét, a három fős testület, valamint az önkéntes fiatalok rendszeresen részt vettek az ifjúságot érintő rendezvények koordinálásában, lebonyolításában. Közös programokat szerveztünk a pécsi Zöld-Híd Alapítvánnyal, valamint a Nevelők Háza Egyesülettel, e mellett a Tett-Hely Hálózat végpontjaival, valamint a Baranya Ifjúságért Nonprofit Kft.-vel is többször együttműködtünk programok megvalósítása során.

Önkénteseinkre elsősorban a rendezvényeink, programjaink szervezésében, lebonyolításában vettek részt. Főállású munkatársat nem alkalmaztunk, a kuratórium tagjai és az önkéntesek végezték az irányítási és megvalósítási, valamint működtetési feladatokat. A kuratóriumi elnök, valamint a kurátorok rendszeresen vettek részt képzéseken, fórumokon, melyek hozzájárultak Alapítványunk fejlesztéséhez, a szervezet működésének tökéletesítéséhez.

Szeptember 1-jén „Ezerarcú Alsómocsolád” címmel pályázatot nyújtottunk be a Fiatalok Lendületben Programirodához. Alsómocsolád községről többször, többféle helytörténeti és egyéb témájú kiadvány készült már, de olyan még nem, ami a településen található értékeket gyűjti össze, és mutatja meg tavasszal, nyáron, ősszel és télen. Ezért szeretnénk kézzel foghatóvá tenni az „Ezerarcú” Alsómocsoládot, hogy a helyiek és a településre érkező vendégek is megismerjék községünk értékeit. A projekt célja tehát, a településen található kultúrtörténeti (köztéri alkotások, szobrok, feszületek, épületek), valamint természeti értékek (növénycsoportok, élőhelyek) felkutatása és megörökítése a különböző évszakokban, majd az elkészített anyagokból egy kiadvány összeállítása. A projektbe a településen élő fiatalokat szeretnénk elsősorban bevonni (kb. 15 fiatal) a célból, hogy egyrészt megismerjék szülőfalujukat, azt a helyet, ahol élnek, másrészt, hogy Fotóklub keretében megismerjék a különféle fotókészítési technikákat, és megtanulják a fotószerkesztő programok használatát. A pályázat bírálat alatt áll.

Elszármazottak Napja

Az Alsómocsoládiak Baráti Köre megalakulásának 25 éves jubileumi ünnepsége

Alsómocsolád, 2011. április 15-17.

PROGRAM

ÁPRILIS 15. (PÉNTEK)

- 15,30 óra A Baráti Kör 25 éve – Kiállításmegnyitó és „Az én Mocsolád” pályázat eredményhirdetése a Faluház aulájában
Az egyesület történetét és a pályaműveket bemutató kiállítást megnyitja: Dr. Pesti János (titulus)
Ünnepi köszöntőt mond: Vincze Csilla (titulus)
18,30 óra Tábortűz és vacsora a Konferencia Központ udvarán

ÁPRILIS 16. (SZOMBAT)

- 9,00 óra Szentmise
9,40 óra Orgonahangverseny a templomban
11,00 óra Jubileumi Ünnepség a Konferencia Központban
A Baráti Kör 25 éves munkáját értékeli: Bódog Antal elnök
Köszöntőt mond: Dicső László polgármester
13-15 óra Ebéd a Fesztivál Téren
Közben 14 órakor Balogh János énekes műsora
15.00 órától Nyitott Pincék
15-17 óra Egészség program a Fesztivál téren (ételkóstolók, vizsgálatok)
Játszóház a .IT(T) Dühöngőben
18.30 óra Vacsora az Őszi Fény Idősoththonban
19.00 órától Batyus Baráti Est a Konferencia Központban

ÁPRILIS 17. (VASÁRNAP)

9.00 órától Sportprogramok a Fesztivál Téren

11.00 óra Virágvasárnapi szentmise

12.30 óra Ebéd, búcsúpohár az Őszi Fény Idősotthonban

Jelentkezés, információ:

Bódog Antal 30/2034813, Bódog Antalné 30/4286363

Jelentkezési határidő: 2011. február 28.

A rendezvényt az eredeti tervtől eltérően két nap alatt valósítottuk meg, a vasárnapi programot teljes egészében elhagyva.

A résztvevők névsora

Balogh András	Furulyás Elekné	Matukovics Józsefné
Balogh Anikó	Furulyás Róbert	Mayer Józsefné
Bandi István	Ginzer Ferenc	Mayer Róbert
Bandi Rafaelné	Gombos Szilveszter	Mayer Zoltán
Bandiné Orbán Irén	Gombos Szilveszterné	Mayerné
Beck Jánosné	Gondos Mihály	dr Tombi Klára
Berta József	Gödöny Lajos	Mogyorósi Pálné
Bódog Antal	Győri Béláné	Mühlbert Kornél
Bódog Antalné	Habler Emil	Nagy Ferencné
Bódog Antalné id.	Habler Emilné	Nagyági Tibor
Bódog Kata	Jakab Antalné	Németh Jánosné
Bordács János	Jáni Albert	Orosvári Tibor
Bordács József	Juhász Orsolya	Piszer Tibor
Bükkösi Árpád	Kádár Béláné	Piszer Zsolt
Bükkösi Attila	Káplár János	Pritz Lajosné
Bükkösi Csaba	Káplár Jenő	Sterner József
Bükkösi Ernő	Kiss Pál	Sterner Pál
Czebei Beatrix	Kmetyné	Stricker István
Czebei Imre	Győri Szilvia	Stricker Istvánné
Czinkné	Kocsisné Dávid Irén	Szabó Istvánné
Bükkösi Márta	Kohl János	Szedeli József
Csizmadia Béláné	Kohl Jánosné	Taller Marietta
Dancs Ferenc	Kohl József	Tolnai Jánosné
Demjén László	Kohlné Gál Marianna	Tombi Lajos
Demjén Lászlóné	Koller Nándor	Tóth Jánosné
Dicső László	Koller Viktor	Vajdáné Szabó Erika
Dicső Lászlóné	Kovács János	Varsányi Gyula
Dicső Nándor	Kovács Lajosné	Varsányi Gyuláné
Dr Róth József	Kurdi Mihály	Varsányi Szabina
Dudás Zoltán	Laczkó Roland	Varsányi Szabolcs
Dudás Zoltánné	Magyar Jenő	Varsányi Szilárd
Fazekas Ágostonné	Magyar Jenőné	Vincze Józsefné
Fekete Katalin	Martina Józsefné	
Fellinger Károlyné	Marton Ferencné	

A rendezvényen nem tudott személyes részt venni dr. Pesti János, aki az alábbi dallal járult hozzá a rendezvény sikeréhez (a dalt a rendezvény második estéjén, búcsúzóul énekelték a Baráti Kör tagok).

Mocsoládi öregdiákok dala

Magasan repül a daru, szépen szól.
Haragszik rám a galambom, mert nem szól.
//: Ne haragudj, édes rózsám sokáig!
Tied leszek, tied leszek, koporsóm bezártáig. ://

Szépen szól a mocsoládi nagyharang.
Húzza, húzza három árva vadgalamb.
//: Csak azt veri mind a két oldalára:
mocsoládi leányoknak messze földön nincs párja ://

Itt születtünk ebben a kis faluban.
Ez lesz nekünk mindörökre a HAZA.
//: Nem feledjük anyánk, apánk szép szavát.
Hisszük, hogy a messzeségből is vigyáznak majd reánk ://

Mocsoládból mi maradt meg minekünk?
Miért húz még ide vissza a szívünl?
//: Templom, Suli, Kálvária, Kis-Erdő,
Halastavak kéklő éggel, körös-körül szép mező. ://

Jó tudnunk, hogy szülőfalunk visszavár.
Tiszta szívvel gondol ránk még sok barát.
//: Nézzünk vissza az elillant évekre,
„ifjú” szívvel igézzessük a rengeteg emléket! ://

Itt a teli pohár! Örvendjünk hát, vivát!

VIVÁT, VIVÁT, VIVÁT!

Liszt Ferenc nyomán szörczötte: Pesti János dalnok, az ABK tagja, mocsoládi öregdiák Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója, és az ABK megalakulásának 25. évfordulója tiszteletére.

25 éves az Alsómocsoládiak Baráti Köre

2011. április 15. és 16. napján jubileumi ünnepséget tartottunk, melyre nagyon sok elszármazottal és barátai kör tagot vártunk haza. Április 15-én délután a faluköz: aulájában a kiállítás megnyitása, a beérkezett pályázatok értékelése, díjazásának volt. Szedei József a barátai kör egyik alapító tagja nyitotta meg az ünnepi eseményeket, élethűen beszélt az alapítás szükségességéről, méltatta a civil szervezet működését, történetét.

Az "én Mocsoládom" címmel pályázatot hirdettünk, melynek eredményhirdetésére ezen ünnepi alkalommal került sor.

Fellinger Károlyné a zsüri nevében köszönetet mondott a pályázóknak, egyenként értékelte az írásokat. A beérkezett 6 pályaművet a zsüri egyaránt díjazásra javasolta, így mindenki Nyakas Erzsébet egy-egy festményét kapta ajándékba.

Pobárköszöntővel zárult a megnyitó, majd kötetlen beszélgetés és a konferencia központban egy közös vacsorával folytatottuk az ünnepelést.

Szombaton szentmisével és orgona hangversennyel kezdődött a program. Bódog Antal és Dicső László ünnepi beszédet tartottak, majd a jelenlévő alapító tagokat köszöntöttük. Szedei Józsefet, Bükkösi Antilát, Tóth Jánost- szintén Nyakas Erzsébet egy-egy festményével. A jelenlévő tagok és elszármazottak ajándékba kaptak egy-egy oklevelet, baráti kör tagunk Kaplár János szonettjeit tartalmazó kis füzetecskét, Feuerstein Rajmund által készített videó felvételt, Fekete Katalinnak a Közös Úgyeink Projektől megjelent könyvét. A nap további eseményei a "Nyitott pincék" meglatogatásával, az egészségprogram keretében megrendezett szűrővizsgálatokkal, játszóházzal, az Interaktív Tárház megtekintésével nagyon jó hangulatban folytatódott. A pincékből "fáradtan" visszaérkező vendégek a batus baráti esten elevenítették fel a régi emlékeket, új kapcsolatok alakultak és Varsányi Gyuláné alclnökünk kezdeményezésére még dalárda is alakult, akik előadták Dr. Pesti János által írt Mocsoládi öregdiákok dalát. Záróeseményként mindenki a jövő évi találkozásra ültette poharát.

Bódog Antalné

Az alábbiak szerint vélekedett Bordács József az eseményről:

Kedves Antil!

Sok szeretettel üdvözöllek Benneteket! Nagyon szépen köszönöm ezt a csodálatos két napot mindenkinek aki részt vett a találkozói megszervezésében. Csodálatos dolog amit véghez vittetek Mocsoládon, illetve Mocsoláddal. Emlékeimben alvó kis falu volt, és amit látam, hallottam és tapasztaltam, az minden képzeletet felülmúlt. Megható volt az a figyelmeség az a szeretet, amivel fogadtátok a vendégeket. Példa értékű az a munka, az a hozzáállás, amivel a falu vévetői, illetve a Baráti Kör egymást segítve intézik a falu ügyeit.

Nagyon jó érzés és élmény volt találkozni régi osztálytársakkal, ismerősökkel feldézni a múlt eseményeit.

Baráti üdvözléssel:

Bordács József

BARÁTOK ALSÓMOCSOLÁDON (2011. április 15-16.)

ALSÓMOCSOLÁDON

1

Falun kívül a világ, hogy forog,
Itt erdő, mező, rét a halastó,
Minden lakó, visszalátogató,
S szép jelenbe a múlt andalog!

Dicső napok, évek hosszú sora,
Harang szavára talál az Egünk,
Holt lelkek, új lelkek egy az ügyünk,
Ma ünnepelünk kicsi falunkba!

És meg is van minden alkotásunk,
Nézünk vissza elmúlt esztendőkre,
Emléket hagyni együtt akarunk!

Összefogásunk szent menedéke,
De vigyázunk reád rögös utunk,
Tervezve nézünk a szép jövőbe!!!

NEGYED ÉVSZÁZAD

2

Ti barátok már huszonöt éve,
Falunkat szeretők, büszkeségek,
Szép Magyar szavak, hogy ölelkeznek,
Mely tájnak, létnek büszkesége!

Madárdal szárnyal reggel meg este,
És napközben is, hogy énekelnek,
Tudatunk parancsol a lelkünknek,
Mindig a percnyi percek ereje!

Faluhoz tartozó hű barátok,
S Égi csillagok messzeségben,
Kik utatokon elfáradtatok!

Vagyunk múltban, jelenben, jövőben,
Emléket együtthagyni akarok,
Minden szó párja dalol csendesen!!!

KISFALUM

3

Kisfalum örökre falum marad,
Messzeség felette Ég tetején,
És itt lenn tér a falu közepén,
E létező tér örökké marad!

Az elvetett mag szépen megdagad,
Fa virágozik öröklét elején,
Forrás buggyan, csordogál a medrében,
Nap fényében megcsillan a hajad!

Itt vagyunk a létező időben,
Éltet a remény ide szaladok,
Békés csend lesz mindig a szívemben!

Becsülöm ezt a földet, ballagok,
Anyám, Apám vágya testemben,
Hosszú, hosszú percekben hallgatok!!!

*Pécs, 2011.07.08
Káplár János*

Baráti Kör

25 éves évfordulójára kiírt „Az én Mocsoládom pályázat”

Fellinger Károlyné: A pályamunkák értékelése

Az Alsómocsoládiak Baráti Köre megalakulásának 25. évfordulója alkalmából pályázatot írt ki „Az én Mocsoládom” címmel. A pályamunkák beadási határideje 2011. február 15. napja volt. Eddig az időpontig azonban egyetlen pályázat sem érkezett. Ezt követően 5 pályamű került beküldésre. A késésre tekintettel „alkalmi” zsűri nézte át a dolgozatokat. Külön öröm, hogy ennek részese, tagja lehetek és megtiszteltetés, hogy a grémium véleményét tolmácsolhatom.

Ez az értékelés azonban rendhagyó – többféle értelemben is.

Engedjék meg, hogy először egy összefoglalót adjak.

Nagy élmény volt számunkra végigolvasni a pályamunkákat. Közös vonásuk, hogy kicsendül belőlük az a mérhetetlen szeretet, amelyet a pályázók éreznek Alsómocsolád iránt. Valamennyiben megjelenik – egy kivétellel, mert a feldolgozott téma más – a mocsoládi, a Mocsoládot körülvevő táj szépsége. Szinte érezni, hallani azt a szívdobbanást, amit a szerzők akkor éreznek, amikor közelednek a faluhoz és megpillantják a templomtornyot. Valamennyi szép, lírai hangvétellű, az olvasó szeme előtt megelevenedik a kép, amiről a szerző ír. A leírtakból szinte ismeretlenül is előlép az írója. Végigolvasva a dolgozatokat, el lehet dönteni, hogy az élteesebb korosztályhoz tartozó, avagy egészen fiatal a mű szerzője. Kedves emlékek idéződnek fel, majd szinte mindegyik befejezéseként egy óhajtás, egy sóhaj, a visszatérés igénye, reménye.

És most egyenként az egyes alkotásokról:

1. Kálvária jellegű pályaműnek Szülőfalum a címe. A szerző leírja, hogy sokak számára ismeretlen a hely, azt tapasztalja, sokan nem is hal-

lottak róla. Ő azonban kategorikusan kijelenti: „Szeretek az én falumban lakni.” Ez olyan, mint egy hitvallás. Leírja, hogy minden utcát, minden zugot, minden embert ismer, s ez egy nagyszerű érzés. Ezután egy gyönyörű tájleírás következik, melyből szinte látjuk a szemünk előtt a vízen úszkáló hattyúkat, a sirályokat, megelevenedik a négy évszak, melyben mindig más, csodálatos arcát mutatja a falu. Összehasonlítja a mindenki ismerős érzést a nagyvárosok idegenségével.

Aztán következik az óhajtás: reméli jövő is vár a településre. „Az én otthonom azonban mindig a Dunántúl és az a kis falu marad, amely megtanította számomra, mi az, hogy otthon és haza”- vallja a szerző.

2. Gólyafészek jeligéjű dolgozat címe: Az én Mocsoládom. A szerző édesanyja és rokonsága révén kötődik a településhez és azon nyomban megelevenedik a boldog gyermekkor, az itt töltött nyarak. „Van valami e tájban, amely megfogja a lelkünket és nem engedi el soha többé” – vallja meg. Visszaemlékezik és azt írja: „Szerettem a község nyugodtságát, az emberek egymás iránti tiszteletét, szeretetét, amelyet még gyermekszívvel is éreztem.”

Sokat mondó kijelentés: Alsómocsoládra mindig úgy megyek, mint-ha haza mennék. Aztán szól a régi és a gyönyörű új Alsómocsoládról.

3. Napsugár jeligéjű pályamű címe Én Mocsoládom. A mű szerzője egy élményét írja le, amikor a tágabb család ellátogatott az Erdei tornapályára. Részletesen leírja, hogyan telt ott a napjuk, hogyan futkároztak, játszottak önfeledtek a gyerekek és hogyan készítettek el a felnőttek az ételt, a nyárson sült szalonnát. Az emlékezetes nap végén német vendégek érkeztek, akikkel egy közös falunézés következett. Véleményük summázata: „.....még nem láttak ilyen szép falut, és egyszer visszajönnek.” A feltehetően fiatal szerző így fejezi be: „.....én biztos voltam benne, hogy ezt nem felejtik el.”

4. Fejezetek az alsómocsoládi sportéletről 1974. évben.

Ez egy komoly, terjedelmes pályamű. Témáját és terjedelmét tekintve része kell legyen egy Alsómocsolád történetét feldolgozó könyvnek. A szerző – ennyi idő távlatában is – napra pontosan visszaemlékezik és leírja az alsómocsoládi sportkör szerveződését, a létrejött 3 szakág küzdelmét az életben maradásért. Részletesen a labdarúgókról ír. Hihetetlen az a pontosság, amellyel neveket sorol fel, a focisták csapaton belüli szerepét, majd a megvívott mérkőzéseket, azok pontos eredményeit. Ebben a munkában is megjelenik a tájleírás, a mocsoládi táj szépsége. Bevallja a szerző, hogy a pályafutásuk nem volt dicséretes

(sőt ettől markánsabban fogalmaz), de hozzáteszi, az eltelt 37 év mindent megszépített. Befejezésül megjelenik a HAJRÁ MOCSOLÁD!!! biztatás három felkiáltójellel, ami lehet a pályamű jeligéje is, de biztatásnak is felfoghatjuk sokféle tekintetben és értelemben. Köszönjük!

5. Nem véletlenül hagytam utolsónak a Mocsolád jeligére beküldött művet. Ez műfajában teljesen eltér az eddig bemutatottaktól, ugyanis egy versről van szó, melynek címe: Alsómocsolád.

Mindenféle értékelésnél, minősítésnél ékeesebb, ha meghallgatják Önök is ezt a verset.

Két mű jól megkésve érkezett.

A szerzők nem is pályázatnak szánták, hiszen nevükkel ellátva küldték be.

1. Barátok Alsómocsoládon Káplár Jánostól származik, mely három verset tartalmaz. A mai napon az lenne a legnagyobb ajándék, ha a szerző olvasná fel. Mivel azonban csak holnap érkezik, engedjék meg, hogy a Negyed század című költeményt felolvassam helyette.

2. Az én Mocsoládom címmel, Gyökereim, Emlékeim alcímmel Kádár Béláné Farkas Ilonától érkezett.

Köszöntöm a szerzőt!

Prózai mű, tartalmát tekintve egy az egyben felhasználható a helytörténeti anyagban. Hiteles írás egy korról, az 50-es évekről. Megtudhatjuk, hogyan éltek és dolgoztak akkor itt az emberek. Kész mű, alkotás. Számomra is megelevenedett az iskolai élet, az akkori falusi élet, a háború utáni évek, a kenyérsütés, a kenderezés, a gyapjufeldolgozás, a disznóvágás és ezek mellett a szerző egész dolgos rokonsága, az ünnepek.

Ajánlom figyelmükbe és megköszönöm Kádár Bélánénak, hogy mindezt leírta és elolvashattam. Ez a dolgozat véleményem szerint nem is pályázat, hanem szinte egy életmű.

Összegzés: Mindegyik pályamű a maga nemében egy csodálatos alkotás. És ahogy nem lehet összehasonlítani az almát a körtével és közöttük rangsort állítani, így ezek között a pályázatok között sem lehet. A zsűri egyöntetű véleménye, hogy mindegyik pályamű azonos értékelést kapjon és egyben helyet is Alsómocsolád történetében, hogy örök időkre, az utókor számára is megmaradjanak.

Az alkotások

Kádár Béláné Farkas Ilona:

Az én Mocsoládom gyökereim, emlékeim

A Baráti Kör megalakulásának 25. évfordulójára

*„Régi kornak jobb hagyományaira
Épít az ember friss leleményeket”
(Verseghy Ferenc)*

Írásom személyes ihletettségu képek és események sora őseimről, a felnevelő tájról. Arról, hogyan fonódik össze a sorsunk az otthont adó kis falu életével. Életem gyökerei ezer szállal kapcsolódnak a múltba, és minden pillanatot meghatároznak.

Elődeim

Minden őszám életének színtere a kies Baranyai-hegyhát.

Édesanyám családja, a Gondos család a Nagyhajmáshoz tartozó Nemerőben élt. Nagypám, Gondos Mihály a Kling-uradalom parádés kocsisa volt. Magas termetű, göndör, fekete hajú, szép ember.

Külső jellemvonásai még dédunokáiban is megvannak. Nagymamám, Bükkösi Erzsébet hétgyermekes család lánya, nagypám első unokatestvére. Talán ez a tény felerősítette az ikerterhességre való hajlamot, anyai ágon ugyanis három ikerpár van a családban.

Becsületes, szorgalmas emberek voltak a nagyszüleim. Mocsoládon építettek egy kis gangos házat, és 1945 után odaköltöztek.

Jelenleg unokájuk, Gondos Marika és családja lakik az átalakított, modern épületben.

Nagyszüleim letelepedése előtt már Mocsoládon élt három Bükkösi testvér. Két lány idejött férjhez, öccsük itt volt útkaparó, a faluba vezető köves út karbantartása volt a dolga. Felesége a család feketebárá-

nya, Pipiskének hívták, mert pirosítót, és egyéb kenceficét használt: kenyte magát. Én néha meglátogattam Teri ángyit. Kedves, barátságos volt mindig.

Apai nagyapám Farkas Péter. Bognár volt. Én még láttam a rengeteg szerszámot a Kis utcai műhelyében. Mikor végeztem a főiskolán, nagyon szép faragott állófogast kaptam tőle ajándékba.

Nagyanyám Kovács Mária, a Csárdás Mári. Csárdájuk volt, innen a ragadványnev. Öccse a harmonikás, Csárdás Kovács János, muzikális, népszerű ember Mocsoládon.

Apámék öten voltak testvérek: Teréz, Mária, János, István és Ferenc.

Édesapám és Pista bátyám tag volt a színjátszó csoportban, fénykép őrzi a szereplésüket. Apai nagyszüleim idős korukban hozzánk költöztek. Első megrendítő élményem az elmúlásról nagyanyám halála volt. Akkor még a házaknál volt a ravatalozás és a virrasztás. Egész éjjel imádkoztak, énekeltek mellette. Ő volt az első, akit holtan láttam. Sokszor gondoltam rá.

Apám a Sztankovanszky-birtokon dolgozott. Nemerőbe nősült. Öt év múlva visszajött a mocsoládi pusztára – családotul. Én ötéves voltam, húgom három.

Hamarosan rosszra fordult az életünk. Apámnak volt egy problémás ügye az itteni intézővel, ezért a családot internálták Háromházára, egy másik pusztára, őt pedig elvitték a frontra.

Az új pusztán három család lakott egy-egy szobában. A szentlőrinci vasútvonal kb. 20 méterre volt a háztól.

Itt töltöttük 1944 karácsonyát: anyám, Nusi és én. Édesanyám két szem szaloncukrot tett a muskátlira, és énekelte a Mennyből az angyalt. Másnap reggel katonák jöttek, gépfegyvereket állítottak fel a vasútra irányítva. A három családot kivitték az erdőbe, egy vadászházba. Az állandó rettegés, a repülőzúgás az idegeimbe égett. Nem tudom, miből éltünk, hogyan kerültünk vissza.

Élet a háború után

Édesapám épségben visszatért a frontról. Misa bátyám maláriásan jött haza, nagyon hosszú ideig beteg volt. Feri bátyám, apám húsz éves öccse eltűnt a háborúban.

1945. május 10-én megszületett az öcsém, Jani! A béke első napján.

A háború után eltűnt a régi világ. Földosztás, államosítás, kitelepítés, infláció és nagy emberi tragédiák következtek. A Németországba

kitelepített családok házát másoknak adták. Mi is „telepések” lettünk. Jauch Maris néniék házát kaptuk meg a Sarokban.

Húsz év múlva öcsém kőműves lett. Átalakította a füstös konyhát, a szobákat padlóval és cementlapokkal rakta le. Ablakokat cserélt. Nősülni készült.

Az új gazdák látástól-vakulásig dolgoztak. Apám és Misa bátyám közösen végezte a nagy mezei munkákat, mert csak egy-egy lovuk volt: óriási, erős, muraközi igáslovak. A Csillag nevű pej vérmérgezésben elpusztult. Nagy csapás volt a családnak.

Az új élet reménye rövid ideig éltette az embereket.

Beszolgáltatás

A Rákosi-korszak fő bűnei közé tartozik, mert teljesen kizsigerelte a vidék népét. Terményt, zsírt, tojást, tejet, bort stb. kellett beadni az államnak – kiírás szerint.

Volt olyan család, akinek nem termett meg a beadásra kiírt mennyiség se.

Összetartó, együttérző nép volt a mocsoládi. Mikor baj volt, különösen védte egymást.

Ha megneszelték a faluban, hogy jönnek a behajtók, működésbe lépett a rejtélyes riadólánc. Dugták az élelmiszert és a demizsonokat szénapadlásra, pajta tetejére, csuta közé, verembe. Megesett, hogy mégis megtalálta a „mocskos finánc”. Mert valaki segített neki. Az egész falu a júdást kereste. Rebesgetni kezdték a nevét, de hamarosan csönd lett, mert a félelem gyűzsba kötötte az embereket.

Változó világ

A téveszesítés újabb megpróbáltatásokat hozott. A kiosztott földeket is visszavették. Volt, aki önként adta, volt, akit „meggyőztek”.

Édesapám és öcsém önként beléptek a kolhozba (anyám szava), és megint más mondta meg, hogy mit csináljanak.

Édesanyám a háztájiban dolgozott. Egy idő után mondogatni kezdte, hogy jó lenne a kolhozban dolgozni, mert akkor ő is kapna nyugdíjat. De apám ragaszkodott ahhoz, hogy otthon végezzen el mindent.

Öcsém kőművesként dolgozott a központban. Ólakat épített, javított, meszelt. Közben kitanulta a kéményseprő szakmát és Komlóra költözött. Hétvégén hazajárt. Igaz barátjával, Pandúr Dezsővel sokat maszekolt, máskor zenélt. A mocsoládi fúvószenekarban trombitált.

Lakodalmi, báli, ünnepnap fellegések tették mozgalmassá az életét. Édesanyám szépen rendben tartotta a ruháit. Mikor nagy virágcsokrokkal ment vissza a városba, azt hitte, hogy udvarol valakinek, mert folyton a nősülését várta.

Önellátó életmód, munkára nevelés

Életem mélypontjain sokszor segített a belém rögzült szemlélet: a munka gyógyír! Csak a munka segít, nem az idő – megtapasztaltam.

A hagyományos önellátó életmód feltétele a családi közös munkavégzés. Mi, gyerekek egyszerűen, természetesen belenőtünk a munkába. Már kiskorunkban eligazodtunk a házi munkában és a ház körüli tennivalókban. Elpakolni a szublóiban, fát behozni, teríteni, söpörni olyan természetes volt, mint a levegő. Mielőtt iskolába mentünk, elvitük a tejet a csarnokba. Azt szerettük a legjobban, mikor a rőzsét kellett behordani a kemencéhez, a kenyérsütéshez.

A kenyérsütés

Szertartásos művelet volt, édesanyám öt kenyeret szokott sütni. Szakajtók, kenyeres-ruhák, a hosszú nyelvű piszkafa meg víz odakészítése a gyerekek dolga volt nálunk. Szokott pompost vagy lángost is csinálni, ezek hamar megsültek.

Türelmesen kivártuk, amíg a kenyerek is megsültek. Sokáig imádkoztak, hültek. Megszegésnél először keresztet rajzolt a kenyér aljára, csak utána vágott bele édesanyám. Nagy kincs volt a kenyér.

Kenderezés

A kender áztatása és mosása sok falusi asszonynak okozhatott reumát, isiászt! Állni a kanális hideg vizében, a csapkodástól csuromvizen – elborzasztó látvány volt számomra.

A tilolást, gerebenezést, fonást szívesen csináltam.

A kenderfonalból lepedők, abroszok, kenyeres ruhák, zsák anyagok készültek.

Piszer Mariska, a bérma-keresztanyám szötte ezeket a vásznakat.

A hatalmas szövőszéknek egy külön szoba kellett. Nagyon szép szövteseket is készített gyapjúfonalból. A mosdónál a falon volt nálunk egy dísztrölköző: Jó reggelt! – hímzéssel. Jókedvre derített.

A gyapjú feldolgozása

Általában két-három birka is volt a háznál, ezek ellátták gyapjúval a családot. Mágocsra vittük kártoltatni a szépen kimosott gyapjút, télen pedig megfontuk. Kapcát, tutyit, kesztyűt, mellényt kötöttünk a fonalból. A nagy berlinereket pedig horgoltuk. Kabát helyett használtuk ezt a nagy kendőt.

Cirok, és fűz vessző a család szolgálatában

A kukoricás végében minden évben vetettünk cirkot is. Mikor megszáradt, édesapám leszedte a magokat róla, és söprűket font belőle.

A fűz vesszőket a réten szedte, bokrokról, fákról válogatta. Vesszővékát, kosarakat készített. Erős, tartós eszközök voltak.

Disznóvágás

Az önellátó életmód igen fontos mozzanata. Egész évre való zsír, füstölt élelmiszer került a kamrába. Közösen, komótosan végeztek minden munkát. A bélmosás, zsírsütés, abáló felügyeletét mindig ugyanaz a rokon végezte. A többi munkafolyamatnak is megvolt a felelőse. Este disznótor következett, melyen gyakran volt vidám, maszkás „műsor” is. Ismerős fiatalok harisnyát húztak a fejükre, vagy álarcot viseltek, bolondos ruhákba öltöztek. Ugrabugráltak, táncoltak, énekeltek. A háziak megvendégelték őket.

Nyársdugás

Ez is disznóvágáskor volt szokás. A falu mókamesterei megénekeltek a háziak viselt dolgait egy papíron, rászúrták az ágas-bogas botra. Bedobták az ajtón és elfutottak. Majd visszamentek a „jutalomért”.

Egy emlékezetes eset előzménye:

Tökfőzelék volt nálunk ebédre. Apám nem szerette, nem szólt egy szót sem, de akkora indulattal dobta ki az udvarra, hogy letörött a lábas füle.

Piszer Jóska, a fő tréfamester szellemes szövegével jól kifigurázta a tökök lábás repülését és azt, hogy Szieber Janiék házfaláról hogyan mostuk le a zsíros-paprikás tököt. Jót tett nekünk; a szorongásos emlék jelentéktelenné vált.

Búzahordás

Édesanyám mindig ügyesen osztotta be a disznóságokat. Vigyázott arra, hogy a legszebb szalámi és sonka vagy szalonna a betakaródásra maradjon.

A gabona behordása a szürüre nagy közös munka volt! Lovakkal, vendégoldalal kocsikkal hordták a rokonok, szomszédok a gabonát.

Megvendéglésük örömteli szokás volt. Szerettem az ilyen összedolgozásokat. Jókedv és bizakodás kapcsolta össze az embereket.

„Értetek haragszom...”

Iskolai emlékeim

1945-ben kezdtem az elemi. A konferenciaközpont helyén volt a kéttantermes iskola és a tanítólakást. Palavessző, palatábla, tintásüveg, hosszú padok, piros téglás folyosó – élénk emlékek az iskoláról.

Szegedi János tanított meg írni, olvasni, számolni. Szerettem énekelni és olvasni. Az első irodalmi élményem a farkasról és Piroskáról szóló mese volt. A nagynéném, Gondos Bözsi mondta el. Többször is, mert nem tudtam betelni vele. A Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack című mesekönyvet már egyedül olvastam. És láttam a képzeletemben mindent. Olyan nagy örömet éreztem, hogy ezután válogatás nélkül mindent elolvastam, amihez hozzájutottam.

A nagy sikoly (Erdős Renée) c. regény sokat ártott, szörnyű történet volt. És azt is láttam. Nem mertem este kimenni, a szobában árnyak ijesztgettek. Az életkori sajátosság nagyon lényeges szempont. Nem tudtam, de éreztem. Hatodikos vagy hetedikos lehettem, gyanútlan kislány. Jó lecke volt.

A felső tagozatot már a kastélyban végeztem. A hetedik – nyolcadik osztály együtt járt. Rendkívül ösztönzött, hogy a nyolcadik osztályosok mindig, mindent tudtak. Még a fizikát is. Példa volt, húzóerő. Összetartó kis csapat lett a két osztály.

Együtt játszottunk, sétáltunk a kastélykertben, bandáztunk, tánciskolába jártunk. Kedves emlékü kis románcok alakultak köztünk.

Küszter János volt az osztályfőnökünk. Elhivatott, nagyszerű pedagógus. A tananyag kis része volt annak a sokféle ismeretnek, amivel felkészített minket a továbbtanulásra.

Észrevette, hogy a hetedikben van néhány számító gyerek. Aki felelt, a következő órára nem tanult. Hagyott egy kis idő, aztán lecsapott. Azok feleltek, akik a múlt órán. Többször is megesett. Szomorú is, dühös is volt: „Ha haragszom, értetek haragszom! Nem nekem tanultok – ezt kell megértenetek!” Sokszor elmondta.

Szívesen foglalkozott velünk délután is. Egy kis szórakozás lesz – mondta. Tudtuk, hogy komolyzenét hallgattunk a tanáriban.

Két emlékem van. Erkel Ferenc: Bánk bán című operájának a nagyáriáját hallgattuk. Simándi József énekelt. Leírtuk a szövegét, megtanultuk. Ma is tudom. Egy másik meghatározó élményem: olasz operáriákat hallgattunk. Azóta sem felejtettem el Amelita Galli Curci énekesnőt. Sorolhatnám még ezeket a délutáni képzéseket. Így kaptunk egy kis ízelítőt a nagyvilág csodáiról ebben a kis falusi iskolában.

1952-53-ban az akkor hetedik-nyolcadik osztály 16 tanulója közül 14 továbbtanult. Szakmunkásképzőbe, középiskolába mentek. Heten később felsőoktatási intézményekben diplomát szereztek.

A leghasznosabb útravalót kaptuk tanárainktól: felébresztették bennünk az érdeklődés, a megismerés igényét! Az igényt, hogy lássuk meg a szépet, az értékeset a világban és saját életünkben. Segített bennünket szüleink nagy áldozatvállalása és Mocsolád jó szelleme, a munkaszeretet.

Az utánunk jövő nemzedék is így repült szerteszét az országba. A 900 lelkes település lakossága mára harmadára csökkent.

De készül már Mocsoládon a másik jövő.

1952-53-ban végzett tanulók

1952-ben Keller János, Keresztes László, Lehel Zoltán, Murát Tamás, Nagy Irén, Pesti János, Staub Imre, Szabó Irén, Szedeli József.

Tanáraik:

Szegedi János
Küszter János
Szegedi Jánosné
Nagy Katalin

1953-ban Farkas Ilona, Gerber Anna, Kiss Károly, Mercz Henrik, Niczinger Péter, Szabó Aranka, Szellmann József.

Tanáraink:

Lázár József
Küszter János
Nagy Katalin
Tanó István
Lázár Józsefné

Gyermekkorom legszebb ünnepei

Karácsony

Illatok, színek idézik fel emlékeimben, pedig nem volt szaloncukor és cifra dísz sem. Egyszerűségében volt szép a karácsonyfánk. Szív-hold-virág alakú sütemény, lisztes dió, piros alma függött rajta. Olyan fényes, finom angyalhaj díszítette, amit azóta sehol nem talál-
tam. Gondos Misa bátyám volt a Jézuska. Fehér lepedői egyszer szét-

csúsztak, és felismertük a kapcájáról, meg a bőrtetejű klumpájáról. Utána már mi, gyerekek díszíthettük a fát.

Szerettem a templomi karácsonyi szertartást, a szép énekeket. Volt olyan év, mikor a betlehemi jászol mellé egy nagy fenyőfát is állítottak. Ezüstsál és angyalhaj csillogott rajta. Tiszta, erős fenyőillat áradt a templomban.

Húsvét

Nagycsütörtökön elnémultak a harangok „Rómába mentek”. Nagy fakereplő szólt helyettük. A nagyböjtöt nem tartottuk, csak nagypénteken ettünk sóba-vízbe főtt babot, sült krumplit, hagymát. Ezt még édesapám is betartotta.

Váravárt esemény volt a faluban a nagypénteki passiójáték a templomban. Gábor Károly plébános úr felnőtteknek tanította be a Krisztus szenvedéstörténetét megjelenítő drámai játékot. Pilátus szerepét a nagy tekintélyű Mayer Johann bácsi énekelte.

Mikor öblös basszus hangján énekelni kezdett, mindenki megfordult, és áhítattal nézett a kórusra. Ezen a napon láthattuk a Szent Terézke kápolnában Krisztus koporsóját is.

A feltámadási körmenetnél ismét zúgtak a harangok, szállt a rengeteg ember örömteli éneke: alleluja, alleluja...

Misztikus, felejthetetlen élmények, nagyon erős szálak. Múltbeli varázslat.

A felnevelő táj

A mezei munka és nagy kíváncsiságom által vált egyre szorosabbá a kapcsolatom a mocsoládi tájjal. Segítettem kapálni, répát egyelni.

Aratáskor kötelet terítettem, hordtam a kévéket, kezézem. Így, a munka által ismertem meg az egész határt. Tudtam, hogy a Külső-hegyen hol van forrás, hol lehet szedret találni.

A nagyági domboldalon segítettem gyümölcsöt szedni. Erre vitt a kocsitú Tékes felé, ahová elgyalogoltam Farkas Tera nénémhez.

Húgom 1959-ben férjhez ment Nagy Nándorhoz és Köblénybe költözött. Többször is meglátogattam. A Vargánya felé, a tetőn jó kocsitú volt, futni is lehetett arrafelé. Szerettem az út menti gabonátlák fényeit.

A mágocsi gyógyszertárba gyakran kellett mennem vasborért, mert vérszegény voltam. A Pörösön ismerőseim lettek a fák és a kőkereszt,

Gondos Anna 1920-1999.

Farkas János 1914-1997.

Tilosban – Béla, Csilla, Édesapám, Piszter Zsolti, Tünde

ahol mindig megálltam egy kis pihenőre. A bikali úton mentünk a kenderáztatóhoz. Később pedig meggyszedés közben eljutottam a régi falu maradványaihoz, a Pusztatemplomhoz is. Akkor is állt ott egy ház. A Bence-tanya.

Sajátos, régi kapcsolatom van a mocsoládi tájjal.

A halastóban én látom a kanálist és a virágos rétet.

A Kálvária-dombon áramlik belém az energia, az erő. Fénylik a tó, de emlékeimben ott fut az árokparton a kitaposott gyalogút. Nagyon sokszor vitt engem az állomásra. Mellette zsúrló, lapu, vadvirág. Érzem a száradó széna illatát.

Létezik a prэшáz, a Virágsűrűben a négy vágó szőlő, ahol kötöztem, kaccsoztam. Az almafa, amelynek termését apám és férjem eladta a kocsmánál – tragacccsal együtt.

A nagy gödörben méteres csalán, a mindent körbefonó iszalag, tüskés bozót. Csak azért nem merészkedtem le, mert félttem a rókáktól. Pedig izgattak a források!

Tudtam, hogy a kastélykerti fürdőmedence a hosszú csőrendszeren innen kapta a vizet.

Negyven év múlva láthattam a forrásokat! A dzsungel ma erdei tornapálya és kirándulóhely. Funkciót adtak a nagy gödörnek! A csend, az ózondús levegő, a forrásvíz, a játéklehetőség kitűnő turistacsemege.

Mocsolád az alkotókedv csodája, a nagyot álmodók dicsérete: tündérkert.

Nagyszülők, unokák

Húgom rendszeresen hazajárt segíteni Ibivel, Magdival, ikerlányaival együtt: meszelni, takarítani, kukoricát törni.

Kislánykorukban apám húzkodta őket egy nagy lazsnakon. Csilla Mocsoládon tanult meg járni. Tünde folyton „véleményt mondott”, szüleim szerint visszabeszélt. A dédunokáknak Mocsolád volt a paradicsom: a hangyák és békák megfigyelésére, a gördeszkázásra, a nyaktörő kerékpározásra a Kis utcai lejtőkön. Itt láttak először disznóvágást is.

Lányom Tünde és vejem Berci a Baráti Kör lelkes tagja. Már felnőtt fiaikkal járnak Mocsoládra.

Elődeink életének folytatója: négy unoka, kilenc dédunoka és Luca, az ükunoka.

Édesanyám

Az ikrek népviseletben Magdi és Ibi

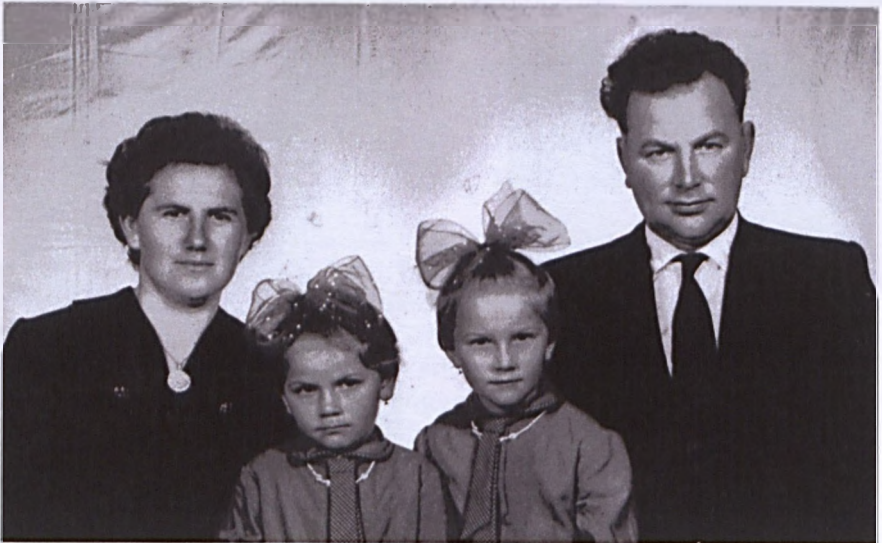
A rédicsei határőr
ifj. Farkas János 1945-1994.

Farkas Ilona

Fúvószenekar – balról Jani

Farkas Anna, Ibolya, Magdus, Nagy Nándor

Utószó

A múlt századi nagy sorsfordító események részese, tanúja voltam.

Cseléd, napszámos és iparos elődeim életéből való mozaikokkal egy letűnt életmód nehézségeit, szépségeit, hangulatát próbáltam megörökíteni.

Az én generációm már megkapta a továbbtanulás lehetőségét, s általa egy magasabb létformát.

Pedagógus lehettem. A Fejér megyei Pusztaszabolcson tanítottam harmincöt évig.

A jelenben élők a gyors, pörgő életvitel, a technikai és egyéb csodák részesei, a jövő tervezői, alkotói.

A céltudatosság, az állandó tetre kész cselekvő szeretet országos hírűvé tette Mocsoládot.

Ebben a lelkes munkában nagy szerepe volt és van a Baráti Körnek.

Mozgósító, összetartó erejével bizonyára a jövőben is az „új lelemények” alkotója, segítője lesz.

Békét, boldogságot kívánok a mocsoládiaknak!

Pusztaszabolcs, 2011. április

A kéményseprő

*Kádár Béláné
Farkas Ilona*

Kmettyné Győri Szilvia:

Az én Mocsoládom

Édesanyám családja tősgyökeres alsómocsoládi. Nagypapám, nagymamám, nagybátyám és a napfényes alsómocsoládi táj jelentette számomra a nyaralást, a barátságokat, a kikapcsolódást és az örömet. Mivel iskolaidőn kívül nagyon sok időt töltöttem itt, a barátaim is itt voltak. Az itteni régi klubban (aminek most a helyén a Vendégház található) találkoztunk, beszélgettünk. Gyermekként is megtaláltam, sokszor végigjártam Alsómocsolád legszebb helyeit: a Kálváriát, tópartot, a kastélypark évtizedes fáinak susogását hallgatni. Van valami e tájban, amely megfogja a lelkünket és nem engedi el soha többé.

Emlékszem a régi boltra, a boltosokra, – Tibi bácsiokra – akik a régi paplakban laktak, amelynek helyén jelenleg az „Őszi-Fény” Idősotthon működik. Nagymamám – Isten nyugosztalja – mindig a kezembe adta a varrt, csíkos táskát és mentünk a boltba. Szerettem a község nyugodtságát, az emberek egymás iránti tiszteletét, szeretetét, amelyet még gyerekszívvvel is éreztem.

A templomkertben is sok időt töltöttem, mivel mamám sokáig sekrestyés volt. A templom nagy harangját volt, amikor én kongattam meg. Meghúzni persze mindig a mama segített, utána én lógtam a kötélen. Szó szerint, hiszen olyan vékony voltam, a harang a kötelet pedig olyan erővel mozgatta, hogy két kondulás között mindig felemelkedtem a levegőbe kicsit.

A templomkert után az esti program a kullancskeresés volt, mivel az akkoriban nagyon gazos volt és tele volt kullancssal. Ezért amikor délután visszamentem, a kutya is és én is végig lettem nézve, kullancsot figyelve.

Később, a szakközépiskola elvégzése után, amikor Emőke nénit kellett helyettesíteni, mindig boldogan mentem Alsómocsoládra dolgozni. A nagybátyámmal is sűrűn találkoztunk, mivel akkoriban munkahelye éppen a postával szemben volt, sokszor reggeliztünk együtt.

Most is gyakran dolgozom Alsómocsoládon nagybátyám mellett. Igaz, most már nem reggelizünk együtt, de néha sikerül egy-egy közös ebéden részt venni.

Alsómocsoládra mindig úgy megyek, mintha haza mennék. Amikor beérkezem a faluba, egy pillanatra mindig visszaemlékszem gyermekkori emlékeimre „rég” Alsómocsoládra, de aztán folytatva utamat gyönyörködöm az „új” Alsómocsoládban, mely stílusával, programjaival megőrizve a múltat, építi számunkra a jövőt. Olyan ez, mint a gólyafészek, amely mára elmaradhatatlanul ott fészkel a Kossuth utcai villanyoszlopon, éppúgy, mint 30 évvel ezelőtt. Igaz, már kicsit modernebb a fészke...

Érdekes, hogy nem Alsómocsoládon lakunk, – egy közeli községben élünk családommal –, legkedvesebb gyermekkori emlékeim mégis Alsómocsoládhoz kötődnek.

Kmetty Beatrix:

Én Mocsoládom

Tágabb családommal (nagybácsi, nagynéni stb.,) az Erdei tornapályára mentünk.

Mi hárman gyerekek játszottunk egy nagyot. A felnőttek megrakták a nyársat. Mindenki hozott magával ennivalót. Mikor elkészültek a felnőttek akkor oda mentünk és nyársaltunk. Bár én nem szeretem a szalonnát, ezért örültem, hogy hoztunk mást is. Elmentünk egy kört az erdei ösvényen és közben jókat beszélgettünk. Aki akart sétálhatott még egy kört. Miután ők is visszaértek eloltottuk a tüzet és összepakoltunk. Elindultunk hazafelé. A hazaérkezéstől számolva jó fél óra múlva telefonált a mama, hogy vannak nála vendégek egy gyerekkel. Ők azt mondták, szívesen megnéznék az Erdei tornapályát. Visszamentünk velük. Én, a húgi és a gyerek jól játszottunk, míg a felnőttek beszélgettek. Mikor a játékot meguntuk elmentünk egy kört sétálni az erdei ösvényen. Mikor visszaértünk a szülők azt mondták, hogy ideje hazaindulni, de előtte elmentünk és megnéztük Alsómocsoládot. Nagyon tetszett nekik és azt mondták, még nem láttak ilyen szép falut, és egyszer visszajönnek. Ez a család Németországban lakik. Mama nyaralójába jöttek nyaralni és hallottak Alsómocsoládról és szerették volna megnézni, hogy honnan hallottak nem tudom, de jó volt játszani az Erdei tornapályán.

Mikor elmentek a nyaralóba én biztos voltam benne, hogy ezt nem felejtik el.

Bódog Antal:

Fejezet az alsómocsoládi sportéletről 1974. évben

1973. nyarán érettségiztem a pécsi Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola gépjármű technikai karán. Autógépész szakra jelentkeztem főiskolára. A felvételem nem sikerült jól, emiatt úgy terveztem, hogy egy évet dolgozom, majd a következő nyáron újra megpróbálok felvételizni. A MEZŐGÉP Vállalat cserkúti gyáregységének mágocsi részlegéhez kerültem betanított munkásként, két műszakos munkarendben. Órabérem 8,10 Ft volt, mellyel kb: 1.600 Ft-ot kerestem havonta. Itt teherautó és pótkocsi fékszerelvényeket szereltem szét, illetve felújítás utáni próbákat végeztem. Az egyes üzemcsarnokok közötti kispályás focibajnokságban – a kompresszor műhely tagjaként – aktívan részt vettem.

A pécsi iskolai évek után sokkal többször találkoztam az itthoni haverokkal, (néhányal együtt is dolgoztam) szinte nem telt el olyan hét, hogy a kocsmában vagy valamelyikünkénél – némi előzmények után – ne rendeztünk volna nótaestet, általában 8-10 fő részvételével. A beszélgetések alkalmával felmerült, hogy alakítsunk egy focicsapatot és nevezzünk be a legalacsonyabb kategóriát jelentő sásdi járási II. osztályba! A tervezetést tettek követték, megalakult az alsómocsoládi sportkör, melynek elnökévé engem választottak. Három sportágban működünk: labdarúgás, asztalitenisz, sakk. 20-25 fő fiatal rendelkező igazolással Mocsoládon.

Az egyesület megalakításában, szervezésében nagyon sok segítséget kaptam Dér Sanyi bácsitól, aki járási sportfelügyelő volt. Hol ő jött ki motorkerékpárral Mocsoládra, hol én utaztam el Sásdra, hogy hatékonyabban tudjunk működni. Jó szándékú, segítő tanácsai nélkül még e rövid időt sem tudtuk volna aktívan eltölteni kistérségünk életében.

Labdarúgásban a járási bajnokságban vettünk részt, asztaliteniszben néhány közeli faluban, Mágocson és Bikalon álltunk asztalhoz. Sakkban helyi bajnokságokat szerveztünk, úgy emlékszem egyszer sem voltunk vidéken.

A járási II. osztályban részt vevő csapatok labdarúgásban: Hetvehely, Orfű, Abaliget, Kishajmás, Tormás, Mindszentgodisa, Baranyaje-

nő, Liget, Csikóstöttős, Kaposszekcső, Szalatnak, Kárász, Hegyhátmaróc, Nagyhajmás, Alsómocsolád.

Az alsómocsoládi focisták:

Vincze Andor, csak kapus

Szilágyi Imre

Ginzer Ferenc

Lencz János

Márton Ferenc

Berta József

Kása Lajos

Feuerstein János

Németh József

Tóth János

Bandi István

Taller Tibor, csak kapus

Kohl József

Bandi István

Szilágyi Árpád

Ginzer János

Róth Béla

Taller József

Szieber János

Somoskői József

Bódog Antal

A csapat átlagéletkora nem érte el a 20 évet, mindösszesen 4-5 fő volt kicsit idősebb, akik némi rutinnal rendelkeztek a tétre menő mérkőzések tekintetében.

A hazai meccseinken mindig nagyon sokan összejöttünk, sokszor sértődöttség is támadt, ha valaki kimaradt a csapatból! Amikor vidékre mentünk olyan is előfordult, hogy a 11 játékos nem jött össze!

Meg kell említenem a lelkes bár kis létszámú szurkolóinkat, akik az eredménytől függetlenül mindig bíztattak bennünket. Most is sokszor a fülemben hallom Kovács Lajos bácsi legendás „Hajrá Mocsolád” bekiabálásait, Demmert Panni felső „C”-t közelítő bűzdításait. Hazai meccseinken 30-40 fő közötti drukker (néző) szokott megjelenni.

Abban az időben megfelelő gépek hiányában a pálya karbantartása is nagy nehézségekbe ütközött, így például a fű lekaszására „kaszát már látott” brigádot kellett alkalmanként szervezni. A szénát összegyűjteni, eltávolítani sem volt könnyű. Vonalhúzó gép hiányában a mészport egy kifeszített madzag mellé szórtuk, de az egyenes vonalak számunkra nem akartak összejönni! A körívekről ne is beszéljünk! A pálya halastó felőli sarka erősen lejtett, a vakondokok áldatlan tevékenysége következtében pedig a pálya felülete igencsak buckás volt! A terület környezete csodálatosan szép volt, a felnövőben lévő nyárfák sora méltóságosan őrizte a környék csendjét.

A pálya állapota sajnos nagyon zavarta a folyamatos, úgymond „passzolós” játékot. A vakondtúrások, a fű nagysága kiszámíthatatlan szituációkat okozott. Nagyon rossz emlékként él bennem a Tormás el-

leni itthoni mérkőzés, amelyen az utolsó percekben még 2:1-re vezetünk. Ekkor jött a feketeleves: egyik védőnk hazaadott, ám a nagy fűben a labda megállt, az ellenfél egyik csatára pedig könnyedén helyezte azt tehetetlen kapusunk mellett a kapuba! Ez az utolsó percben elvesztett győzelem ambícióinkat nagymértékben csökkentette a következő mérkőzéseken!

Néhány emlékezetes meccsünk összefoglalója:

1974. szeptember Alsómocsolád-Kaposszekcső 4:4 (1:4)

Az első féldőben a jobb erőkből álló vendégek oktattak bennünket és szünetig tetemes előnyre szert téve felsejlett egy nagy arányú vereség képe. Szünet után hogy-hogyse kis csapatunk megtáltosodott és végül gólzáporos döntetlenre mentette a már elveszetteknek hitt derbit. A mérkőzésen mindenki dicséretre méltó akarással, elszántsággal küzdött a mocsoládi színekért. A gólokat Márton Feri és én rúgtuk 2-2-es elosztásban. A mérkőzés után a kocsmában ünnepelt a nagyon jól teljesítő csapat és szurkolótábor. A mérkőzés előtt fénykép is készült a csapatról, mely a birtokomban van.

Alsómocsolád-Hetvehely 6:2

Az élcsoportba tartozó Hetvehely vezető góljára zsinóiban hat gólt rúgtunk, így 6:1-re fordítottuk a meccs állását. Kicsit már kiengedve kaptuk a második gólt, de ez az örömünket egyáltalán nem rontotta el. Az összes meccsünket értékelve ezen a találkozón játszottunk messze a legjobban, szebbnél szebb gólokat rúgtunk, megszégyenítettük az akkori táblázat éllovasát!

Nekünk minden összejött, az ellenfélnek szinte semmi.

Kisvaszar- Alsómocsolád 10:1

A vidéki meccsre jellemzően, így ezen a mérkőzésen is, nem tudunk cserejátékost biztosítani, sőt néhányan sérülten játszottak. Előző este Mocsoládon mulatság volt, melyen a játékosok közül többen részt vettek. Néhányuk számára olyan jól sikerült, hogy a mérkőzés délelőttjén két társunkat nem sikerült „feltámasztani”! Motorkerékpárokkal, kerékpárokkal indultunk a szomszédos falusi rangadóra, nem jó előjelekkel. Menet közben Szilágyi Árpai és Ginzer Feri Gerényes belterületén hatalmasat estek motorral, így mindketten vérző sebekkel játszottak! Az előzményeknek megfelelően a kisvaszariak lemostak

bennünket a pályáról, szépítő gólunkat 11-ből tudtuk megszerezni. A heves csata folyamán engem is úgy lerúgtak, hogy dagadt lábbal utaztam éjjel vissza a főiskolára.

Kaposszekcső-Alsómocsolád 3:2

A mérkőzést viharos szélben játszottuk. Az első félidőben a szél által is támogatott, jó játékkal 2 gólt sikerült rúgnunk. Gondoltuk ezt a meccset a második félidőben „bekkeléssel” hozni tudjuk. Reményeink nem váltak valóra, mert a hazaiak a széltől támogatott második félidőben 3 gólt berámolva, megnyerték a rangadót. A szél ereje akkora volt, hogy egy távoli hazai lövésnél a kapusunk a kezét sem emelte fel, mert azt gondolta, hogy a labda méterekkel elkerüli a kaput. A szél azonban akkorát csavart a labdán, hogy az a kapufán landolt. Ezt a gólt megúsztuk, de a mérkőzést végül is hősieles küzdelemben elvesztettük.

A vidéki mérkőzésekre az utazást nem tudtuk megfelelő járművekkel megoldani, ez volt a fő oka annak, hogy a bajnokságban való részvételt rövid idő után lemondtuk. A közeli helyekre motorkerékpárral, kerékpárral, gyalog mentünk. Mire a helyszínre értünk úgy elfáradtunk, hogy még a bennünk rejlő szerény képességeket sem tudtuk mozgósítani. A távolabbi falvakba vonattal közlekedtünk, ez viszont néha azzal járt, hogy az egész napunk ráment az oda és vissza útra. Nem is beszélek az időjárás okozta kellemetlenségekről. Emlékszem egyszer félmeztelenre vetkőzve, mezítláb gyalogoltunk szakadó esőben a vasút állomásról a kocsmába. Ennek megfelelően a vidéki meccseinket kivétel nélkül elveszítettük. Hiába volt a mocsoládi mérkőzéseken viszonylagos jó játék, az élcsapatok megszorítása, megverése az eredményesség szempontjából ez édeskeveset jelentett. A „tökutolsó” helyezésünk és az utazási anomáliák demoralizálták a csapatot és a végső időszakban már a hazai mérkőzéseken is kiállási problémáink voltak.

Pályafutásunk dicstelenül fejeződött be, azért némileg büszkeséget is érzek, hogy ilyen fiatalon 0 Ft támogatással némi szint vittünk a falu életébe! A több hátráltató körülmény megtette hatását és a csapat visszalépett a küzdelmektől! Az emlékeket az eltelt 37 év megszépíti! Ez az időszak, még ha csak rövid időre is, lelkes tevékenységet adott a fiataloknak, néhány nagyon emlékezetes mérkőzésen pedig öregbítettük falunk jó hírét!

HAJRÁ MOCSOLÁD!!!

Tombi Lajos

ALSÓMOC SOLÁD

Északi Mecseknek
A hegyháti Táján
Van a mi kis falunk
Ott fekszik „Ő” árván.

Már sokan elhagyták,
Máshol boldogulnak,
Hazatérni is csak
Igen ritkán szoktak.

Bár e kies tájat
Már régóta lakják.
Éltek előttünk itt
Rómaiak, kelták.

A hazának adott
Már sok derék polgárt:
Iparost és orvost,
Mérnököt és tanárt.

Itt született, itt élt
Kulcsár, a nagy költő.
Majtényi, Perczel is itt
Lakott, és több ismert fő.

Ha nem vagyok itthon,
Én akkor is látom
Az utcákat, a tornyot,
A Kálvária-dombot.

Rétek üde zöldjét,
Tavak kéklő vizét,
Szülőfalum meghitt,
Csodálatos képét.

Fülembe cseng egy hívó hang
A mocsoládi nagyharang.
Zúgva az éteren át,
Szólítja minden fiát.

Hullámzó dombok, szelíd lankák
Szívemet mindig visszahozzák.
Fénylő, csillogó víztükör
Ha hívsz, fiatalok hazajön.

Vessen bárhová a sorsom,
Én, itt vagyok csakis otthon.
Mindig ide jövök haza,
Számomra: az édes Haza.

Ha már nagyon elfáradtam,
Földi utam végig jártam,
Végleg megpihenni térek,
Mocsoládi sírkert, kérlek:

Fogadj be engem,
És arra vágyom,
Az a kívánságom,
Őrizd örök álmom.

*„...Minden lélekben van egy kis szivárvány,
Kis csapóhíd, amelyet lebocsát,
Hogy egy más lélek átjöhessen rajta,
Ennek a hídnak hídpillére nincsen,
Ezt a hidacskát csak az Isten tartja
Az Isten, aki a szívekbe lát.”*

(Reményik Sándor)

Dr. Illés Judit

Az Én Mocsoládom

2002. nyara volt. A felhőtlen kék égbolton boldogan cikáztak a fecskék. A gyümölcsfák melegtől bágyadt, zöld lombjaikkal védték a tűző naptól gyümölcsüket. A búza aratáshoz térdepelt.

Jó kijönni a városból, mert ott már teljesen elviselhetetlen a hőség. Az autó motorja halkán duruzsol.

Alsómocsoládra megyek! A „Mocsolád” szót réges-régen gyermekkoromban hallottam először, egy katonától, aki építeni jött a falunkba és Felsőmocsoládi volt. Mo-cso-lád. Sejtelmesnek találtam akkor ezt a szót, mintha nem is lenne igazi, csak a mesében létezne. Aztán elfelejttem.

Sok év elteltével érdekesnek tartottam, hogy felbukkant életemben ez a mélyre merült szó: Mo-cso-lád! Nincsenek véletlenek!

Az úton nem volt nagy a forgalom, ezért eljátszadoztam a gondolataimmal. Mit is jelenthet a szó? Milyen lehet az a falu, amit „Mocsoládnak” hívnak? Valóban telis teli van mesével? Milyen meséket őriz?

Elértem Kaposszekcsőt. Itt kell jobbra kanyarodnom Mágocs felé.

Csikóstöttös egy kőhajításnyira van Kaposszekcsőtől. Főutcája tekeredik, mint a gyermekversben a rétes, ami „...kígyó akar lenni.”

A mese itt kezdődik, gondoltam. S már el is értem a falu végén lévő, lombtakarta szurdokot mely mint valami titkos átjáró egy másik világba vitt. A domb bal oldalán fogadalmi kereszt ösztönzi elcsendesedésre az utazót.

Jobbra tekintek, s mint egy hatalmas ablak, úgy nyílik ki a táj.

Különös izgalom kerített hatalmába. Leereszkedve a mágocsi dombról vitt a lendület, majdnem továbbhaladtam egyenesen Bikal irányába.

A fiúcska sok örömet okozott szüleinek. Tisztességtudó, szófogadó gyermek volt. Szerette a természetet, hiszen minden évszak új és új csodát kínált. A Tavasz virágszőnyeget terített a rétre, ünnepelőbe öltöztette a fákat. Visszahozta kedves madarainkat, a fecskéket és a gólyákat. Tavasszal minden ezer színben pompázott, a kis patak vidáman rohant, felette lepkék, bogarak röpködtek. Minden megtelt étellel.

Aranyló napsugár ölelte át a Nyarat. A fák nevelték gyümölcszeit, a határban szókén ringatózott a búza. A mezőről az aratók énekét hozta a szél: „A Hegyhátnak Mocsolád a kiskertje...”

Jött az Ősz, a levegő finom gyümölcsillattal volt teli. Érezni lehetett az erjedő must illatát. Elindultak hosszú útjukra a vándormadarak.

Faggyal, hóval köszöntött be a Tél. Hideg szél söpört át a tájon, fiatalok és a vénék imádsággal és áhítattal várták a Kisjézus születését.

Édesapja korán felismerte gyermeke eszességét, a szép, és a jó iránti fogékonyságát, így a gyermek már tíz évesen elhagyta a szülői házat, hogy a Pécsi Cisztercita Gimnázium egy szorgalmas, kiváló tanulóval legyen gazdagabb. Tanulmányait, keresztanyja báró Majthényiné Perczel Vilma segítette.

A gimnáziumban az irodalom, a történelem és retorika köti le figyelmét, de szorgalmasan tanulja a latin és német nyelvet is. A gimnáziumi évek után a Pécsi, püspöki tanítóképzőben tanul, hogy majd apja nyomdokaiba lépjen. Diákévei alatt gyakran kínozták a honvágy. Csak ritkán tud hazáig utazni Mocsoládra, a Mecsek rengeteg erdőin keresztül lovas-kocsival. A falut meglátva, nagyot dobbant szíve, kellemes érzés járta át testét. Tüdejét teleszívta a Mocsoládi erdők mezők bódító illatával. Megérkezett.

A szülőfalu úgy várta vissza amint elengedte. Édesanyja felforgatta a házat, hogy mindenben gyermeke - a tanító úr - kedvében járjon. Édesapja megnyugodott, hisz van már kire bízni a falu tudására éhes apró - népét. A faluban járva, kelve ilyen gondolatok jártak fejében. „Most itthon vagyok. Minden a régi. Távollétem alatt nem történt egyéb változás, minthogy a toronyóra fekete körlapját, mely sárga mutatóval a németet szolgálta, a lefolyt bérmlás elméjére kékre festették.” Nem is hagyta el többé faluját.

Oklevelén még meg sem száradt a tinta, édesapja földi pályafutását befejezve az angyalok oktatójává szegődött. Ekkor Ő lett a falu „iskolamestöre”, kántortanítója. Rövidesen édesanyja is elköszönt, követte apját az örökkévalóságba. Hirtelen maradt egyedül, nehezen viselte a magányt.

De a „mestőr úr” nem panaszkodott. Önzetlenül osztogatta legfőbb kincseit az írás, és olvasás tudományát, a természetrajzot a vegytant.

Elültette tanítványaiban a tudás iránti vágyat. Felejthetetlen történelem óráin fellobbantotta és szította a hazaszeretet lángját .

Magányát, szomorúságát a papírra hagyta. Kiírva magából mindazt, ami életét nyomta keserítette.

Rövid ideig úgy tűnt hogy meglegelte a földi boldogságot, hiszen Koleszárics Teréz szegődött mellé társul, aki „nem fényes paloták csillogó hölgye ” de „aranyos madár” s vállalta hogy urával együtt „elvonultan él a természet kebelén”.

Kérész-életű boldogság volt ez. Élet helyett, órák. Egy röpke év alatt veszítette el kislányát és hitvesét. Rövid életútján a magány kísérte szakadatlanul. Feleséget talált még egyszer, de társat nem. A tanítókat elkerülte a gyermekzsivaj, a megértés, a béke.

Maradt a papír, mely befogadta, és megőrizte érzéseit gondolatait. Maradtak tanítványai, kiknek Ő volt a mérce. A tudás, az erkölcsi tisztaság, az emberi tartás megtestesítője.

Ő volt nemzedékek tudásra oktatója, erkölcsre nevelője, tanácsadója az élet döntéseiben, vezetője a közösség ügyeiben. Mindig mosolygott. Rendületlen élni akarással oktatott, nevelt, példaként állt a falu népe előtt. És írt, írt, kitartóan, hogy a Hegyhát népének tehetségét, kincseit megmutassa országnak világnak.

Ezerkilencszázkettőt mutattak naptárak, mikor visszaadta lelkét, Teremtőjének.” A „Mocsoládi táj” őrzi meséit. Nem lepne meg, ha meleg nyári délutánon a „Mestörúr” sétálna a szőlőből hazafelé, vagy langyos tavaszi estén Perczel Vilma kisasszonnyal találkozónék a Virágsűrűben.

Természetesnek találnám, ha Rigac Jancsi ülne régi fája alatt betyár társait várva. Földig hajolnék báró Majthényi József előtt, mikor zsinóros atillájában a templomba megy.

És földig hajlok azok előtt a számomra ismeretlen emberek előtt, akik évszázadokon át óvták, őrizték a Mocsoládi tájat, s ezáltal megajándékoztak engem azzal a csodával melyet ALSÓMOC SOLÁD NAK hívnak.

Mocsolád szívembe, lelkembe írta magát. Átjött azon a hidacskán melyet csak az Isten tart.

„Az Isten, aki a szívekbe lát”

Szülőfalum

Sokak számára ismeretlen hely, a település, ahol lakom. Így ha megkérdezik, Alsómocsoládtól távol honnan jöttem azt válaszolom, hogy a Dunántúlról egy nagyon kicsi faluból. Néha hozzáteszem, hogy Dombóvár mellett található, de még így is, sokszor az emberek nem tudják merre van az én otthonom.

Sokszor olvashatunk, hallhatunk arról, hogy az aprófalvak halálra vannak ítélve. Talán azok, akik városban születtek és ott nőttek fel, nem is tudják elképzelni, mennyire más egy kis faluban lakni! Szeretek az én falumban lakni. Mert nyugodt szívvel mondhatom, hogy az enyém is. Gyerekkorom óta ismerem a falu három utcáját, a házakat és a benne élőket. Ha kimegy az ember az utcára, mindenki ismer mindenkit és köszön egymásnak. Ha ránézek egy-egy házra, tudom ki lakik benne és tudom, hogy milyen volt kiskoromban és milyen lett mára a ház és lakója. És tudom, hogy az üres házakban kik éltek, mit csináltak és szomorú az ürességük. Alsómocsolád egy dombokkal ölelt település, a falu alatt félkörben három halastó terül el. Én a domboldalon lakom, száz méterrel feljebb, mint az utcánk többi háza. Az ablakból látni a tavakat és a faluba vezető utat. Ha szép idő van a tó tükre csillognak a nap sugarai és halak ugranak a felszínre. A vízen hattyúk úsznak fehér pontokként és felette sirályok köröznek. A parton fűzek bólogatnak, a távolban pedig a falu gabonatóblái ringnak. Ősszel vonuló madarak lepik el a tavat, megpihennek és továbbrepülnek. Télen pedig hó lepi a jégtükröt ugyanúgy, mint a falut. Beszélhetnék számtalan negatívumról, amit mindenki elképzel egy faluról: ritka tömegközlekedés, egy bolt, idős emberek, kevés szórakozási lehetőség, ingázás és sok egyéb. De nem teszem, mert én ezeket nem éltem hátrányként meg. Igaz, hogy ingáznom kellett az általános iskolába, a gimnáziumba, de ha nem kellett volna, sosem láttam volna annyiszor azt a tájat, ami fogadja a faluba érkezőt. Sosem vártam volna annyira, hogy végre megláthatom a buszablakból azt a helyet, ahol élek. Egy faluban élni egyszerű dolog és mégis bonyolult. Mert az utcán végigmenve minden nap ott vannak azok az emberek, akiknek tudjuk a gondjait, az örömeit és elég egy köszönés ahhoz, hogy ezt lássuk. Egy nagyvárosban sok-sok ember él, de mégis az ember csak egy idegen a másik számára. Peresze vannak barátaink és ismerőseink, de a mindennapok forgata-

gában csak rohanó embereket látunk és mi is csak azok vagyunk mások számára. Nem mosolyog ránk a szembejövő kedves néni, nem köszönt barátságosan a réglátott falubeli.

Bármilyen jövő is vár a településemre, számomra mindig az marad a haza. A dombok, a halastavak és azok a házak és emberek, ahol felnőttem. Csodás nézni a vonatból az ismeretlen tájat, mikor messzire utazik az ember és Erdély tájain sétálni, az én otthonom azonban mindig a Dunántúl és az a kis falu marad, amely megtanította számomra, mi az, hogy otthon és haza. Ahova mindig haza lehet térni, ahol gyönyörű a naplemente a halastó vizében és tücskök ciripelnek a szikrázó, csillagos ég alatt és üde reggelek köszöntik a hajnalban ébredőt, amikor a dombok mögül a mozdulatlan csendben előbukkannak a nap első sugarai. És ezek a napsugarak éltetnek minket, bárhol is járunk a világban, egyszer még visszatérünk a szülőfalunkba.

Emlékkönyvünkől

Alsómocsoládi

baráti kör
1986

TÁJÉKOZTATÓ

ALSÓMOCSONLADON 1986. Szeptember 20-án tartotta megalakulása utáni első találkozóját, az alsómocsonladiak baráti köre. A távollakó tagok közül is sokan érkeztek családtagjaikkal együtt a találkozóra.

A délutáni ünnepély a béke téri térenével kezdődött, melyet a tenkes zenekar szorgáltatott. Itt jöttek össze helybeliek és távollakók. Itt kezdődött az ismerkedés, réglátott ismerősök, barátok között.

5 óra körül az egybegyűltek részvételével kezdődött meg a megbeszélés (baráti beszélgetés) a kultúrházban, ahol a következők hangzottak el.

Bükkösi József a baráti kör elnöke tisztelettel köszönti a jelenlévőket.

Tájékoztatójában a következőket mondta:

Én év március 31-én (Húsvét másnapján) Szédeli József és Fenyvesi (Feuerstein) Rajmund javaslatára több meghívott lakos közül is csak 11-en jöttünk össze itt a kultúrházban, hogy egy előre kidolgozott program javaslat elfogadása alapján, megalakítsuk az alsómocsonladiak baráti körét. Ezen az alakuló összejövetelen is részt vett a dunántúli napló képviselőtében L. Csépanyi Katalin újságíró. Így aztán, a megjelent újságírók és a sokaknak elküldött és kiadott program és jelentkezési lapok alapján, folyamatosan megindult a belemérés, a baráti kör tagjai sorába. Így a mai napig a taglétszámunk 74 fő. (45 fő távollakó, 29 fő helybeli tag) 7 személyt tiszteletbeli tagnak kértünk fel, akik ezt örömmel elfogadták. Név szerint: Szegedi Jánosné, Szegedi Béla, Lázár József, Lázár Józsefné, Sternel Pálné, Dr. Homlodi Karoly, L. Csépanyi Katalin.

El kell mondanom, hogy Dr. Pandur József művészettörténete a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem tanárképző karának docense (festőművész) amikor tudomást szerzett a baráti kör megalakulásáról, azonnal kérte felvételét tagjainak sorába. Pedig neki csak a nagyszülei voltak alsómocsonladiak. Mivel más programja miatt ma nem lehet köztünk, levélben arra kért, közöljem a résztvevőkkel azon szándékát, hogy a létesítendő múzeumunk részére képeket, festményeket fog ajánlkozni.

Néhány számadat közösségünk lakosságáról:

1949-ben 748, 1960-ban 710, 1970-ban 600, 1980-ban 451 és 1986-ban 436 lakos. Ebből 130 fő nyugdíjas (30%) 40 fő 50-55-60 év közötti (9%) 176 fő 20-50 év közötti (40%) 90 fő 10 év alatti (21%)

150 HÁZSZÁM VAN KÖZSÉGÜNKBEN, A KÜLTERÜLETEN KIVÜL
EBBŐL: 7 KÖZÉPÜLET, 8 MEGSZÜNT LAKÁS, 8 JELENLEG
ÜRESEN ÁLLÓ LAKÁS. ÖSSZ. 20.

A 130 LAKOTT ÉPÜLETBEN ÁTLAGOSAN 3,35 SZEMÉLY ÉL!
JELENLEG 45 GÉPKOCSI ÉS 15-20 SZINES TELEVIZIÓ VAN.
KÖZSÉGÜNKBEN TÜRPEVÍZMŰ 1970 ÓTA, SZILÁRD BURKOLATÚ
BITOMINOS UTCÁINK 1980 ÓTA VAN.

KÖZSÉGFEJLESZTÉSI TERVEINK: 1986-BAN A RAVATALOZÓ
VILLAMOSÍTÁSA, AMELY MÁR ELKÉSZÜLT, CSAK A BEKÖTÉS
VAN VISSZA (A BELSŐ SZERELESI MUNKÁKAT SZÉDELI JÓSEF
B. TAG VEGEZTE EL 2 KOLLEGÁJÁVAL TÁRSADALMI MUNKA-
BAN.) A VOLT TEJHÁZ ÁTALAKÍTÁSA TŰZOLTÓ MŰZEUM ÉS
TŰZOLTÓ SEERTÁRRÁ. (AZ ÁTALAKÍTÁS ELKEZDÖDÖTT.) A
KULTÚRHÁZ ÉSZAKI HOMLOKZATÁNAK ÉS TETŐSZERKEZETÉ-
NEK KIJAVÍTÁSA. A PETŐFI UTCÁBAN JÁRDAPÓTLÁS TÖRTÉNT,
A TAVASZ FOLYAMÁN.

1987-BEN: A VOLT TANÍTÓ LAKÁS, KESŐDD ISKOLA
ÉPÜLET, ÖREGEK NAPKÖZI OTTHONÁVÁ VALÓ ÁTÉPÍTÉSE.
EHHEZ 600 000,-FI TANÁCSI TÁMOGATÁST KAPUNK, MELYET
SOK TÁRSADALMI MUNKÁVAL SEERETNÉNK KIEGÉSZITENI.

ELSŐKÉNT TÓTH JÁNOS KÖZSÉGI ELŐLJÁRÓ A KÖVETKE-
ZŐKKEL EGÉSZÍTETTE KI A TAJÉKOZTATÓT. KÖZSÉGÜNK LA-
KOSAI 0,3 %-BAN MEGSZAVAZTÁK AZ ÉVI 800,-FI-os TELE-
PÜLÉS FEJLESZTÉSI ADÓT, ÖREGEK NAPKÖZI OTTHONA ÉS
ÓVODA LÉTESÍTÉSÉNEK JAVÁRA. EZT AZ ÖSSZEGET MÁŠ
CELRA FELHÁSENÁLNI NEM LEHET.

EMUTÁN FENYVESI RAJMUND TAJÉKOZTATÓJA KÖVETKEZETT.
ELMONDTA, HOGY A BARÁTI KÖR LÉTREHOZÁSÁNAK ÖTLETE,
A MAGYAREGREGYI FELDA NYOMÁN FOGALMAZÓDOTT MEG
BENNE. SZÜLŐI SZÁRMÁZÁSA RÉVEN A BARÁTI KÖRNEK IS
TAGJA. S MIVEL ÖBENNE IS ÉL A SZÜLŐFALU IRÁNTI KÖ-
TÖDÉS, ELHATÁROZTA, HOGY NÁLUNK ALSÓMOCOLÁDON IS
JÓ LENNE MEGALAKÍTANI A BARÁTI KÖRT. E GONDOLATTAL
TÖBBEK KÖZÖTT SZÉDELI JÓSEF IS EGYETÉRTETT. IGY KETTŐ-
JÜK JAVASLATA ALAPJÁN, VALAMINT A HELYBELI KOLLEGÁK
EGYETÉRTÉSÉVEL LETREJÖTT A MEGALKULÁST KIMONDÓ ELSŐ
TALÁLKOZÓ. TAJÉKOZTATOTT BENNÜNKET ARRÓL IS, HOGY
TÁRGYALT A HUSIPARI VÁLLALAT KÉPVISELŐJÉVEL, AKITŐL
MEGTUDTA. A KASTÉLY ÉS A PARK FELÚJÍTÁSÁRA KERÜL
OKTATÁSI KÖZPONTOT HOENAK LETRE EMELETRÁÉPÍTÉSSEL.

A HUSIPARI VÁLLALAT A BARÁTI KÖR ELGONDOLÁSSAL
EGYETÉRT, SŐT A MAGA MÓDJÁN SEGÍTI ANNAK MŰ-
KÖDÉSÉT.

SZEDELI JÓSEF A KÖVETKEZŐ ÉS TÖBBSZÖRI FELSZÓLALÓ EL-
MONDJA, HOGY Ő ÉS RAJMUND BARÁTJA MINDENT MEG-
TETTEK AZÉRT, HOGY EZ A BARÁTI KÖR LÉTREJÖJJÖN.
Ő SZERVELTE MEG A TAVASZI TV RIPORTOT IS. Ő KÉRTE
MÉG A DUNÁNTÚLI NAPLÓ MUNKATÁRSÁT L. CSÉPRNYI
KATALINT (AKINEK EGYÉBKÉNT A TELI RIPORT KÉSZÍTÉSE
FOLYAMÁN, NAGYON MEGTETSZETT KÖZSÉGÜNK), HOGY JÖJ-
JÖN EL AZ ALAKULÓ ÖSSZEJÖVETELÜNKRÉ. MOST AZT KÉRI
A JELENLÉVŐKTŐL, HOGY MINDANNYIAN EGÉSZSÉGÜNK ÉS ANYA-
GI HELYZETÜNKHÖZ MÉRTEN TEGYÜNK EGY KEVESEBT AZ
ITTENI KÖZSÉGÉRT, HOGY AZ ITT LAKÓKKAL EGYÜTT AMI-
KOR HAZALÁTOGATUNK, MINDIG JÓL ÉREZZHESSÜK MAGUNKAT.

EZUTÁN DR. HOMLÓDI KÁROLY, AKI 30 ÉV ÓTA KÖRZETI
ORVOSA KÖZSÉGÜNKNEK, ÜDVÖZLI A BARÁTI KÖR LÉTREJÖT-
TÉT ÉS TAGSÁGÁT, MELYNEK KÉRÉSÜNKRE Ő IS ÖRÖMMEL
TAGJA LETT. TÁMOGATJA ÉS SEGÍTI AZ ÖREGEK NAPKÖZI
OTTHONÁNAK A LÉTESÍTÉSÉT. MIVEL ŐHOZZÁ TARTOZIK A
MÁGOCSI ÖREGEK NAPKÖZI OTTHONÁNAK ORVOSI ELLÁTÁSA,
LÁTJA AZT, HOGY AZ IDŐS EMBEREK, AKIK EGFEDÜL
ÉLNEK, VAGY A MUNKÁBA JÁRÓ GYERMEKÜKKEL, MIVEN
SZÍVESEN JÖNEK ODA, MERT OTT JÓ SZÓVAL GONDJUKAT
VISELIK. VIGYÁZNAK EGÉSZSÉGÜNKRE. MEGFELELŐ ELLÁTÁST,
PIHENÉST, SZÓRAKOZÁST, KEDVTELEŚÜNKRE VALÓ, KÖNNYEBB
MUNKÁT BÍZTOSÍTANAK SZÁMUKRA. EZ AZ ÉLETVITEL
SZINTE MEGHOSSZABBÍTTJA ÉLETÜKET. MIVEL ALSÓMOCOLÁ-
DON A LAKOSSÁG 1/3-^a NYUGDÍJAS KORÚ. FONTOS ÉS JÓ
DOLOG LESE AZ ÖREGEK NAPKÖZI OTTHONÁNAK A LÉTESÍ-
TÉSE. EZ KULTURÁLIS TÉREN IS FELEMELKEDÉST JE-
LENT A KÖZSÉG ÉLETÉBEN. EZÉRT A LÉTESÍTMÉNY
KORSZERŐ KIALAKÍTÁSÁHOZ MINDENKOR SZÁMÍTHATUNK A
SEGÍTSÉGÉRE.

DR. PESTI JÁNOS, AKI A SZÜLEIVEL EGYÜTT ÉRKEZETT A
TALÁLKOZÓRA, MELEG, ÖSZINTE BARÁTI SZÍVEL KÖSZÖNTÖTTE
A RÉSZTVEVŐKET. A KÖVETKEZŐKRŐL BESZÉLT:

A BARÁTI KÖR LÉTREHOZÁSA KITŰNŐ ÖTLET, HOGY ENNEK
AZ ÉRDEMI MŰKÖDTETÉSE, FENNTARTÁSA NEM LEHET MA
MÁR VITA. EGYETERT A BARÁTI KÖR PROGRAMJÁVAL. KÜ-
LÖNÖSEN AZZAL, HOGY AZ ÖREGEK NAPKÖZI OTTHONÁT MEG-
TEREMTJÜK. A BARÁTI KÖR SEGÍTSÉGÉVEL A KÖZELJÖVŐBEN
ELKÉSZÜLRET A FALU TÖRTENETÉNEK MONOGRÁFIÁJA.

NÉVSOR

Beck Jánosné	7345	Alsómocsolád Rákóczi út 21.
Bertalan Béláné	7926	Jakó Konulth út 45.
Bódog Antal	7200	Dombóvár Ady út 9. HÓRUCZ 25. U. 4.
Bükköndi Állita	7200	Dombóvár Ady út 8.
Bükköndi Árpád	8852	Egyekényes 2 Gyölöhegy 7.
Bükköndi Csaba	7692	Pécs Kanokán 9. út 82.
Bükköndi József	7345	Alsómocsolád Rákóczi út 13.
Csigamédia Sándor	7400	Szekszárd Béni Dalog Adám út 115 V/10
Csutorás József	7200	Dombóvár Holysa út 22.
Demeter Anna	7345	Alsómocsolád Rákóczi út 72.
Domján Lászlóné	7632	Pécs Ertek út 17.
id. Dierő Tibor	7345	Alsómocsolád Pelófi út 80.
Dudás Jolláné	7342	Mágoros Szabadrag út 6.
Karkas János	7345	Alsómocsolád Konulth út 148.
Körkös Ágostonné	7342	Mágoros Deák út 25.
Kompai Szymund	7300	Komló Tanácsközlérsaró út 1.
Kuenerstein János	7345	Alsómocsolád Konulth 2. út 115.
Kuenerstein József	7300	Komló Orszó Gyula út 59.
Kódi István	7345	Alsómocsolád Rákóczi út 34.
10 Kunyán Elekné	7345	Alsómocsolád Rákóczi út 73.
Gálffy Béla	7370	Pásd Káponvári út 15.
Gombos István	7342	Mágoros
Heisz Károádné	7345	Alsómocsolád Konulth 2. út 131.
Dr. Komlóé Károly	7342	Mágoros Szabadrag út 22.
Kádár Béláné	8490	Pusztaszabolcs Kámán Káló út 51.
Káta Sándor	7345	Alsómocsolád Rákóczi út 52.
Káta Sándorné	7345	— II —
Dr. Keller János	BRD 8550	Donauwörth Schlandomveg 4.
Dr. Keller József	7090	Tamási József 2. 21.p. 4.
Koczor József	7370	Pásd Árpád út 13.
Kohl Béla	7345	Alsómocsolád Pelófi ú. út 97.
Kohl János	7347	Egyházaskozán Hatos Gy. út 38.
Kókai Jollán	7342	Mágoros József 2. út 8.
Köller Sándor	7624	Pécs Doktor 2. út 53 XIV/12
Köller Viktor	7624	Pécs Xavér út 1.
Laczkó Antalné	7345	Alsómocsolád Rákóczi út 60.
Laczkó József	7345	Alsómocsolád Konulth 2. út. 138.
Laczkó József	7678	Ataliget Konulth 2. út 113.
Lacz György	7200	Dombóvár VII. út 7.
12 L. Csépmány Katalin	7801	Pécs Kunyadi út 11.
Magyar György	7300	Komló Konulth 2. út 83 VI/4.
Marosi László	7400	Káponván Kézizi 21.p. 38 II/9.
Matukovics Józsefné	1115	Budapest Hűkő út 15.

ifj. BANDI ISTVÁN	7345	ALSÓMOC SOLÁD	PETŐFI u. 85.
id. BALOG ANDRÁS	7631	PÉCS-MÁLOM	KISS u. 11
ifj. BALOG ANDRÁS	7636	PÉCS	PATAKI s. u. 48.
BALOG BALÁZS	7632	PÉCS	DÓRA u. 7.
id. BERTA JÓZSEF	8600	SIÓFOK	ERCEL u. 4/4
BERTALAN BÉLA	7525	JÁKÓ	KOSSUTH u. 48.
BÖRNER CYULÁNÉ	2345	APAJ	DOBÓ u. 49.
BRUN JÓZSEF	7601	PÉCS	BOLGÁR NÉPH. u. 37
DICSŐ LÁSZLÓ	7345	ALSÓMOC SOLÁD	PETŐFI u. 77.
DICSŐ NÁNDOR	7345	ALSÓMOC SOLÁD	PETŐFI u. 77.
DOMJÁN BÉLA	7345	ALSÓMOC SOLÁD	KOSSUTH u. 134.
FEUERSTEIN ALIZ	7300	KOMLÓ	TANÁCSKÖZT. u. 1.
FEUERSTEIN RAJMUNDNÉ	7300	KOMLÓ	TANÁCSKÖZT. u. 1.
GAÁL BÉLA	7300	KOMLÓ	ÉÖTVÖS u. 24.
GAVALLÉR MÁRIA	7633	PÉCS	ÉPÍTŐK ÚTJA 17/b. III/10
GINZER FERENC	7300	KOMLÓ	ÁPRILIS 4. u. 4/49
GINZER JÁNOS	7345	ALSÓMOC SOLÁD	RAKÓCZI 17.
GYÖRI BÉLANÉ	7347	EGYHÁZASKOZÁR	IFJÚSÁG. u. 2.
HABLER EMIL	7200	DOMBÓVÁR	LATINKA s. u. 6.
HORVÁTHNÉ			
SZTANKOVÁNSZKY MÁRIA	7747	BELVÁRDGYULA	PETŐFI u. 4.
HÜTH JÓZSEFNÉ			
SZTANKOVÁNSZKY KLÁRA	2000	SZENTENDRE	RADNÓTI u. 43.
KÁPLÁR ANNY KIS		PÉCS	KÓCSAG u. 27
KÁPLÁR JENŐ	7200	DOMBÓVÁR	TÁTIKA u. 6.
KOHL JÓZSEF	7346	BIKAL	RAKÓCZI u. 22/a.
KOPHÁZI LAJOS	7400	KAPOSVÁR	GYÖR u. 17.
ifj. KOVÁCS JÓZSEF	7345	ALSÓMOC SOLÁD	RAKÓCZI u. 65.
KOVÁCS LAJOSNÉ	7635	PÉCS	KÁLLAI M. t. u. 19
LÁZÁR JÓZSEFNÉ	7678	ABALIGET	KOSSUTH u. 113.
LEHEL ZOLTÁN	7621	PÉCS	PELSŐMÁLOM u. 16/2
MÁRTON FERENC	7345	ALSÓMOC SOLÁD	RAKÓCZI u. 32.
MAROSZIN ISTVÁN	7347	EGYHÁZASKOZÁR	
MÁTÉ JÓZSEF	7370	MEZŐD	
MUCSI FERENC	7500	NAGYATÁD	SÁGVÁRI u. 23.
NAGY ISTVÁN	7345	ALSÓMOC SOLÁD	RAKÓCZI u. 10.
NAGY KÁROLY	7345	ALSÓMOC SOLÁD	RAKÓCZI u. 19.
ORSÓS GYÖRGY	7345	ALSÓMOC SOLÁD	
ORSÓS FERENC	7345	ALSÓMOC SOLÁD	
PAPP ATTILA	7200	DOMBÓVÁR	NÉPKÖZT. u. 33.
PAPP LAJOS	7200	DOMBÓVÁR	NÉPKÖZT. u. 33.
PALÁSTI LÁSZLÓ	1145	BUDAPEST	TALLÉR u. 24. T. 31/a.
PISZER JÁNOS	7345	ALSÓMOC SOLÁD	RAKÓCZI u. 1.
PISZER LÁSZLÓ	7345	ALSÓMOC SOLÁD	KOSSUTH u. 142.

PISZER ZSOLT	7344	MEKÉNYES
PÖRNECZ ISTVÁN	7381	TÉKES
Dr. RÓZSA IMRE	1124	BUDAPEST DERES u. 10/a.
SZEDELI MÁRTON	7341	CSIKÓSTÖTTŐS SZABADSÁG u. 71
SZTANKOVÁNSZKY IMRE	7300	KOMLÓ TANÁCSKÖZT. U. 5.
SZTANKOVÁNSZKY PÁL	7300	KOMLÓ ANNA AKNA 9.
SZABÓ MÁTÉ	7720	PÉCSVÁRAD HONVÉD u. 8.
TAKÁCSNÉ		
SZTANKOVÁNSZKY ÁGNES	7633	PÉCS PÉCHY BLANKA u/f 3.
TOMBI KÁROLY	7342	MÁGOCS ÁRPÁD u. 88
ifj. TOMBI LAJOS		PÉCS HATTYÚ u. 9/a. K. 5915
TÓTH JÁNOS	7200	DOMBÓVÁR ALLENDEN u. 1. 11/5
TÓTH SÁNDORNÉ	7200	DOMBÓVÁR KOSSUTH u. 24.
VAJDA JÓZSEF	7370	SÁSD KOLOZSVÁRI u. 6.
VAJDA JÓZSEFNÉ	7370	SÁSD KOLOZSVÁRI u. 6.
ifj. VANKÓ JÓZSEF	7345	ALSÓMOCOLÁD RÁKÓCZI u.
VERÉB ZOLTÁNNÉ	7342	MÁGOCS ÁRPÁD u. 42

ADOMÁNYOZÓK

<i>Dr. Kellner János</i>	<i>1936.</i>	<i>4000,- Ft</i>
<i>ö. Szegedi Jánosné</i>	<i>1938.</i>	<i>5000,- Ft</i>

A Baráti Kör története képekben

E HÁZ ADOTT OTTHONT
SZEGEDI JÁNOS
SZEGEDI JÁNOSNÉ
 TANÍTÓKNAK,
 AKIK 1922-TŐL 1953-IG
 NEMZEDÉKEKET OKTATTAK
 KIVÁLÓ EREDMÉNYTEL
 A MŰVELTÉS ALAPJAIRA
 ERKÖLCSSÉGLIK,
 SZORGOSÁGLIK,
 ÉMBERSZEREYETŰK
 ÖRÖK PÉLDA SZÁMLINKIRA.
 HÁLÁS SZÍVVEL
 AZ EGYKORI TANITVÁNYOK
 1995

E HÁZ ADOTT OTTHONT
SZEGEDI JÁNOS
SZEGEDI JÁNOSNÉ
 TANÍTÓKNAK,
 AKIK 1922-TŐL 1953-IG
 NEMZEDÉKEKET OKTATTAK
 KIVÁLÓ EREDMÉNYTEL
 A MŰVELTÉS ALAPJAIRA
 ERKÖLCSSÉGLIK,
 SZORGOSÁGLIK,
 ÉMBERSZEREYETŰK
 ÖRÖK PÉLDA SZÁMLINKIRA.
 HÁLÁS SZÍVVEL
 AZ EGYKORI TANITVÁNYOK
 1995

Tartalomjegyzék

Köszöntő.....	3
Alakulás előtt.....	5
Az Alsómocsoládiak Baráti Körének jubileuma 1986-1996.....	7
1997–2011	41
A Baráti Kör és a falu önkormányzata	62
Elszármazottak Napja.....	73
25 éves évfordulójára kiírt „Az én Mocsoládom pályázat”.....	81
Az alkotások	84
Az én Mocsoládom gyökereim, emlékeim	84
Az én Mocsoládom.....	98
Én Mocsoládom.....	100
Fejezet az alsómocsoládi sportéletről 1974. évben	101
ALSÓMOCSOLÁD	105
Az Én Mocsoládom	106
Szülőfalum.....	110
Emlékkönyvünkből.....	113
A Baráti Kör története képekben	121

H 5134

